

Územný plán mesta Bojnice

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU
V ZMYSLE ZÁKONA 24/2006 Z.Z.

OBSAH

Obsah.....	1
A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
A.I Základné údaje o obstarávateľovi	5
A.I.1 Označenie	5
A.I.2 Sídlo	5
A.I.3 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.	5
A.II Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	5
A.II.1 Názov	5
A.II.2 Územie.....	5
A.II.3 Dotknuté obce:.....	5
A.II.4 Dotknuté orgány.....	6
A.II.5 Schvaľujúci orgán:.....	6
A.II.6 Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice: 6	
B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	7
B.I Údaje o vstupoch.....	7
B.I.1 Pôda.....	7
B.I.2 Voda.....	8
B.I.3 Suroviny	9
B.I.4 Energetické zdroje	10
B.I.5 Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.....	10
B.II Údaje o výstupoch.....	12
B.II.1 Ovzdušie	12
B.II.2 Voda.....	12
B.II.3 Ochrana pôdy	12
B.II.4 Odpady	12
B.II.5 Hluk a vibrácie	13
B.II.6 Žiarenie a iné fyzikálne polia	13
B.II.7 Doplnujúce údaje.....	13
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	14

C.I	Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	14
C.II	Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia.....	14
C.II.1	Horninové prostredie	14
C.II.2	Klimatické pomery.....	15
C.II.3	Ovzdušie	16
C.II.4	Vodné pomery	17
C.II.5	Pôdne pomery	18
C.II.6	Fauna, flóra.....	19
C.II.7	Krajina.....	24
C.II.8	Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov ..	27
C.II.9	Obyvateľstvo.....	38
C.II.10	Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská	43
C.II.11	Paleontologické náleziská a významné geologické lokality.....	46
C.II.12	Iné zdroje znečistenia.....	46
C.II.13	Zhodnotenie súčasných problémov	47
C.III	Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	48
C.III.1	Vplyvy na obyvateľstvo.....	50
C.III.2	Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	54
C.III.3	Vplyvy na klimatické pomery.....	54
C.III.4	Vplyvy na ovzdušie	55
C.III.5	Vplyvy na vodné pomery	55
C.III.6	Vplyvy na pôdu	55
C.III.7	Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy.....	57
C.III.8	Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny	57
C.III.9	Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma	58
C.III.10	Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	59
C.III.11	Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	59
C.III.12	Iné vplyvy.....	59
C.III.13	Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.....	59
C.IV	Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	66
C.V	Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)	67
C.V.1	Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	67
C.V.2	Porovnanie variantov	68

C.VI	Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	69
C.VII	Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	69
C.VIII	Všeobecné záverečné zhrnutie.....	70
C.IX	Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)	71
C.X	Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	71
C.XI	Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	71

Tabuľka C-1 Biotopy	24
Tabuľka C-2 Vývoj počtu obyvateľov 2010-2020.....	39
Tabuľka C-3 Základná sociálna vybavenosť.....	43
Tabuľka C-4 Národné kultúrne pamiatky evidované v ÚZPF (3)	46
Tabuľka 5 Povaha vplyvov na životné prostredie podľa zámerov	50
Tabuľka C-6 Strategické ciele a opatrenia	51
Tabuľka C-7 Opatrenia a aktivity	51
Tabuľka C-8 Aktivity s priestorovým priemetom.....	52
Tabuľka C-9 Priestorové priemety.....	53
Tabuľka C-10 Strategický vzťah	53
Tabuľka C-11 Vyhodnotenie strategického vzťahu	53
Tabuľka 12 Hodnotenie kvality bývania	54
Tabuľka 13 Hodnotenie kvality bývania - výsledky	54
Tabuľka 14 Celkové hodnotenie variantu 0.....	60
Tabuľka 15 Celkové hodnotenie návrhového variantu	63
Tabuľka 16 Návrh a váha kritérií pre celkové zhodnotenie.....	67
Tabuľka 17 Tabuľka hodnotenia kritérií	68
Tabuľka 18 Celkové hodnotenie variantov.....	69
Obrázok č. 1: Prehľad váhy vplyvu variantu A vo vzťahu k navrhovaným zámerom	61
Obrázok č. 2: Prehľad váhy vplyvu variantu A na posudzované kategórie	62
Obrázok č. 3: Prehľad váhy vplyvu zámerov variantu B	64
Obrázok č. 4: Prehľad váhy vplyvu variantu B na posudzované kategórie.....	65

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

A.I.1 Označenie

Mesto Bojnice

A.I.2 Sídlo

Sládkovičova 1, 972 01 Bojnice

A.I.3 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

- Oprávnený zástupca: MVDr. Ladislav Smatana, primátor mesta
- Osoba odborne spôsobilá pre obstaranie ÚPP a ÚPP: Ing. Roman Veselý
- Miesto konzultácií: Mestský úrad Bojnice

A.II ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCII

A.II.1 Názov

Územný plán mesta Bojnice – Koncept riešenia

A.II.2 Územie

- Kraj: Trenčiansky,
- okres: Prievidza,
- mesto: Bojnice
- katastrálne územia: Bojnice, Dubnica

A.II.3 Dotknuté obce:

- Mesto Prievidza, Námestie slobody 5/14, 971 01 Prievidza
- Obec Opatovce nad Nitrou, Opatovce nad Nitrou 393, 972 02 Opatovce nad Nitrou
- Obec Šútovce, Šútovce 39, 972 01 Bojnice
- Obec Kanianka, ulica SNP 583/1, 972 17 Kanianka
- Obec Lazany, Hlavná 59, 972 11 Lazany

A.II.4 Dotknuté orgány

- Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Trenčíne, Gen. M. R. Štefánika 398/32, 911 01 Trenčín
- Krajský pamiatkový úrad Trenčín, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín
- Trenčiansky samosprávny kraj, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza so sídlom v Bojniciach, Nemocničná 8 972 01 Bojnica
- Okresný úrad Prievidza, Odbor stavebného poriadku, výstavby a životného prostredia, Námestie slobody č. 14, 971 01 Prievidza
- Okresný úrad Prievidza, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Gustáva Švéniho 3H, 97101 Prievidza
- Okresný úrad Trenčín, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Prievidza, odbor krízového riadenia, Gustáva Švéniho 3H, 97101 Prievidza
- Okresný úrad Prievidza, pozemkový a lesný odbor, Gustáva Švéniho 3H, 97101 Prievidza
- Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie (úsek ochrany ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme), Gustáva Švéniho 3H, 97101 Prievidza
- Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie (vodného hospodárstva, ochrany akosti a množstva vôd a ich racionálneho využívania), Gustáva Švéniho 3H, 97101 Prievidza
- Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie (úsek odpadového hospodárstva), Gustáva Švéniho 3H, 97101 Prievidza
- Štátna ochrana prírody SR, Správa CHKO Strážovské vrchy, Orlové 189, 017 01 Považská Bystrica

A.II.5 Schvaľujúci orgán:

Mestské zastupiteľstvo Bojnice

A.II.6 Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice:

Realizácia zámerov obsiahnutých v ÚPN-O Bojnice nevytvára žiadne vplyvy, ktoré presahujú štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

B.I ÚDAJE O VSTUPOCH

B.I.1 Pôda

V území sú vybudované zavlažovacie aj odvodňovacie systémy. Do hydromeliorácii sa zasahuje v nových rozvojových lokalitách v UC9.

BPEJ sa nachádzajú v 3. až 9. skupine. Medzi najkvalitnejšie pôdy patrí

- v k.ú. Bojnice BPEJ 0205001, 0206002, 0211002, 0211005, 0211012, 0211015, 0212003, 0256202, 0257002, 0765005,
- v k.ú. Dubnica BPEJ 0211005, 0256002, 0256202, 0256402, 0257002, 0265202

V území sú vybudované zavlažovacie aj odvodňovacie systémy.

Variant A

Celý záber je realizovaný v I. etape.

Prehľad záberu pôdy Kategória pôdy	Zastavané územie			Celkový súčet
	z.ú.	mimo	v z.ú.	
k.ú. Bojnice		160,2681	9,9763	170,2444
lesná pôda		0,9239		0,9239
nepoľnohospodárska pôda		25,5146	0,3615	25,8761
poľnohospodárska pôda		133,8296	9,6148	143,4444
k.ú. Dubnica		21,3388	2,1905	23,5293
nepoľnohospodárska pôda		4,6867	0,3666	5,0533
poľnohospodárska pôda		16,6521	1,8239	18,476
Celkový súčet		181,6069	12,1668	193,7737

Variant B

Celý záber je realizovaný v I. etape.

Prehľad záberu pôdy Kategória pôdy	Zastavané územie			Celkový
	z.ú.	mimo	v z.ú.	
k.ú. Bojnice		172,3999	10,0874	182,4873
lesná pôda		2,8155		2,8155
nepoľnohospodárska pôda		26,378	0,3083	26,6863
poľnohospodárska pôda		143,2064	9,7791	152,9855
k.ú. Dubnica		46,6212	4,3618	50,983
nepoľnohospodárska pôda		11,9641	0,6081	12,5722
poľnohospodárska pôda		34,6571	3,7537	38,4108
Celkový súčet		219,0211	14,4492	233,4703

B.I.2 Voda

B.I.2.1 Zásobovanie pitnou vodou

Prevádzkovateľom verejného vodovodu v meste Bojnice je Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť a.s. Banská Bystrica.

Napojenosť obyvateľstva na území mesta je podľa údajov prevádzkovateľa na úrovni 100%, čo je nad celoslovenským priemerom (cca 87%). Celkový počet zásobovaných obyvateľov je potom podľa údajov prevádzkovateľa vodovodu 4960.

Vodovodná sieť je vybudovaná na celom území mesta (mestské časti Kúpele, Dubnica a Kúty) a má prevažne okruhový charakter. Celková dĺžka vodovodnej siete v riešenom území je 25,79 km (z toho je výtlačné potrubie 1,3 km). Dĺžka vodovodných prípojk je 8,73 km (1 396 ks).

Problémom je pomerne vysoký vek siete, ktorá je vybudovaná z liatinových, resp. oceľových potrubí, ktoré sú vysoko poruchové, nekvalitné a spôsobujú veľké straty vody v rozvodnej sieti. Z uvedených dôvodov je potrebná pomerne rozsiahla obnova vodovodnej siete. Straty vody v roku 2019 boli 156 245 m³, čo predstavuje 28,93%.

Ďalší problém s vodou podľa prevádzkovateľa vodovodu je v Dubnici (mestská časť Bojníc), z dôvodu nedostatočného priemeru potrubí.

Celkovo bolo podľa údajov prevádzkovateľa vo vlastných zariadeniach v roku 2019 - 539 990 m³ vody (povrchová), čo zodpovedá prietoku približne 17,1 l/s. Súčasná akumulácia pitnej vody je zabezpečená v štyroch vodojemoch (2x Družba, 1x Bajč a 1x Vendelín) s celkovým objemom 1700 m³. Na chloráciu sa využívajú 2 chlorátory, typ DC. Na území mesta Bojnice sa v súčasnosti nachádzajú 2 čerpacie stanice s čerpacím objemom 116 610 m³.

Fakturovaná voda: 363 810 m³

- pre obyvateľstvo 182 531 m³

- pre priemysel 421 m³

- pre ostatných 180 858 m³

Nefakturovaná voda: 176 180 m³

Meraná voda: 360 546 m³

Nemeraná voda: 3 264 m³

Špecifická potreba vody: 298,27 l/os/deň

Spotreba vody na osobu: 100,82 l/os/deň

Výnimkou je územie Obora (mestská časť Dubnica), ktoré je zásobované vodou z príľahlej obce Kanianka. Ďalšie napojenie z tejto obce pravdepodobne nebude možné, vzhľadom na dlhodobjší problém v poklese výdatnosti vodných zdrojov v skupinovom vodovode Tužina – Kanianka.

Vetvy jednotlivých rozvodných radov sú vedené v krajniciach miestnych komunikácií resp. v zelených pásoch. Predpokladaná hĺbka uloženia potrubia je 1,5 m pod úrovňou príľahlého terénu. Na jednotlivých radoch sú inštalované podzemné hydranty. Prepojenie jednotlivých radov je cez podzemné posúvače, ktoré sú ovládané pomocou zemných súprav. Na rozvodné potrubie boli použité plastové rúry o priemere 200-100mm.

Pripojenie priemyselného parku je riešené samostatným prívodom.

B.I.2.2 Návrh

Do navrhovaných lokalít bude privedené nové potrubie napojené na existujúce zdroje vody (vodojemy). V prípade nedostatočnej kapacity vodného zdroja bude podľa požiadavky prevádzkovateľa vodovodu táto kapacita navýšená.

B.I.2.3 Navrhované opatrenia variant A

Potreba studenej vody pre byty:

Potreba st. vody je vypočítaná v súlade s vyhláškou 684/2006 nasledovne:

- A) Denná priemerná potreba vody: $Q_p = 1\,107 \text{ m}^3/\text{deň}$
- B) Max. denná potreba vody: $Q_{dm} = 1\,550 \text{ m}^3/\text{deň}$
- C) Max. hodinová potreba vody: $Q_{hm} = 116,25 \text{ m}^3/\text{hod}$
- D) Ročná potreba vody: $Q_r = 404\,055 \text{ m}^3/\text{rok}$

Potreba studenej vody pre občiansku vybavenosť:

Potreba st. vody je vypočítaná v súlade s vyhláškou 684/2006 nasledovne:

- A) Denná priemerná potreba vody: $Q_p = 221,4 \text{ m}^3/\text{deň}$
- B) Max. denná potreba vody: $Q_{dm} = 310 \text{ m}^3/\text{deň}$
- C) Max. hodinová potreba vody: $Q_{hm} = 23,3 \text{ m}^3/\text{hod}$
- D) Ročná potreba vody (250 prac. dní): $Q_r = 55\,350 \text{ m}^3/\text{rok}$

CELKOVÁ POTREBA STUDENEJ VODY

- A) Denná priemerná potreba vody: $Q_p = 1\,328,4 \text{ m}^3/\text{deň}$
- B) Max. denná potreba vody: $Q_{dm} = 1\,860 \text{ m}^3/\text{deň}$
- C) Max. hodinová potreba vody: $Q_{hm} = 139,55 \text{ m}^3/\text{hod}$
- D) Ročná potreba vody: $Q_r = 459\,405 \text{ m}^3/\text{rok}$

B.I.2.4 Navrhované opatrenia variant B

Potreba studenej vody pre byty:

Potreba st. vody je vypočítaná v súlade s vyhláškou 684/2006 nasledovne:

- A) Denná priemerná potreba vody: $Q_p = 1\,417,5 \text{ m}^3/\text{deň}$
- B) Max. denná potreba vody: $Q_{dm} = 1\,984,5 \text{ m}^3/\text{deň}$
- C) Max. hodinová potreba vody: $Q_{hm} = 148,84 \text{ m}^3/\text{hod}$
- D) Ročná potreba vody: $Q_r = 517\,388 \text{ m}^3/\text{rok}$

Potreba studenej vody pre občiansku vybavenosť:

Potreba st. vody je vypočítaná v súlade s vyhláškou 684/2006 nasledovne:

- A) Denná priemerná potreba vody: $Q_p = 283,5 \text{ m}^3/\text{deň}$
- B) Max. denná potreba vody: $Q_{dm} = 397 \text{ m}^3/\text{deň}$
- C) Max. hodinová potreba vody: $Q_{hm} = 29,8 \text{ m}^3/\text{hod}$
- D) Ročná potreba vody (250 prac. dní): $Q_r = 70\,875 \text{ m}^3/\text{rok}$

CELKOVÁ POTREBA STUDENEJ VODY

- A) Denná priemerná potreba vody: $Q_p = 1\,701 \text{ m}^3/\text{deň}$
- B) Max. denná potreba vody: $Q_{dm} = 2\,381,5 \text{ m}^3/\text{deň}$
- C) Max. hodinová potreba vody: $Q_{hm} = 178,64 \text{ m}^3/\text{hod}$
- D) Ročná potreba vody: $Q_r = 588\,263 \text{ m}^3/\text{rok}$

B.I.3 Suroviny

Na území obce nie je evidované žiadne prieskumné územie, chránený ložiskový priestor ani dobývací priestor.

B.I.4 Energetické zdroje

B.I.4.1 Zásobovanie elektrickou energiou

V predmetnej lokalite sa nachádzajú podzemné aj nadzemné vedenia v správe SSD, a.s. Bojnice sú zásobované elektrickou energiou 22 kV vzdušným vedením č.1334 z transformovne 22/6,3 kV Prievidza, s možnosťou prepojenia na ved.č.1133 na spínaciu stanicu Zapotôčky. V smere Kanianka je možnosť prepojenia na TR110/22 kV Pravenec. Max. zaťaženie vedenia č.1134 na výstupe z TR 22/6 kV Prievidza bolo podľa údajov SSD-RZ Prievidza v r.1994 5 MW. Vedenie č.1134 napája okrem Bojníc aj obce Opatovce, Kocúrany a Kanianku. Medzi Prievidzou a Bojniciami prechádza územím 220 kV ved. č.271 Bystričany – Sučany.

B.I.4.2 Zásobovanie plynom

B.I.4.3 VTL plynovody a VTL prípojky

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne zariadenia na výrobu vykurovacích plynov, ani ich žiadne zásobníky. Mesto Bojnice je zásobované zemným plynom naftovým (ZPN) zo sústavy VTL plynovodov SR. V katastrálnom území mesta sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť (materiál oceľ, PE) prevádzkovaná SPP-D.

Mesto Bojnice je zásobované zemným plynom z VTL plynovodu PL Bojnice DN150 PN25 (OP do 2,5 MPa). Prívod zemného plynu do regulačnej stanice je zabezpečený cez:

- VTL pripojovací plynovod PR Bojnice DN150 PN25 (OP do 2,5 MPa)
- VTL pripojovací plynovod PR Bojnice – Kúpele 3 DN100 PN25 (OP do 2,5 MPa).

Regulačné stanice plynu

Jednotlivé odberateľské skupiny obyvateľstvo, maloodber, veľkoodber sú zásobované zemným plynom regulačnými stanicami RS VTL/STL:

- RS Bojnice – Prievidzská 2,5 MPa/100 kPa, výkon 6000 m³/h
- RS Bojnice – Kúpeľná 2,5 MPa/100 kPa, výkon 3000 m³/h.

B.I.4.4 STL a NTL plynovody

V meste sú realizované STL plynovody s maximálnym prevádzkovým tlakom do 0,1 MPa a pomocou uličných regulátorov aj NTL distribučná sieť s maximálnym prevádzkovým tlakom do 2,1 kPa.

V katastrálnom území mesta Bojnice sa nachádza aj:

- VTL plynovod PL Prievidza DN300 PN25 (OP do 2,5 MPa)
- VTL pripojovací plynovod PR Kanianka DN150 PN25 (OP do 2,5 MPa)
- RS Motokomplex Bojnice (cudzia)
- SKAO Kúty

Rozvoj plynifikácie v riešenom území je daný stavom realizovaných plynárenských zariadení a technicko-kapacitnými možnosťami pripojenia a dodávky zo systému VTL plynovodov.

B.I.5 Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Základný komunikačný systém mesta:

Stav: pôvodný prieťah cesty III/1775-1774 vo funkcii B3 ulicami Prievidza/Bojnická – Prievidzská - Sládkovičova – Hurbanovo námestie – Zámok a okolie ako kompozičná os, a priečna os Sládkovičova – Školská – Dubnícka ulica f.t. B3, ako zbernice pre kolmo sa pripájajúce obslužné MK pre lokality/štvrt

RD s miestnou aj vyššou OV. Významnú, odľahčovaciu funkciu sekundárneho pripojenia mesta má prietah cesty III/1773 Nemocničná – Okrajová – MOK Rybníčky/Opatovská – Koš, tiež dopravnej funkcie B3.

Uvedené zberné MK B3 spolu s obslužnými MK C2 dopravného významu, tvoria základnú komunikačnú sieť/kostru ZAKOS obce Bojnice s pravouhlou roštovou štruktúrou obytných ulíc.

Variant A: odklon prietahu cesty III/1775 Kanianska do koridoru východného, mimo zastavaného územia, ako spojnice Prievidze, obchvatu I/64 a obce Kanianka pozdĺž ľavého brehu Kanianskeho potoka je invariantný. Vo variante A sa ponecháva funkcia B3 a kategória MK Nemocničná – Školská – Dubnická ako MZ9/50, regulačnými prvkami sa navrhujú jestvujúce križovatky, pozdĺžne parkovanie pred nemocnicou a nové križovatky MK: K17, K34-K23, K28, K29, pričom úsek od K29 po hranicu katastra Bojnice/Kanianka sa navrhuje ponechať v kat. cesty C7,5/60;

Variant B: invariantný je návrh lokality križovatky cesty III/1775 (Prievidzská cesta) a preložka I/64 s 5 vetvami v priestore Kohaplant/Nechora, organizačnými opatreniami sa dosiahne čiastočný odklon tranzitnej dopravy medzi Bojnicami a Kaniankou, podporovaný návrhom rozsiahlejších pripojení nových rozvojových plôch za OC Lidl križovatkami K57, K41, severne nad nemocnicou prípojnou K21. Upokojenie dopravy na pôvodnej B3- zberno-obslužnej MK sa navrhuje dosiahnuť pripojením zóny nad Dubnickou cestou/Braniská s novými MK a križovatkami K37, K36, K32-K33 Obora;

Statická doprava

Stav: Vývoj stupňa automobilizácie v celoštátnom meradle bol celoplošne prekročený, čo sa v priestore mesta Bojnice prejavuje porušovaním režimu odklonových trás mimo centra mesta, ktorý je nedôsledne kontrolovaný. Evidované disproporcie v dopravnej obsluhu území centra a obytných štvrtí a regulovaných kapacitách statickej dopravy, ponúkanej na pokrytie potrieb hybnosti obyvateľstva a návštevnosť ubytovacích a stravovacích zariadení OV, mesto v súčasnosti rieši koncepciou „Projektom regulovania statickej dopravy, IRB, 2017“ [4].

Návrh: invariantný – obmedzovanie parkovania vozidiel obyvateľov a návštevníkov priestorov OV a areálov autami je považované za najúčinnější nástroj regulovania nežiadúcej tranzitnej aj Z+C individuálnej automobilovej dopravy, znižovania negatívnej uhlíkovej stopy, zrovnoprávnenie podmienok pre alternatívne druhy dopravy HD, pešo, bicyklom, ku ktorým zásadám a cieľom miest EU sa zaviazala aj Slovenská republika. Z uvedených dôvodov sa považuje súčasná ponuka parkovacích aj odstavných plôch a priestorov (integrovaných v objektoch OV a bývania) za dostatočný. Zvýšené potreby vlastného parkovania a odstavovania vozidiel AD podľa platných predpisov STN musia investori a developeri riešiť na vlastných pozemkoch pre rozvojové zábery, alebo navrhovať environmentálne nenáročné spôsoby dopravnej obsluhy.

Pešia a cyklistická doprava

Stav: V obci sú vybudované samostatné pešie chodníky ojedinelé ako prieluky medzi RD, ktoré ale využívajú aj vozidlá, teda sa nedá špecifikovať ich samostatnosť. Chodníky pozdĺž komunikácií na prietahu MK funkcie B3 (okrem Prievidzskej a Sládkovičovej) a v priestore C2 sú prevažne jednostranné.

Cyklistické cestičky v meste nie sú vybudované. Vzhľadom na nízke dopravné zaťaženie na pôvodnom prietahu cesty 1774 (Sládkovičova-Hurbanovo námestie), môžu cyklisti zdieľať dopravný priestor s motorovou dopravou, čo je umožnené regulovaním rýchlosti na v40. Pohyby v križovatkách sú riešené dopravným značením pre chodcov. Mimo prietahu cyklisti (deti aj ľudia za prácou a službami),

využívajú, „zdieľajú“ spoločný priestor HDP miestnych komunikácií, kde je doprava regulovaná na v30 km/h.

Návrh pešej a cyklistickej dopravy – invariantný, na úrovni intravilánu sa navrhuje zvýšenie kvality povrchov jestvujúcej pešej a cyklistickej infraštruktúry a chránených peších aj cyklistických priechodov tak, ako bol navrhnutý v rámci ZAKOS a DOKOS vyššie. Nové pripojenia a prepojenia do krajiny v intraviláne Bojníc sú znázornené vo výkresoch dopravy, Variant A, B.

Do rekreačných priestorov krajiny mesta a lesoparku v CHKO Strážovská vrchy, ako aj Nitrianskej kotliny pozdĺž rieky Nitra vedú poľné cestičky s nespevnenými konštrukciami, ktoré sú potenciálom pre rozvoj turistiky a terénneho bicyklovania v regióne, ale aj udržateľnej mobility ciest do práce predovšetkým smerom do Prievidze, do obcí pozdĺž rieky Nitra, ale aj do smeru Opatovce n/Nitrou, Koš, Nováky.

B.II ÚDAJE O VÝSTUPOCH

B.II.1 Ovzdušie

V územnom pláne nie sú navrhnuté stredné ani veľké zdroje znečistenia vzduchu. Mestom prechádza cesta I. triedy – preložka a cesta III. triedy vrátane jej preložky. Územím neprechádza železničná trať.

- V obci sú navrhované nové plochy zelene v zastavateľnej aj mimo zastavateľnej časti.
- Plochy výroby nie sú navrhované. Existujúce plochy sú definované ako zmiešané územia výroby a občianskej vybavenosti, pričom výroba je len lokálneho charakteru.
- V obci sú povolené len malé zdroje znečistenia.
- V územnom pláne sú premietnuté opatrenia Stratégie, zásad a priorít štátnej environmentálnej politiky, nadradených strategických dokumentov a lokálnych strategických dokumentov.

B.II.2 Voda

B.II.2.1 Odvádzanie odpadových vôd

V obci je vybudovaná verejná splašková kanalizácia a splaškové vody sú čistené v ČOV Prievidza. Ochrana spodných vôd – minerálnych a termálnych prameňov je zabezpečená rešpektovaním ochranného pásma.

B.II.3 Ochrana pôdy

Ochrana poľnohospodárskej je navrhnutá predovšetkým v UC9 a UC8 členení na menšie lány remízami a medzami. Tieto opatrenia sa odporúčajú dodržiavať, aj keď jej to nad rámec územného plánu.

B.II.4 Odpady

Mesto má schválený program odpadového hospodárstva a zmluvne zabezpečený odvoz odpadu na skládku odpadu. Podľa potreby mesto organizuje zber veľkoobjemového odpadu. Biologický odpad je zväčša kompostovaný na súkromných pozemkoch. Mesto je súčasťou projektu pre znižovanie vzniku biologicky rozložiteľných odpadov. Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov v meste Bojnice za kalendárny rok 2019 je 14,5 %.

Areál pre kompostovanie a dotriedňovanie biologicky rozložiteľného odpadu ako aj dočasné skládokovanie je navrhnuté v areáli technických služieb.

B.II.5 Hluk a vibrácie

Mestom prechádzajú cesty III. Triedy a cesta I. triedy, pre zníženie dôsledkov hluku z dopravy sú navrhnuté nasledovné opatrenia:

Opatrenia pre zníženie hluku v obytných územiach

- Občianska vybavenosť je sústredená do centra mesta
- Pre umiestňovanie zariadení občianskej vybavenosti do zmiešaných území sú nastavené regulatívy, limitujúce umiestňovanie zdrojov hluku a iného znečistenia do obytných území
- Výrobné areály v kontakte s obytým územím majú nastavené regulatívy pre umiestňovanie prevádzok spôsobujúcich hluk
- Navrhovaný prietah cesty I. triedy je mimo území určených na bývanie.

Pre stanovenie hladiny hluku deň/noc v centrálnych priestoroch mesta (ulice Prievadzská, Sládkovičova, Hurbanovo námestie), **neboli dostupné relevantné podklady** o intenzite cestnej dopravy, lebo SSC už tento úsek v r. 2015 nesledovala, výsledky celoštátneho sčítania cestnej dopravy v r. 2020 ešte neboli zverejnené. Po zavedení organizačných opatrení odklonom prejazdnej dopravy z centra na „obchvatovú“ komunikáciu Kúpeľná-Centrálne parkovisko-križovatka Régia sa dá predpokladať, že na prietahu mestom intenzita vonkajšej dopravy nebude rásť. Informatívny výpočet hluku z cestnej dopravy na obchvate z intenzity $I_d = 2148$ voz/deň a podielu 9% ťažkej dopravy dáva hodnoty:

Základná $LA_{eq} = 64,5$ dB(A), cez deň L_{pd50} sa šíri na 100 m, prípustná v noci L_{pn40} dB(A) na 125 m. Na obchvate tieto hodnoty hluku z dopravy neprekážajú, ale ak by sa uvažovalo s rovnakými hodnotami na prietahu (50% I_d odklon a 50% I_d na prietahu), pre centrum by bola hluková situácia nepriaznivá.

B.II.6 Žiarenie a iné fyzikálne polia

B.II.6.1 Radiácia

Sledované územie patrí do oblasti s nízkym, stredným ale aj vysokým radónovým rizikom najmä v oblasti kúpeľov.

B.II.6.2 Elektromagnetické žiarenie

V území neboli uskutočnené merania na zisťovanie intenzity elektromagnetického poľa. Vedenia VVN produkujú elektromagnetické polia. Tieto vedenia neprechádzajú v tesnej blízkosti zastavaného územia. Vzhľadom na rýchlosť klesania intenzity poľa sa nepredpokladá vplyv tohto žiarenia na územia s navrhovanými plochami pre bývanie.

Úrovně magnetického pola pravdepodobne klesajú pod 200 nT na úrovni asi 120 metrov od 400 kV a 220 kV linky, 100 metrov od vedenia 110 kV, 50 metrov od 22 kV, 25 m od vedenia 11 kV.

B.II.6.3 Iné zdroje žiarenia

Iné zdroje žiarenia, ktoré môže ovplyvniť realizácia zámerov v územnoplánovacej dokumentácii, sa v území nenachádzajú ani nenavrhujú.

B.II.7 Doplnujúce údaje

Územný plán mesta Bojnice rieši usporiadanie zámerov tak, aby bol umožnený udržateľný rozvoj územia v súlade so stanovenou stratégiou rozvoja mesta. Navrhuje usporiadanie tak, aby boli

vytvoené podmienky pre kvalitné bývanie, zvýšenie atraktivity mesta a zároveň navrhuje opatrenia pre zvýšenie stability územia ako aj z hľadiska zmeny klímy alebo náhlych prírodných kritických situácií.

Z hľadiska regulácie využívania územia riešenie vytvára priestorové podmienky pre ďalší rozvoj výstavby za účelom bývania, a rozvoja rekreácie a cestovného ruchu.

Riešenie správneho územia mesta Bojnice zodpovedá katastrálnym územiam Bojnice a Dubnica.

Celková koncepcia rozvoja územia vychádza z vytvorenia prostredia pre kvalitné bývanie, rozvoj lokálnej ekonomiky a rekreácie v súlade s prírodnými danosťami územia.

Pri nových rozvojových územiach sa kládol dôraz na zachovanie ortogonálneho pôdorysu blokov za účelom efektívneho ekonomického využitia územia a rešpektu voči rovnako navrhnutému už existujúcemu územiu mesta.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Predmetom riešenia je správne územie mesta Bojnice, ktoré pozostáva z k.ú. Bojnice a k.ú. Dubnica. Mesto sa nachádza v okrese Prievidza, Trenčiansky samosprávny kraj a susedí s katastrálnymi územiami Mesto Prievidza (Z), Opatovce nad Nitrou (J), Kocurany (J), Horné Šutovce (Z), Kanianka (S), Dubnica (S) a Lazany (S). Riešené územie je totožné s katastrálnym územím mesta Bojnice.

C.II CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

C.II.1 Horninové prostredie

C.II.1.1 Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia (Kočícký, Ivanič 2011) patrí územie mesta Bojnice do dvoch geomorfologických oblastí: *Hornonitrianskej kotliny* (časti Prievidzská kotlina a Rudnianska kotlina) a *Fatransko - tatranskej oblasti* (podoblast Strážovské vrchy, časť Malá Magura).

Prievidzská kotlina je najnižšou časťou územia, tvorená je nivou a terasami rieky Nitra a jej prítokov, ako aj nadväzujúcimi náplavovými kužeľmi, ktoré v kotline uložili potoky stekajúce z okolitých pohorí. Celkovo ide o rovinnú až mierne zvlnenú krajinu s hladko modelovaným reliéfom a s občasnými prejavmi erózných procesov. Odlišný charakter má reliéf Rudnianskej kotliny a podhoria Strážovských vrchov, ktorý je sklonitejší, s náchylnosťou na geodynamické javy a eróziu a pozvoľna prechádza do pohoria. Špecifickým fenoménom tohto regiónu sú travertínové kopy (oblasť centra mesta – o.i. zámok a Prepoštská jaskyňa), ktoré sú však vzhľadom k zástavbe menej výrazné. Prepoštská jaskyňa je chráneným prírodným výtvorom.

Kryštálický masív Malej Magury má hladko modelovaný reliéf so širokými chrbtami a pomerne silno rozčlenenými svahmi. Z geomorfologického hľadiska je väčšinou stabilný, s výnimkou oblasti na paleogénnych horninách, ktorá je náchylná na zosúvanie.

C.II.1.2 Geologické pomery

Z hľadiska geologickej stavby (kol., 2002) je územie pomerne jednotné a heterogénne. Zaraďujeme ho k paleozoiku a vnútrokarpatskému paleogénu, ktorý tvoria páskované a okaté pararuly a migmatity, tmavé vápance, zlepenice, pieskovce a vo východnej časti kaolinické íly, piesky, štrky, ojedinele sloje lignitu. Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie východná časť katastra patrí k rajónu kvartérnych sedimentov a západná časť katastra patrí do rajónu predkvartérnych sedimentov.

- Z hľadiska kvartérneho pokryvu ide o skupinu bližšie geneticky nerozlíšených sedimentov, proluviálnych sedimentov hlinitých až hlinito-piesčitých štrkov a úlomkami hornín, fluvialných sedimentov pieskov, piesčitých štrkov v terasách bez pokryvu.

C.II.1.3 Seizmicita územia

Územie sa nachádza v oblasti seizmického ohrozenia v hodnotách makroseizmickej intenzity pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov je 6 - 7 ° MSK-64, seizmické ohrozenie územia v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov je 0,8 – 0,99 m.s⁻². (Slovenská agentúra životného prostredia, 2020).

C.II.1.4 Zosuvné územia

V území boli zistené prírodné stresové (geodynamické) javy nad rámec bežných prejavov v krajine. Jednotlivé územia s evidovanými zosuvmi sú vyznačené v mapovej časti. (Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2020).

C.II.1.5 Erózia

Náchylnosť územia na vodnú eróziu je na väčšine územia slabá. Veterná erózia nie je v území relevantná.

C.II.1.6 Ložiská surovín

Na území obce nie je evidované žiadne prieskumné územie, chránený ložiskový priestor ani dobývací priestor.

C.II.2 Klimatické pomery

Klíma územia mesta Bojnice a jeho okolia je podmienená predovšetkým globálnou polohou (zemepisnou šírkou a dĺžkou), ktorá určuje príslušnosť územia k miernemu klimatickému pásu na rozhraní oceánskeho a pevninského typu s prevládajúcim západným prúdením. Miestne rozdiely v klíme sú dané predovšetkým diferenciáciou nadmorskej výšky územia, ktorá sa pohybuje od 250 m do 770 m n.m. Širšie územie Hornonitrianskej kotliny predstavuje z klimatického hľadiska záliv teplej klímy, ktorá sem zasahuje cez strednú Nitru z Podunajskej nížiny. Naproti tomu najvyššie chrbty Strážovských vrchov patria do oblasti mierne chladnej až chladnej klímy. V oblasti možno vyčleniť nasledovné typy v zmysle Končeka a kol. (2002) :

- ✓ *Teplá kotlinová klíma*, mierne vlhká, s miernou zimou (okrsok T6) - klíma východnej kotlinovej časti katastra. Charakteristická je pomerne nízkym úhrnom zrážok, vysokými teplotami v lete a častým výskytom zimných teplotných inverzií a hmiel so zlými rozptylovými podmienkami. Podľa dlhodobých údajov (aj keď starších, z r. 1950-80) je suma teplôt >10 °C (TS10) je 2600-3000, priemerná teplota januára (T1) je -2 až -4 °C, priemerná teplota júla (TVII) je 18,5 až 20 °C, priemerný ročný úhrn zrážok (Z) je 600-700 mm.
- ✓ *Mierne teplá kotlinová klíma*, mierne vlhká až vlhká (okrsky M1-M5) - klíma okrajových častí kotliny (oblasť podhoria Magury). Charakteristická je vyšším úhrnom zrážok a nižšími teplotami

ako predchádzajúci typ, ako aj nižším výskytom inverzií. (TS10) - 2400-2600, (TI) -2,5 až -5 °C, (TVII) 17 až 18,5 °C, (Z) 600-800 mm

- ✓ *Mierne teplá vrchovinná klíma* (okrsok M6) - klíma nižšej časti pohoria Strážovských vrchov - charakteristická je prechodnou klímou s vyšším úhrnom zrážok a nižšími teplotami ako kotlinová klíma. (TS10) - 2000-2400, (TI) -3,5 až -6 °C, (TVII) 16-17,5 °C, (Z) 700-900 mm.

Teplotné pomery - pre rozloženie a chod teplôt sú najdôležitejšími faktormi nadmorská výška a reliéf. So stúpajúcou nadmorskou výškou teplota klesá, a to v priemere ročne o 0,5-0,6 °C na 100 m. Z hľadiska teplotných pomerov možno územie charakterizovať ako teplé až mierne teplé v kotlinovej časti katastra (priem. ročná teplota 8-9 °C). Južná horská časť katastra patrí k mierne chladnej klimatickej oblasti s priemernými ročnými teplotami vzduchu okolo 5-6 °C. V klimatickej stanici Prievidza boli namerané nasledovné extrémne teploty: maximá teploty vzduchu sa pohybujú nad 35 °C (absolútne maximum je 37,5 °C), minimá sú pod -25 °C (absolútne minimum je -26,5 °C).

Oblačnosť a slnečný svit - s nadmorskou výškou všeobecne rastie hodnota oblačnosti, čo zároveň vplýva aj na dĺžku trvania slnečného svitu. V Prievidzi je oblačnosť priemerne 62 % - najmenšia je koncom leta (50-55 %) a najväčšia koncom jesene a v zime (70-77 %). V horskej časti katastra je ročný chod oblačnosti iný - minimum pripadá na zimné mesiace. Významným javom v kotline je častý výskyt zimných teplotných inverzií a hmiel. Priemerný počet jasných dní je v území 30-40, zamračených dní 120-150 a počet dní s hmlou je priemerne 30-40 dní do roka. Priemerná dĺžka slnečného svitu je v katastri okolo 1400 - 1700 hodín, pričom so stúpajúcou nadmorskou výškou je dĺžka slnečného svitu menšia. Relatívne svieti slnko iba 35-40 % maximálne možného času.

Zrážkové pomery - množstvo zrážok v území je tiež diferencované predovšetkým podľa nadmorskej výšky. Najsuchou je oblasť kotliny s priemerným ročným úhrnom zrážok 650-700 mm (na vegetačné obdobie pripadá 350-400 mm). Zrážok pribúda približne o 60-80 mm na výškových 100 m, preto najvyššie polohy pohoria v rámci katastra majú ročný úhrn zrážok do 1000 mm (500-600 mm za vegetačné obdobie). **Snehová pokrývka** v území sa vyskytuje v nižších polohách priemerne 40-50 dní v roku, v pohorí až 70-100 dní v roku. Jej priemerná výška je v nízkych polohách do 10 cm, vo vysokých polohách nad 50 cm.

Vietor je najdynamickejším klimatickým prvkom, je veľmi závislý na miestnych podmienkach. **Veterné pomery** územia sú modifikované makroreliéfom, s celkovo prevládajúcim prúdením zo S, SV a JZ smeru. V priebehu roka prevládajú severné a severovýchodné vetry (priemerne viac ako 40 % pozorovaní – najmä v lete), v zimných mesiacoch je väčší podiel juhovýchodnej a južnej zložky. Bezvetrie sa najviac vyskytuje koncom leta a začiatkom jesene (celkovo okolo 15-20 % pozorovaní v kotlinových polohách, 10 % v horských polohách). Oblasť Hornej Nitry patrí k mierne prevetrávaným územiám.

C.II.3 O vzdušíe

Znečistenie ovzdušia predstavuje jedno z najvýznamnejších environmentálnych rizík – najmä z toho dôvodu, že sa vyskytuje predovšetkým v urbanizovaných, husto zaľudnených oblastiach. Znečistenie má synergický efekt, prejavujúci sa acidifikáciou - zvýšením kyslosti prostredia (so sprievodnými kyslými dažďami a poškodzovaním lesných porastov a kontamináciou pôdy) a nepriaznivými zdravotnými následkami pre obyvateľov žijúcich v postihnutých oblastiach. Najvýznamnejšími znečisťujúcimi látkami, ktoré sa sledujú v rámci Národného emisného informačného systému NEIS sú tuhé znečisťujúce látky, oxidy síry, oxidy dusíka, oxid uhoľnatý, organické látky (celkový organický uhlík), benzén, kadmium, olovo, zinok, fluór, sírovodík, amoniak, chlór a i.

V územnom pláne nie sú navrhnuté stredné ani veľké zdroje znečistenia vzduchu. Mestom prechádza cesta I. triedy – preložka a cesta III. triedy vrátane jej preložky. Územím neprechádza železničná trať.

- V obci sú navrhované nové plochy zelene v zastavateľnej aj mimo zastavateľnej časti.
- Plochy výroby nie sú navrhované. Existujúce plochy sú definované ako zmiešané územia výroby a občianskej vybavenosti, pričom výroba je len lokálneho charakteru.
- V obci sú povolené len malé zdroje znečistenia.

V územnom pláne sú premietnuté opatrenia Stratégie, zásad a priorít štátnej environmentálnej politiky, nadradených strategických dokumentov a lokálnych strategických dokumentov.

C.II.4 Vodné pomery

C.II.4.1 Povrchové vody

Katastrálne územie mesta Bojnice patrí do hornej časti **povodia rieky Nitra**. Nitra je ľavostranným prítokom Váhu. Celková plocha povodia Nitry je 5140 km², celková dĺžka hlavného toku je 197 km, priemerný prietok v ústí je 24 m³/s a špecifický odtok z povodia je 4,7 l/s/km². Samotný tok rieky prechádza k.ú. mesta Bojnice SSV-JJZ smerom a tvorí východnú hranicu katastra od osady Kúty po Opatovce n. Nitrou. Nad ústím Handlovky pod Prievidzou je plocha povodia Nitry 261,8 km², dĺžka toku je 32 km, dlhodobý priemerný prietok je 2,9 m³/s a špecifický odtok z povodia je 11,2 l/s/km².

Územie mesta Bojnice patrí do hornej časti povodia rieky Nitra, do 3 základných **čiasťkových povodií** – 4-21-11-032 a 034 pravostranné povodie Nitry po potok Kaniaňka (vrátane), 4-21-11-036 pravostranné povodie Nitry pod ústím Dubníčky a 4-21-11-058 povodie potoka Trebianka (Kocurany). Do prvého povodia patrí 70% rozlohy územia, okrem rieky Nitra je územie odvodňované jej pravostrannými prítokmi Dubníčka a Kaniaňka. Do povodia Nitry pod Dubníčkou patrí 22,5% územia – územie odvodňujú Bojnický potok a Minerálny potok. Povodie Trebianky zaberá len 7,5%, nie je tu vyvinutý žiadny stály vodný tok.

Hydrologické pozorovania sa v území okrem rieky Nitra nerealizujú. Správa vodných tokov je v kompetencii Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p., OZ Povodie Váhu. Vodné toky v horskej časti (Dubníčka, menšie prítoky) sú v správe podniku Lesy SR, š.p.

Z hľadiska **odtokových pomerov** patria vodné toky celej oblasti do dažďovo-snehového typu odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnosťou vo februári až marci (najvyššie prítoky koncom februára a začiatkom marca), s najnižšími prítokmi v septembri, s výrazným podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra, s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra. Celú širšiu oblasť je možno označiť za mierne suchú až mierne vlhkú s priemernými hodnotami špecifického odtoku okolo 8 - 12 l/s/km². Najväčšie reálne hodnoty špecifického odtoku má horská oblasť (cca 12 - 15 l/s/km²), najmenšie kotlinová oblasť (cca 5 l/s/km²).

C.II.4.2 Podzemné vody

Podzemné vody v oblasti mesta Bojnice je možné charakterizovať podľa základných hydrogeologických rajónov (uvedené sú v kapitole Geologické pomery). Obidva rajóny sú charakteristické pomerne nízkymi zásobami podzemnej vody, s malou využiteľnosťou. V kotlinovom území sa môžu zásoby podzemných vôd viazať na tlakové horizonty a artézske vody, prirodzené pramene sa v rajóne nevyskytujú. V pohorí sa vyskytujú len lokálne využívané malé pramene nízkej výdatnosti.

Z hľadiska typizácie podzemných vôd možno kotlinu zaradiť k subtypu pórových vôd riečnych nív, terás a kužeľov; pohorie do rajónu sutinových a puklinových vôd s plytkým obehom. Chemizmus a

kvalita vôd je v kotline ovplyvnená znečistením pochádzajúcim z poľnohospodárskej činnosti a urbanizácie - prejavuje sa vo zvýšených obsahoch Cl, síranov, dusíkatých a organických látok.

Bojnice sú významné výskytom **minerálnych a termálnych vôd**, na ktorých je založené aj fungovanie kúpeľov. Nachádza sa tu niekoľko výverov a vrto, ktoré sa viažu na artézsku štruktúru triasových karbonátov, hlavne dolomitov, a pozostávajú z vôd hlbokého obehu spod kotliny a z vôd plytšieho obehu z bojnickej vysokej kryhy. Teplota vôd je 30 – 48 °C. Za infiltračnú oblasť hydrogeologickej štruktúry sú považované tri oblasti (podľa Enviconsult 2017) – severozápadná časť Bojnickej vysokej kryhy (zlepence bazálneho paleogénu, triasové zlepence), východná časť masívu Rokoš (karbonatické horniny chočského príkrovu) a sklenské mezozoikum (karbonatické horniny chočského príkrovu a bazálne paleogénne zlepence). Tranzitno-akumulačnú oblasť termálnych vôd tvoria karbonatické horniny chočského príkrovu, tvoriace hlbokú subterénnu depresiu (1800 – 2000 m pod terénom) priamo pokrytú hrubým súvrstvom paleogénu. Výverovú oblasť predstavuje juhovýchodný okraj bojnickej vysokej kryhy, ktorú možno definovať ako triasový relikt karbonatických hornín a ako dislokačné pásma malomagurského zlomového systému. Zo strany kryštalinika Malej Magury je oblasť vymedzená šúťovským zlomom a oproti Hornonitrianskej kotline sústavou zlomov – malomagurský, opatovský a kocuranský.

Podľa analýzy zdroja Z-2 prírodnej liečivej vody ide o nízko mineralizovanú, slabo alkalickú, stredne termálnu, hydrogén – uhličitanovo - síranovú, vápenato – horečnatú vodu. Voda je výrazného A2 kalcium – magnézium – hydrogén-uhličitanového typu. Vody z prírodných liečivých zdrojov BR-3, BR-1 /1 a BR-2/2 sú nízko mineralizované, slabo alkalické, stredne termálne (BR-3 - nízko termálna), hydrogénuhličitanovo síranové, vápenato – horečnaté (Vyhláška č. 255/2008 Z.z.).

Na ochranu prírodných liečivých zdrojov v Bojniciach sú vyhlásené **ochranné pásma** - I. a II. stupňa - Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 255/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasujú ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Bojniciach. OP I. stupňa zahŕňa celú oblasť kúpeľov, príslušnú časť lesoparku aj časť územia v k.ú. Opatovce nad Nitrou. OP II. stupňa je rozsiahle a zasahuje do veľkej časti regiónu Hornej Nitry (16 obcí).

C.II.5 Pôdne pomery

Územie prievdzského a bojnického regiónu patrí medzi prechodné nížinno-horské územie s výskytom terestrických a hydromorfných pôd - priestorové rozmiestnenie a vlastnosti pôd v území sú úzko späté najmä s klimatickými, substrátovými a reliéfovými podmienkami. V kotlinovej oblasti s mierne teplou až mierne chladnou klímou na neogénnych sedimentoch a kvartérnych zvetralinách sa vyvinuli prevažne luvizeme, v závislosti od substrátu i luvizeme pseudoglejové až pseudogleje. V podhorských polohách mimo lesných území prevládajú kambizeme modálne a rubefikované. Pôdny kryt nižších častí pohoria s mierne teplou až mierne chladnou klímou tvoria takisto luvizeme, vyššie časti pohoria s mierne chladnou klímou zasa tvoria kambizeme modálne, rubefikované a rendzinové, na karbonátovom substráte aj rendziny. Na nive Nitry a jej prítokov sa vyvinuli pôdy typu fluvizemí.

V nasledovnom texte podávame stručnú charakteristiku vyčlenených pôdnych jednotiek podľa podkladov VÚPOP (poľnohospodárske pôdy) a NLC (lesné pôdy), pôdne jednotky sú znázornené aj v prehľadnej mape.

- **fluvizeme a fluvizeme glejové** - pôdy fluviálnej roviny a zvlnenej roviny, prevažne stredne ťažké až ťažké, hlboké a bezskeletnaté (ojedinelo ľahké s obsahom skeletu). Nachádzajú sa pozdĺž toku Nitry a jej miestnych prítokov. Celkovo zaberajú v území 278 ha (14% celkovej výmery).
- **luvizeme, luvizeme pseudoglejové až pseudogleje luvizemné** - tvoria typické pôdy Prievdzskej kotliny. Sú väčšinou stredne ťažké, stredne hlboké až hlboké, prevažne bez- až slabo

skeletnaté. Tieto pôdy sa vyskytujú na terasách Nitry a kužeľových akumuláciách miestnych tokov, s mierne zvlhčeným reliéfom vo východnej a sv. časti územia, v podloží s neogénnymi sedimentmi. Prevažne sú odlesnené a poľnohospodársky využívané. Ďalej sa vyskytujú na pomerne veľkých plochách pod lesným krytom v nižších častiach pohoria. Luvizeme zaberajú v území 283 ha (14% výmery), pseudogleje 393 ha (20% výmery) – spolu teda zaberajú približne tretinu územia katastra, čiastočne sú zastavané.

- **kambizeme luvizemné a modálne**, sprievodne - pôdy podhorských a horských polôh na paleogénnych sedimentoch, vo vyšších polohách na horninách kryštalinika. Sú stredne ťažké až ľahké, slabo až stredne skeletnaté, väčšinou stredne hlboké. Vyskytujú sa na okrajoch Prievidzskej kotliny. Väčšinou sú využívané ako lesná pôda, čiastočne aj na poľnohospodárskych pozemkoch a zasahujú aj do intravilánu mesta. Spolu zaberajú 380 ha (19% výmery).
- **kambizeme rubefikované a rendzinové, rendziny modálne a rubefikované** - pôdy podhorských a horských polôh na karbonátovom a zmiešanom substráte. Sú stredne ťažké, prevažne hlboké až stredne hlboké, slabo až stredne skeletnaté. Vyskytujú sa najmä v oblasti Malej Magury v zalesnenom území, ale aj na pestrých svahovinách v úpäťnej časti pohoria a napr. aj na kryhe travertínu. Zasahujú aj do zastavaného územia mesta. Sú zastúpené na 33% plochy územia – celková výmera karbonátových pôd v území je až 659 ha.
- Rozbor **poľnohospodárskych pôd** podľa údajov VÚPOP hovorí o tom, že v rámci poľnohospodárskeho územia dominujú pôdy druhej skupiny (pseudogleje a luvizeme pseudoglejové), ktoré zaberajú až 61% poľnohospodársky využívaného územia. Nasledujú rendziny (22%), fluvizeme (13%) a najmenej zastúpené sú kambizeme (4%). Z hľadiska bonity pôdy sa v území vyskytujú pôdy 3.-9. bonitnej triedy, pričom najviac zastúpené sú pôdy 6. triedy úrodnosti (viac ako 60% územia) a pôdy 3.-4. triedy úrodnosti vyžadujúce sprísnenú ochranu zaberajú 10% poľnohospodársky využívaného územia (89,9 ha). Ide o hlboké fluvizeme modálne až glejové, stredne ťažké, vyskytujúce sa na najmä pozdĺž toku Nitry.

C.II.6 Fauna, flóra

C.II.6.1.1 Biogeografické začlenenie a charakteristika územia

Podľa **fyto geografického členenia územia Slovenska** (Futák 1980) leží záujmové územie mesta Bojnice v oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*), fyto geografického okresu Strážovské vrchy (rieka Nitra je jeho východnou hranicou).

Podľa **zoogeografického členenia územia Slovenska** (Čepelák 1980) leží územie mesta Bojnice v dvoch jednotkách. Kotlinová časť územia patrí do panónskej oblasti, juhoslovenského obvodu, dunajského okrsku a pahorkatinového podokrsku. Horská časť územia patrí do oblasti Západné Karpaty, vnútorného obvodu, západného okrsku.

Zo zoogeografického hľadiska je širšie územie Hornej Nitry významným refúgiom xerothermných rastlín a živočíchov - mnohé taxóny flóry a fauny tu dosahujú severnú hranicu výskytu. Rieka Nitra tvorí prirodzenú migračnú trasu z juhu. Podhorské južne až jv. orientované svahy v k.ú. Bojnice vytvárajú podmienky pre existenciu spoločenstiev xerothermných fytocenóz a zoocenóz - migračnou trasou okrajov pohorí prenikajú panónske a ponticko-mediteránne prvky bioty do okrajových výbežkov Strážovských vrchov vrátane Malej Magury.

C.II.6.1.2 Rekonštruovaná prirodzená vegetácia

Charakteristiku **rekonštruovanej prirodzenej vegetácie** uvádzame podľa práce Michalko a kol. (1986), znázornená je aj na prehľadnej mape.

V záujmovom území mesta Bojnice je vyvinutá výšková stupňovitosť prirodzených fytoocenóz: v najnižších polohách boli mapované lužné lesy nížinné (niva rieky Nitry) a lužné lesy podhorské a horské (nivy ostatných menších vodných tokov), v kotline prevažujú dubovo-hrabové lesy karpatské s ostrovčekmi týchto jednotiek: dubové xerotermofilné lesy submediteránne a skalné stepi, dubové nátržníkové lesy a dubovo-cerové lesy. Na svahoch pohoria Strážovské vrchy boli mapované okrem dubovo-hrabových lesov aj bukové lesy - jednotky bukové kvetnaté lesy podhorské, bukové kyslomilné lesy podhorské a bukové lesy vápnomilné.

- *Lužné lesy nížinné (U)* zahŕňajú vlhkomilné a mezohygrofilné lesy, rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov, patriace do podzväzu Ulmenion. Zo stromov bývajú zastúpené dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolistý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*) a dreviny mäkkých lužných lesov. V krovinnom poschodí sú to svíb krvavý (*Swida sanguinea*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), druhy rodu hloh (*Crataegus* sp. div.). Bylinný podrast je druhovo relatívne bohatý. Táto jednotka bola mapovaná na nive rieky Nitry a jej väčších prítokov (tvorila cca 7% územia).
- *Lužné lesy podhorské a horské (Al)* - sú viazané na alúviu potokov, podmäčkané prúdiacou podzemnou vodou alebo často ovplyvňované záplavami. V stromovom poschodí prevláda jeľša sivá (*Alnus incana*) a vrba krehká (*Salix fragilis*), primiešané sú javor horský (*Acer pseudoplatanus*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). V krovinnom poschodí sa okrem týchto druhov vyskytujú najmä vrba purpurová (*Salix purpurea*) a niektoré ďalšie druhy vrb (*Salix caprea*, *S. aurita*), menej bývajú zastúpené ostružina malinová (*Rubus ideaus* agg.), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*) a jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*). V bylinnom poschodí prevládajú hygrofilné a nitrofilné druhy. Výskyt na nivách malých vodných tokov (Kaniaňka, Dubnička, Bojnický potok) v malom rozsahu (menej ako 4% územia).
- *Dubovo-hrabové lesy karpatské (C)*. V stromovom poschodí prevládajú dub zimný (*Quercus petraea*) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), často sú zastúpené aj javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*) a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), z krov zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*). V bylinnom poschodí sú významné *Carex pilosa*, *Galium schultesii*. Dubovo-hrabové lesy karpatské sú prevažujúcou jednotkou rekonštruovanej prirodzenej vegetácie v území. Vyskytujú sa takmer súvisle v kotline a v pohorí do nadmorskej výšky 450-600 m, pôvodne zaberali takmer 60% územia.
- *Bukové kvetnaté lesy podhorské (Fs)* - mezotrofné lesné spoločenstvá s prevahou buka lesného (*Fagus sylvatica*) v nižších polohách, prevažne na nevápencovom podloží. V stromovom poschodí sú primiešané hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), lipa malolistá (*Tilia cordata*). Charakteristické je chýbajúce alebo slabo vyvinuté krovinné poschodie. V bylinnom poschodí sa v týchto porastoch vyskytujú *Galium odoratum*, *Carex pilosa*, *Melica uniflora*, *Prenanthes purpurea*, *Dentaria bulbifera* a i. V území boli druhou najrozšírenejšou jednotkou, mapované boli na ploche 12% územia vo vyšších polohách katastra najmä na granitoidoch a premenených horninách kryštalinika.
- *CF – Bukové lesy vápnomilné* - vyskytujú v podhorskom a nižšom horskom stupni na strmých skalných vápencových svahoch. Prevažujúcou drevinou je buk lesný (*Fagus sylvatica*), zastúpené bývajú aj javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), jedľa biela (*Abies*

alba) a lipa malolistá (*Tilia cordata*). V krovinnom poschodí sú to lieska obyčajná (*Corylus avellana*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), druhy rodu hloh (*Crataegus sp. div.*) a skalník (*Cotoneaster sp.*), baza čierna (*Sambucus nigra*). Bylinné poschodie je druhovo bohaté, zložené z vápnomilných druhov a druhov kvetnatých bučín. V území boli mapované na vápencoch a dolomitoch v horskej časti územia na výmere 3,4% územia.

- **LF – Bukové kyslomilné lesy podhorské** - floristicky chudobné bukové a bukovodubové lesy v podhorskom stupni na minerálne chudobných silikátových horninách. V stromovom poschodí prevažujú buk lesný (*Fagus sylvatica*) a dub letný (*Quercus robur*), krovinné poschodie je slabo vyvinuté, druhovo chudobné, zastúpené bývajú jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), breza previsnutá (*Betula pendula*), breza plstnatá (*Betula pubescens*) a borievka obyčajná (*Juniperus communis*). V bylinnom poschodí prevažujú kyslomilné a oligotrofné druhy *Luzula luzuloides*, *Deschampsia flexuosa*, *Calamagrostis arundinacea*, *Festuca ovina*, *Vaccinium myrtillus*, *Calluna vulgaris*, *Melampyrum pratense*. Mapované boli v rozsahu 3,4% územia na kyslých zvetralinách hornín kryštalinika.
- **Qc – Dubovo-cerové lesy** – Do tejto jednotky sú zaradené xerothermofilné dubové lesy na alkalických podložiach. Dominantou v týchto porastoch je dub cerový (*Quercus cerris*), ďalej sa vyskytujú dub žltkastý (*Quercus dalechampii*), dub sivozelený (*Quercus pedunculiflora*), niekedy aj dub zimný (*Quercus petraea*) a dub letný (*Quercus robur*). Z ďalších drevín sa v stromovom poschodí vtrúsene vyskytujú javor poľný (*Acer campestre*), javor tatársky (*Acer tataricum*), lokálne aj jaseň mannový (*Fraxinus ornus*). Krovinné poschodie býva pomerne bohaté, tvorené najmä druhmi zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus cathartica*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*). V bylinnom poschodí sa vyskytujú napr. *Carex montan*, *Potentilla alba*, *Poa angustifolia* a i. Ide o pôvodne najviac zastúpené dubiny, vyskytovali sa najmä v úpätných polohách pohoria na plošinách, zaberali výmeru 7,3% územia.
- **Q – Dubové xerothermofilné lesy submediteránne a skalné stepi** – viažu sa na južné svahy v dubovom stupni na karbonátových horninách. Stanovištia týchto spoločenstiev patria u nás medzi najteplejšie. Zaberajú väčšinou nevelké plochy najmä na extrémnych formách reliéfu ako sú chrby a hrebene, strmé svahy. Porasty tvoria väčšinou jeden komplex s xerothermnými travinnými spoločenstvami. Vedúcou lesnou drevinou je dub plstnatý (*Quercus pubescens*), rastú tu ďalšie druhy duba (*Quercus polycarpa*, *Q. cerris*, *Q. petraea*), jarabina (*Sorbus torminalis*, *S. hungarica*, *S. danubialis*), často aj lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*) a hruška obyčajná (*Pyrus pyraeaster*). Z krovín sa vyskytujú drieň obyčajný (*Cornus mas*), čerešňa mahalebková (*Cerasus mahaleb*), dráč obyčajný (*Berberis vulgaris*) a kalina siripútková (*Viburnum lantana*). Bylinná vrstva je veľmi bohatá a pestrá, v týchto spoločenstvách sa vyskytujú mnohé submediteránne, balkánske a pontické druhy, stanovištia majú reliktný charakter. V území boli mapované ostrovčekovito na jz. svahoch a hrebeňoch pohoria, najmä v lokalite Predné Štefankovo (mapované na výmere 3,0% územia).

Qp – Dubové nátržníkové lesy – ich druhové zloženie je veľmi pestré. V stromovom poschodí prevláda dub letný (*Quercus robur*), zastúpené sú aj dub sivastý (*Q. pedunculiflora*), dub zimný (*Q. petraea*), breza bradavičnatá (*Betula pendula*), z krovín krušina jelšová (*Frangula alnus*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus catharticus*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), ruža šíповá (*Rosa canina*). Z bylinného poschodia sú typické *Potentilla alba*, *Melica picta*, *Brachypodium pinnatum*, *Carex montana*, *Vicia cassubica*, *Lathyrus niger*, *Allium zahariadi*

a i. Dubové nátržníkové lesy boli v území mapované len na plošinách pahorkatiny v oblasti Obora – Lipiny na výmere 2,3% územia.

C.II.6.1.3 Analýza reálnej vegetácie

Je prirodzené, že súčasný charakter vegetácie na území katastrov mesta Bojnice nezodpovedá prirodzenému stavu – časť územia bola odlesnená a čiastočne aj zastavaná, lesy ostali približne na 50% územia a sú väčšinou hospodársky využívané. Z hľadiska charakteru vegetácie môžeme územie rozdeliť na štyri hlavné časti.

Prvým typom územia je samotný **intravilán mesta Bojnice**, kde je vegetácia typická pre urbanizované územie a charakterizovaná je v samostatnej časti dokumentu MÚSES. Druhým typom územia je **intenzívne poľnohospodársky využívaná krajina** najmä vo východnej a jv. časti územia na nive, terasách rieky Nitry a náplavových kužeľoch menších tokov. Plošne tu dominujú agrocnózy so segetálnou vegetáciou triedy Secalietea. Dôležitým prvkom sú tu líniové drevinné porasty popri vodných tokoch (zväz Alno-Padion a rad Salicetalia purpureae) - predstavujú relatívne najprirodzenejšiu zložku vegetácie tohto územia. Na pomerne veľkej ploche sa vyskytujú aj opustené a extenzívne využívané sady v areáli Výskumného ústavu ovocných a okrasných drevín Bojnice.

V **podhorskej časti územia, na úpätí Strážovských vrchov** je vyššie zastúpenie trávobylinných porastov - lúk a pasienkov, patriacich do triedy Molinio-Arrhenatheretea. Popri tom sa vyskytujú aj plochy ornej pôdy s rastlinnými spoločenstvami triedy Secalietea, pri obytných a rekreačných objektoch sa vyskytujú aj maloplošné sady a záhrady. Zastúpenie tu má aj nelesná drevinná vegetácia (solitéry, skupinky drevín, líniové porasty, sukcesné štádiá zarastania opustených plôch), v ktorej sa uplatňujú najmä pôvodné druhy drevín.

Posledným typom územia je **lesná krajina** - územie s viac-menej súvislými komplexmi lesov v pohorí Strážovských vrchov a niekoľko izolovaných lesov v kotlinovej časti územia. Vzhľadom k značnému rozpätiu nadmorských výšok i pestrým reliéfovým pomerom sú v území vyvinuté viaceré lesné spoločenstvá, avšak lesy sú väčšinou ovplyvnené hospodárením a sú čiastočne v nepriaznivom stave - hlavnými faktormi sú nepôvodné drevinné zloženie, ťažba dreva a nevhodné úpravy lesov osobitného určenia v priestore lesoparku.

Vzhľadom k obmedzenému rozsahu prác v etape Prieskumy a rozboru nebol v území realizovaný špeciálny botanický a zoologický prieskum. Preto floristické a zoologické pomery územia charakterizujeme najmä na základe existujúcich podkladov a starších prác (Návrh RÚSES okresu Prievidza, MÚSES mesta Prievidza, ÚPN Bojnice - Doplnok č. 2, materiály Národného lesníckeho centra a i.).

C.II.6.1.4 Zoogeografické východiská

Podobne ako v susednej Prievidzi, aj v okolí Bojníc bolo lesostepné bezlesie silne zatlačené výstavbou a ostalo len vo fragmentech v podobe lúk a zvyškov porastov teplomilných dúbav s výskytom *Quercus robur*, *Q. petraea* a *Q. cerris*. Lúky sú zvyškom odlesnených plôch v období rozširovania pasienkárstva a valaskej kolonizácie. Niektoré z týchto nelesných plôch boli neskôr využívané ako vinohrady, ktoré však koncom 60 a 70-tych rokov postupne zanikli. Tieto enklávy zostali ako miesta, kde je síce zmenená pôvodná štruktúra porastov tried *Querco-Fagetea*

a *Festuco-Brometea*, ale mnohé druhy živočíchov sú do dnešných čias zvyškami pôvodného charakteru biotopov a indikátormi formovania spoločenstiev, najmä pôdných (zooedafonu).

K hlavným **významným biotopom živočíšstva** patria podľa MÚSES Prievidza najmä lesné biotopy, vodné toky a plochy s brehovými porastmi a mokradné biotopy.

Lesné biotopy - vo všeobecnosti sú lesné porasty z hľadiska suchozemských stavovcov významné, najmä však vtedy, ak sa tu vyskytuje pôvodná skladba drevín a ich pestrá mozaika vekových kategórií, vrátane porastov nad 80-100 rokov. V danom území je to klimaxový typ biotopu, teda najvýznamnejší typ biotopu suchozemských stavovcov, najmä z reprodukčného hľadiska. Z toho aspektu sú pre stavovce najvýznamnejšie práve pôvodné lesné porasty charakteru dubín, dubohrabín a bučín. Vhodné biotopy tu nachádzajú jelenia, srnčia a diviacia zver, ale napr. aj *Meles meles* (jazvec obyčajný), obojživelníky *Bombina variegata* (kunka žltobruchá), *Rana temporaria* (skokan hnedý), *Salamandra salamandra* (salamandra škvrnitá).

Vodné toky s brehovou vegetáciou - patria sem rieka Nitra a menšie vodné toky (Kanianka, Dubnička). Toky sú stredne až silno znečistené, rieka Nitra aj zregulovaná a ohrádzovaná. Napriek tomu tento typ biotopu ešte vyhovuje niektorým druhom, resp. užšie špecializovaným skupinám stavovcov, napr.: *Natrix natrix* (užovka obojková), *Natrix tessellata* (užovka fľákaná), *Alcedo atthis* (rybárik riečny). Brehová vegetácia vodných tokov je významná pre rozmnožovanie (najmä vtákov), ale aj iné aktivity stavovcov: zber potravy, orientácia, úkryt i prežívanie ich populácií.

Mokrade a stojaté vody – hoci na území mesta Bojnice ide väčšinou o nepôvodné biotopy resp. sú upravené (ramená rieky Nitra, umelé menšie vodné plochy), z hľadiska výskytu stavovcov sú významnými refúgiami ohrozených druhov obojživelníkov i vtákov. Na obdobných lokalitách boli zistené nasledovné druhy obojživelníkov: *Bufo bufo* (ropucha bradavičnatá), *Bufo viridis* (ropucha zelená), *Hyla arborea* (rosnička zelená), *Bombina variegata* (kunka žltobruchá), *Rana dalmatina* (skokan štíhly), *Rana esculenta* (skokan zelený), *Rana temporaria* (skokan hnedý), *Triturus vulgaris* (mlok bodkovaný).

Zo spevavcov patria k charakteristickým zástupcom týchto lesných komplexov drozd plavý (*Turdus philomelos*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*), kolibkárik syrkavý (*Phylloscopus sibilatrix*), kráľíček zlatohlavý (*Regulus regulus*), oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*), glezg hrubozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), krkavec čierny (*Corvus corax*) a na lesných okrajoch a v najmladších lesných porastoch aj slávik červienka (*Erithacus rubecula*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), ľabtuška lesná (*Anthus trivialis*), kolibkárik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), kolibkárik spevavý (*Phylloscopus trochilus*), muchár sivý (*Muscicapa striata*) a vlha hájová (*Oriolus oriolus*).

Z cicavcov sa tu vyskytujú malí až stredne veľkí zástupcovia, napríklad piskor lesný (*Sorex araneus*), plch sivý (*Glis glis*) a veverica stromová (*Sciurus vulgaris*). Z poľovných druhov bola zaznamenaná líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), kuna skalná (*Martes foina*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), diviak obyčajný (*Sus scrofa*) aj jazvec obyčajný (*Meles meles*).

K ďalším významným druhom patria niektoré lesné a vlhkomilné chrobáky, ktoré sú indikátormi určitého typu biotopu. V lese žijú fytofágne xerothermné druhy z čeľadi liskavkovité (*Chrysomelidae*) a nosatcovité (*Curculionidae*). Najsevernejšie enklávy teplomilných spoločenstiev vzácnych a ohrozených druhov indikuje *Cryptocephalus cordiger*. Z čeľade liskavkovitých boli zistené ďalšie 4 druhy: *Crioceris duodecimpunctata*, *Lachnaia sexpunctata*, *Lilioceris merdigera* a *Smaragdina xanthaspis*. Z čeľade nosatcovitých patria k vzácnym druhom indikujúcim xerothermné biotopy *Apion austriacum*, *Paophilus afflatus* a *Trachyphloeus parallelus* (Staníková, Majzlanová, Majzlan, 1996).

C.II.6.2 Biotopy

Prieskumom vegetácie boli vymedzené hlavné biotopy v území. V prípade národne a európsky významných biotopov uvádzame ich kód podľa vyhlášky MŽP SR č. 24/2003.

Podľa údajov Návrhu RÚSES okresu Prievidza (ESPRIT 2019), podkladov NLC a poznatkov z územia je v k.ú. mesta Bojnice pravdepodobný výskyt viacerých biotopov európskeho a národného významu. Zhrnuté sú v tabuľke – ich klasifikácia je uvedená podľa Katalógu biotopov Slovenska (Stanová, Valachovič, 2002).

Tabuľka C-1 Biotopy

Kód biotopu	Názov biotopu (podľa Stanová, Valachovič 2002)	N2000	Význam	Opis a výskyt
Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky	6510	EV	Jedno- až dvojkosné lúky na rôznych stanovištiach (hrádze, zatravnené úhory, využívané lúky)
Tr1	Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte	6210	EV	Zachované nezalesnené a nezastavané zvyšky biotopov na travertínoch (okolie zámku a Prepoštskej jaskyne)
Ls 1.1., 1.3, 1.4	Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy	91E0	P	Fragmenty brehových porastov vodných tokov – Nitra, Kanianka, Dubnička
Ls3.2, 3.3	Dubové ponticko-panónske a nátržníkové lesy	91I0	P	Dubové lesy v nižšej časti Strážovských vrchov a v podhorí – Kalvária, Hlboké, Predné Štefankovo, Lány, Obora
Ls4	Lipovo-javorové sutinové lesy	9180	P	Plošne malé lokality sutinových lesov v rámci vyššej časti pohoria (hrebeňové polohy)
Ls5.2	Kyslomilné bukové lesy	9110	EV	Časť lesných porastov na kryštáliniku – Hradište, Pri veľkej studni, Búcie
Ls5.4	Vápnomilné bukové lesy	9150	EV	Fragmenty bučín na karbonátovom substráte – lok. Bohátka, Veľké brezy

N2000 – kód biotopu NATURA 2000; Význam: P – prioritný, EV – európskeho významu, NV – národného významu.

C.II.7 Krajina

Hodnotenie krajinej štruktúry a využívania územia sme realizovali na základe aktuálnych leteckých snímok z územia a ich overenia v teréne. Sústredili sme sa na územie mimo hranice intravilánu (navrhovaného zastavaného územia - ZÚ), ktorý bol skúmaný osobitne vrátane iného členenia plôch vegetácie.

Celkovo sme vymedzili 7 hlavných kategórií krajinej štruktúry s 22 podrobnejšími kategóriami. Celková výmera územia mimo ZÚ dosahuje 1666,3 ha, čo predstavuje 84% celkovej rozlohy k.ú. Bojnice a Dubnica. Základné kategórie využívania územia sú vyhodnotené v tabuľke, mapa SKŠ je vyhotovená v mierke 1:10,000 a predstavuje hlavný mapový výstup a podklad pre hodnotenie kvality životného prostredia v území.

Tabuľka – Zastúpenie hlavných kategórií využívania územia (SKŠ) v extraviláne mesta Bojnice

Kategória SKŠ	Výmera - ha	Výmera - %
Zastavané a ostatné plochy	54,0	3,2
Športové a rekreačné plochy, sídelná zeleň	62,8	3,8
Poľnohospodárska pôda využívaná	588,6	35,3
Poľnohospodárska pôda nevyužívaná	65,0	3,9

Lesné pozemky	799,2	48,0
Mimolesná drevinná vegetácia	80,5	4,8
Vodné toky a plochy	16,0	1,0
Spolu – mimo zastavaného územia	1666,3	100,0

C.II.7.1 Zastavané a ostatné plochy

Situované sú prevažne v zastavanom území a v kontakte s ním. V extraviláne Bojníc patria k najmenej zastúpeným typom krajiny štruktúry. Zaradili sme sem 5 kategórií:

- *Budovy a spevnené plochy* – mapovali sme ich na 9,5 ha (0,6% územia). Patria sem objekty a areály mimo oficiálnej hranice ZÚ s rôznou funkciou (technické areály, poľnohospodárske objekty a areály a pod.) Z obytných území sa mimo hraníc ZÚ nachádzajú obytný súbor Obora a osada Kúty.
- *Ostatné zastavané plochy a dvory* – zaberajú výmeru 6,3 ha (0,4%) a viazané sú na predchádzajúcu kategóriu.
- *Plochy výstavby* – mapovali sme ich na výmere 7,6 ha (0,5%) a zahrnuli sme do nich rozostavené objekty a areály, najmä v budovanom obytnom súbore Obora.
- *Ostatné plochy rôzneho charakteru* – zaberajú 4,0 ha (0,2%) – zaradili sme sem rôzne plochy dočasne nevyužívané a s nejasnou funkciou, zväčša v blízkosti technických areálov.
- *Cestné komunikácie a dopravné plochy* – mapovali sme ich na výmere 26,6 ha (1,6%), sú teda najviac zastúpenou kategóriou zastavaných a ostatných plôch v extraviláne mesta Bojnice. Patria sem štátne cesty, miestne komunikácie a účelové cesty spájajúce rôzne časti územia a slúžiace na jeho obsluhu.

C.II.7.2 Športové a rekreačné plochy a sídelná zeleň

Typy využívania územia určené na oddych a rekreáciu. Viazané sú síce najmä na intravilán mesta, ale čiastočne sa nachádzajú aj v krajine, prevažne v dotyku so zastavaným územím. Patria k menej zastúpeným prvkom krajiny v území, zaradili sme sem 5 kategórií.

- *Športové a rekreačné plochy a areály* – zaberajú 8,8 ha (0,5% výmery extravilánu). Z väčších takýchto areálov treba spomenúť najmä plážové kúpalisko, rekreačné plochy v mestskom parku, rekreačný areál Hlboké, autokemping, areál Čajka v oblakoch, Lazce.
- *Parkové a lesoparkové plochy* – zaberajú 5,6 ha (0,3%), patrí sem najmä areál mestského parku pri rieke Nitra.
- *Ostatné plochy trvalej vegetácie v dotyku so sídlom* – zaberajú 20,8 ha (1,3%), zaradili sme sem časť areálu ZOO a niekoľko menších plôch zelene zväčša pri technických areáloch.
- *Prevažne trávnaté rekreačné plochy v sídle* – zaberajú 22,3 ha (1,4%), zaradili sme sem podobne ako v predchádzajúcom prípade časť areálu ZOO (bez trvalej vegetácie) a viaceré menšie plochy v rôznych častiach územia.
- *Záhradkárske osady a prídomevé záhrady* – zaberajú 5,4 ha (0,4%), patrí sem záhradkárska osada, záhrady v osade Kúty a v okrajových častiach mesta.

C.II.7.3 Poľnohospodárska pôda využívaná

Druhá najviac zastúpená kategória využívania územia – poľnohospodársky využívané pozemky zaberajú v súčasnosti 35,3% výmery extravilánu mesta Bojnice. Rozdelili sme ich na 5 základných kategórií, pričom väčšie zastúpenie majú najmä orná pôda (spolu 27,5%) a trvalé trávne porasty (6,8%).

- *Orná pôda malobloková* – mapovali sme ju na výmere 6,1 ha (0,4% územia) – viazaná je najmä na menšie bloky pozemkov v susedstve intravilánu (zástavby rodinných domov), najmä v mestskej časti Dubnica.
- *Orná pôda veľkobloková* – v poľnohospodársky využívanom území dominuje – zastúpená je na 450,8 ha (27,1% územia). Najväčšie plochy zaberá najmä vo východnej časti územia medzi Bojnicami, Dubnicou, Kaniankou a osadou Kúty. Zriedkavo sa plochy polí vyskytujú aj južne od mesta, v blízkosti rieky Nitry.
- *Trvalé trávne porasty* (intenzívne a extenzívne) – zaberajú výmeru 113,3 ha (6,8%). Ide o lúky a pasienky v rôznej intenzite obhospodarovania. Viazané sú najmä na podhorské a kontaktné územie Malej Magury – väčšie plochy zaberajú na okraji Rudnianskej kotliny medzi lokalitou Hlboké a Kocuranmi, v okrajových častiach mesta a Dubnice na úpätí pohoria nad Rekreačnou ulicou a v lokalite Lazce (vo väzbe na poľnohospodársku farmu), zastúpené sú aj menšie enklávy horských lúk. Pri osade Kúty je situovaná farma s väčšou plochou pasienkov.
- *Ovocné sady* – mapovali sme ich vo výmere len 1,5 ha (0,1%) ako maloplošné sady prevažne obhospodarované drobnopodstatníkmi.
- *Trvalé trávne porasty a sady - mozaika* – do tejto kategórie sme zaradili najmä časť areálu Výskumného ústavu, ktorá je v súčasnosti využívaná – vo výmere 17,0 ha (1,0%). V tomto prípade nejde o klasické veľkoplošné ovocné sady, ale o mozaiku menších plôch.

C.II.7.4 Poľnohospodárska pôda nevyužívaná

Zaradili sme sem tie poľnohospodárske pozemky, ktoré sú v súčasnosti nevyužívané (aspoň niekoľko rokov). Ide buď o trávne porasty alebo ovocné sady, rozdelili sme ich do 3 kategórií.

- *Trvalé trávne porasty – nevyužívané* – zaberajú 16,6 ha (1,0% výmery). Ide o niekoľko plôch bývalých lúk alebo pasienkov, dokumentovali sme ich napr. na nive Nitry pri Opatovciach, pri osade Kúty, v okolí Dubnice.
- *Trvalé trávne porasty zarastajúce drevinami* – zaberajú 27,9 ha (1,7%). Nevyužívané sú už dlhšiu dobu ako predchádzajúca kategória a viažu sa na svahy úpätia pohoria severne od mesta, okolie Dubnice a na nivu Nitry za areálom kúpaliska.
- *Ovocné sady – opustené* – mapovali sme ich na výmere 20,5 ha (1,2%) vo viacerých lokalitách východne od mesta, v minulosti obhospodarovných Výskumným ústavom.

C.II.7.5 Lesné pozemky

Najviac zastúpená kategória využívania územia v extraviláne mesta Bojnice, kde zaberajú až 48% celkovej plochy. Zaradili sme ich do 2 základných kategórií, pričom lesné porasty sa ešte členia podľa spôsobu obhospodarovania.

- *Lesné porasty* – zaberajú celkovú výmeru 791,6 ha (47,5%). Lesy dominujú v severnej a západnej časti územia v rámci celku Malej Magury, okrem toho sa väčší komplex lesa nachádza na okraji kotliny v lokalite Obora.
- *Ostatné lesné pozemky* – zaberajú 7,6 ha (0,5%). Ide o lesné sklady, manipulačné plochy a lesné cesty.

Lesné porasty patria do lesného celku Prievidza, majú viac obhospodarovateľov – Lesy SR, Pozemkové spoločenstvo bývalých urbaristov, Decurio s.r.o., STAD Sk, s.r.o. V rámci lesov sa rozlišujú 3 základné kategórie obhospodarovania:

- *Hospodárske lesy* – určené najmä na produkciu drevnej hmoty, doplnkovo spĺňajúce iné funkcie. V území dominujú – zaberajú až 90,4 % výmery lesných pozemkov (748,4 ha).

- **Ochranné lesy** – lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy a na nepriaznivých stanovištiach – tvoria 4,1% výmery lesov v území (32,8 ha). Viazané sú na strmé svahy a nepriaznivé lokality v rôznych častiach zalesneného územia.
- **Lesy osobitného určenia** – v prípade mesta Bojnice ide o lesy v ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych vôd a vo vnútornom kúpeľnom území. Tvoria 5,4% výmery lesov (43,2 ha) a situované sú severne od kúpeľov v nadväznosti na Zámocký park.

C.II.7.6 Plochy mimolesnej drevinnej vegetácie

Zaradili sme sem plošné porasty mimolesnej vegetácie a líniové porasty vrátane brehových porastov. Spolu v území zaberajú 80,5 ha, čo predstavuje 4,8% výmery extravilánu. Najväčšie plochy tvoria zalesnené lokality v pohorí, ktoré nie sú súčasťou lesných pozemkov (najmä v okolí kóty Predné Štefankovo a nad Bohatkou) a údolné porasty popri tokoch Kanianka a Dubnička vo východnej časti územia. Menšie remízky, medze a sprievodné líniové porasty sú však situované v rôznych častiach územia.

C.II.7.7 Vodné plochy a toky

Do tejto kategórie sme zaradili vodné plochy (nádrže, otvorené vodné plochy, staré ramená rieky Nitra) a vodné toky (Nitra, menšie vodné toky). Spolu zaberajú plochu 16,0 ha (1,0% výmery). Najvýznamnejšími vodnými plochami v území z ekologického a krajinárskeho hľadiska sú staré ramená rieky Nitry pri kúpalisku a VN Kanianka (v území je situovaná jej menšia časť na hranici s k.ú. Kanianka).

Rieka Nitra tvorí južnú hranicu územia, z ekologického hľadiska má nadregionálny význam. Na Dubničke a jej prítoku sú situované menšie sezónne vodné plochy a mokrade, ktoré sú refúgiom najmä pre bezstavovce a obojživelníky. Časť potoka Dubnička, Bojnický a Minerálny potok sú upravované, sčasti aj zatrubnené.

C.II.8 Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov

Z hľadiska územnej ochrany prírody sa na území katastra nachádza:

- NPP Prepoštská jaskyňa, ochranné pásmo je 0,5246 ha
- Ďalšie osobitne chránené územia vyhlásené v národnej sieti (maloplošné či veľkoplošné alebo ich ochranné pásma), ani územia sústavy NATURA 2000 sa v území nenachádzajú.
- Sú evidované chránené stromy

C.II.8.1 Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení aktuálnych predpisov taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu. Tieto pojmy sú v zákone č. 543/2002 definované nasledovne:

- *biocentrum* je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,
- *biokoridor* je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,

- *interakčný prvok* je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

Dôvod vymedzovania prvkov ÚSES je predovšetkým praktický. Podľa Izakovičovej a kol. (2000) je ÚSES najvýznamnejším prienikom krajinnno-ekologických princípov do reálnej ekologickej politiky a do priestorovej plánovacej praxe. Je súčasťou legislatívy, je všeobecným ekologickým regulatívom rôznych plánov a projektov a stáva sa povinnou súčasťou rozhodovacích procesov.

Dokumenty ÚSES sa spracovávajú na troch hierarchických úrovniach – národnej, regionálnej a miestnej. Východiskovým dokumentom pre zabezpečenie ekologickej stability a ochrany biodiverzity v Slovenskej republike je **Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GNÚSES)**, spracovaný v r. 1992. V roku 2000 bol GNÚSES aktualizovaný a zapracovaný do Koncepcie územného rozvoja Slovenska. GNÚSES vyjadruje základný rámec priestorovej ekologickej stability územia Slovenska a je záväzným podkladom pre spracovanie nižších stupňov ÚSES.

Pre okres Prievidza bol spracovaný návrh RÚSES v r. 1994 (EKOTRUST Banská Štiavnica). Vymedzená kostra RÚSES bola prevzatá s určitou modifikáciou do Územného plánu regiónu Trenčianskeho samosprávneho kraja (aktualizované znenie z r. 2018). Komplexná aktualizácia dokumentu RÚSES bola spracovaná v r. 2018-19, návrh RÚSES (ESPRIT Banská Štiavnica) je v súčasnosti v štádiu pripomienkovania a mal by byť schválený v r. 2020.

V nasledovnom texte stručne opisujeme jednotlivé prvky ÚSES – prvky regionálneho významu boli doplnené o návrh prvkov miestneho významu. Pre jednotlivé biocentrá a biokoridory je však vhodné uskutočniť podrobný botanický a zoologický prieskum a s presnosťou tak ich význam, výskyt významných biotopov, chránených a ohrozených druhov a podmienky ich ochrany. Takýto prieskum bol nad rámec prieskumov a rozborov územného plánu mesta Bojnice.

C.II.8.1.1 Prvky ÚSES vyššieho významu

C.II.8.1.1.1 Biocentrum regionálneho významu RBC4 Štefankovo

Výmera: celé biocentrum 629 ha, z toho v k.ú. mesta Bojnice 569,9 ha

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Lokalizácia: k.ú. Bojnica, Dubnica, čiastočne Horné Šútovce, Kanianka

Krátka charakteristika a opis biocentra: Okolie Bojníc (svahy nad mestom) majú charakter teplých dúbrav a xenotermnej trávovo-bylinnej vegetácie na vápencoch. V týchto lesných spoločenstvách sa koncentrujú viaceré druhy bystrušiek (*Carabidae*) s druhmi *C. coriaceus*, *C. violaceus*, *C. intricatus*, *C. obsoletus*, *C. scheidleri*, *C. nemoralis*, *C. hortensis*. Okrem toho spoločenstvo dopĺňajú xerofilné druhy: *Aptinus bombardus*, *Opatrum sabulosum* a *Aromia moschata*. Významným prvkom teplých odlesnených častí je *Lethrus apterus*, ktorý v ostatnom období silne ustupuje bytovej zástavbe (napríklad Kanianka). V danom priestore je niekoľko lokalít endemického mäkkýša *Belgrandiella bojnicensis*. Žije tu aj vzácna užovka stromová (*Zamenis longissimus*).

Biocentrum je v súčasnosti bez legislatívnej ochrany.

Ohrozenia biocentra (podľa konceptu RÚSES): Biocentrum je narušené rozširovaním poľnohospodárskej pôdy, výstavbou liečebného centra, ZOO a veľkého sídelného centra Kanianka (presťahovaný Koš). Ohrozujúce aktivity:

- intenzívne lesné hospodárstvo (zmena drevinového zloženia porastov, zmena porastovej štruktúry, zánik prirodzených štruktúr, intenzívna ťažba starých porastov nad 100 rokov,

chemizácia, znečisťovania odpadmi rôzneho druhu, budovanie lesných ciest, erózia, úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných druhov ...),

- nízka intenzita poľnohospodárskeho využívania a zánik jeho tradičných foriem (postupný zánik nelesných biotopov, zmena druhového zloženia lúk, ústup vzácnych a ohrozených druhov flóry a fauny, šírenie ruderalných druhov, ...),
- nadmerná návštevnosť niektorých častí územia spojená s eróziou, vyrušovaním citlivých druhov fauny, znečisťovaním územia, synantropizáciou,
- stavebná činnosť.

Ohrozenia – hlavné environmentálne problémy:

- *intenzívne lesné hospodárstvo v časti lesných porastov* – veľkoplošná ťažba porastov, hromadné približovanie drevnej hmoty
- *zhoršujúca sa odolnosť a stabilita lesných porastov* v dôsledku klimatickej zmeny
- *rozširovanie rekreačnej výstavby na úkor lesa* – najmä lokality na južnom okraji územia nad kúpeľmi a v blízkosti lesoparku, Rekreačná ulica
- *nevhodná úprava lesoparku nad kúpeľmi a mestom* – rozsiahla prebierka porastov, úprava terénu, budovanie chodníkov a cykloturistických trás
- *intenzívna rekreácia a návštevnosť časti územia* (najmä lesopark, Kalvária, Čajka v oblakoch, cyklotrialové trasy) - najmä lokalita lesoparku s objektom „Čajka v oblakoch“ má atribúty masového cestovného ruchu, s výstavbou objektov nevhodných z krajinárskeho aj architektonického hľadiska a s negatívnym vplyvom na ekologický stav a stabilitu širokého okolitého územia.

Regulatívy ďalšieho využívania územia:

- *uskutočňovať jemnejšie spôsoby ťažby drevnej hmoty v porastoch* – vylúčiť veľkoplošnú ťažbu s využitím ťažkých mechanizmov
- *podporovať prirodzené zloženie lesných porastov v území* – v plánoch starostlivosti stanoviť a pri obnove lesných porastov rešpektovať cieľové zastúpenie drevín blízke prirodzenému stavu, s podporou drevín odolných v podmienkach zmeny klímy. Výhľadovo zmeniť porasty s dominanciou ihličnatých drevín na zmiešané porasty s prevahou listnatých drevín.
- *rešpektovať prirodzené biokoridory údolí a lesných okrajov* – chrániť ich, nenarúšať ich ťažbou, výstavbou ani inými aktivitami – s cieľom podpory ich funkcie ako migračných koridorov
- *zvýšiť podiel účelových lesov s prioritnou funkciou ochrany prírody a krajiny* s cieľom obmedzenia ich hospodárskeho využívania s perspektívou postupného vzniku nenarušených prírodných lesov ako jadra biocentra regionálneho významu
- *regulovať rekreačnú výstavbu a aktivity v území* – nerozširovať rekreačnú zástavbu ani iné väčšie objekty v tomto prírodnom celku, uvažovať o stanovení ekologicky únosnej návštevnosti lokality lesoparku a Čajky v oblakoch
- *regulovať prípadné stavebné a krajinárske úpravy existujúcich rekreačných a obytných objektov* – limitovať nevhodné architektonické a urbanistické riešenia
- *podporovať prírodné a „mäkké“ formy rekreácie* – rozvoj rekreácie a cestovného ruchu založiť na poznávaní prírodných a kultúrno-historických hodnôt regiónu Bojníc. Tradičné lesné hospodárstvo doplniť o prezentáciu ekologických, rekreačných a edukačných funkcií lesného prostredia; za týmto účelom zlepšiť infraštruktúru peších trás a cyklotrás.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia (podľa konceptu RÚSES):

- uplatňovať prírodu blízke hospodárenie v lesoch – vylúčenie holorubov,

- na maximálnej ploche hospodáriť pri zachovaní trvalosti lesa (účelový výber, trvalo etážové porasty),
- pri rúbaňovom spôsobe hospodárenia minimalizovať veľkosť obnovovaných plôch a voliť nesymetrické tvary obnovných prvkov,
- maximálne využívať prirodzenú obnovu lesa,
- postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie porastov,
- v porastoch ponechávať stromy na dozretie, dutinové a hniezdne stromy, dostatok odumretého dreva, štruktúru porastov v maximálne možnej miere priblížiť prirodzenej štruktúre lesa,
- minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok,
- optimalizovať výstavbu lesnej cestnej siete a jej systematickou údržbou minimalizovať vodnú eróziu,
- využívať šetrné technológie ťažby a približovania dreva,
- vyčleniť dostatočne veľké územia ponechané na samovývoj, prednostne chrániť prirodzené lesy,
- podporiť, resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) – kosenie, pastva,
- vytvárať podmienky pre usmernené turistické a rekreačné využívanie územia,
- cielene odstraňovať nepôvodné predovšetkým invázne druhy,
- nepripustiť ťažbu nerastných surovín a vylúčiť umiestnenie objektov banskej infraštruktúry na území biocentra,
- nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry,
- regulovaná kosba lúk a pasienkov,
- prejednávanie PSL so ŠOP,
- ťažba v mimohniezdnom období,
- regulované rozširovanie turistických a poľovníckych chodníkov.

C.II.8.1.1.2 Biokoridor regionálneho významu RBK5 Šútovce – Hlboké - Trebianska

Dĺžka/šírka/výmera: cca 40 km/od 200 do 1 700 m/2 924 ha; v k.ú. mesta Bojnice – šírka nad 500 m, výmera 90,7 ha.

Lokalizácia: biokoridor zasahuje do k.ú.: Kamenec pod Vtáčnikom, Lehota pod Vtáčnikom, Nováky, Diviacka Nová Ves, Koš, Opatovce nad Nitrou, Kocurany, Bojnice, Horné Šútovce, Dolné Šútovce, Kostolná Ves, Banky, Mačov, Diviaky nad Nitricou, Diviacka Nová Ves, Vrbany, Nitrianske Sučany, Račice, Dvorníky nad Nitricou, Dolné Vestenice.

Stav biokoridoru podľa konceptu RÚSES: čiastočne vyhovujúci

Charakteristika: Biokoridor spája regionálne biocentra Vtáčnik, Bystričanský potok a Predné Štefankovo aj s možným pokračovaním do ďalších jednotiek siete ÚSES. V k.ú. Bojnice biokoridor prechádza chrbtovou polohou Rudnianskej kotliny a zasahuje do južného okraja horského celku Malá Magura. Tvorený je komplexom hospodárskych lesných porastov, prevažne strednovekých dubín a hrabín s prímiesou buka a ihličnatých drevín. Staršie lesné porasty sú v súčasnosti ťažené. Na okraji vymedzeného priestoru biokoridoru je situovaný rekreačný areál Hlboké.

Ohrozenia biokoridoru (podľa konceptu RÚSES):

- intenzívne lesné hospodárstvo (zmena drevinového zloženia porastov, zmena porastovej štruktúry, zánik prirodzených štruktúr, intenzívna ťažba starých porastov nad 100 rokov, chemizácia, znečisťovania odpadmi rôzneho druhu, budovanie lesných ciest, erózia, úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných druhov ...),
- nízka intenzita poľnohospodárskeho využívania a zánik jeho tradičných foriem (postupný zánik nelesných biotopov, zmena druhového zloženia lúk, ústup vzácných a ohrozených druhov flóry a fauny, šírenie ruderalných druhov, ...),

- nadmerná návštevnosť niektorých častí územia spojená s eróziou, vyrušovaním citlivých druhov fauny, znečisťovaním územia, synantropizáciou,
- stavebná činnosť,
- prípadná ťažba nerastných surovín.

Ďalšie ohrozenia – hlavné environmentálne problémy:

- *rozširovanie rekreačnej výstavby* na úkor lesa a trávnych porastov v lokalite Hlboké a popri ceste č. 1774 z Bojníc do Šútoviec (Pod Vígľašom) – dochádza k rekonštrukciám aj budovaniu nových rekreačných objektov
- *opúšťanie tradičných usadlostí* a podhorského hospodárenia – niektoré v minulosti trvalo obývané usadlosti v osade Hlboké sú dlhodobo opustené, čo má vplyv aj na obhospodarovanie okolitého územia
- *zhoršujúca sa odolnosť a stabilita lesných porastov* v dôsledku klimatickej zmeny
- *náchylnosť svahov na geodynamické javy* - zosuvy a eróziu, ktorá môže vyvolať problémy pri intenzívnom hospodárení v lesoch alebo na poľnohospodárskej pôde.

najmä intenzívne lesné hospodárstvo a rekreácia (rekreačné stredisko Hlboké).

Regulatívy ďalšieho využívania územia:

- *regulovať výstavbu a ďalší urbanistický rozvoj územia* v celom prírodnom celku – nerozširovať rekreačnú zástavbu ani iné väčšie objekty, aj s ohľadom na náchylnosť územia na geodynamické javy
- *udržať prirodzené zloženie lesných porastov v území* – zachovať dominantné zastúpenie dubov a primiešané iné vhodné listnaté dreviny, s cieľom zvýšiť odolnosť územia voči dôsledkom klimatickej zmeny
- *podporovať maloplošné obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy v prírodnom celku* – najmä obnova a udržiavanie ovocných sádov, maloblokových lúk a políчков v okolí usadlostí
- *regulovať prípadné stavebné a krajinárske úpravy* existujúcich rekreačných a obytných objektov – limitovať nevhodné architektonické a urbanistické riešenia.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia (podľa konceptu RÚSES):

- v území je dovoľená poľnohospodárska činnosť,
- zákaz výstavby 22, 110, 400 a iného KV vedenia, ktoré by zapríčinilo úhyn tiahnúcich druhov vtákov pri jarých a jesenných migráciách,
- vzhľadom na to, že sa jedná o poľnohospodársky intenzívne využívanú krajinu s vysokým podielom ornej pôdy, bolo by vhodné zvýšiť podiel trávnatých porastov a pásov krovín,
- zamedziť výrubu mimolesnej zelene a zachovať všetky mokradné spoločenstvá,
- uplatňovať prírodu blízke hospodárenie v lesoch – vylúčenie holorubov,
- na maximálnej ploche hospodáriť pri zachovaní trvalosti lesa (účelový výber, trvalo etážové porasty),
- maximálne využívať prirodzenú obnovu lesa,
- postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie porastov,
- v porastoch ponechávať stromy na dožitie, dutinové a hniezdne stromy, dostatok odumretého dreva, štruktúru porastov v maximálne možnej miere priblížiť prirodzenej štruktúre lesa,
- minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok,
- optimalizovať výstavbu lesnej cestnej siete a jej systematickou údržbou minimalizovať vodnú eróziu,
- podporiť, resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) – kosenie, pastva,
- vytvárať podmienky pre usmernené turistické a rekreačné využívanie územia,

- cielene odstraňovať nepôvodné predovšetkým invázne druhy,
- nepripustiť ťažbu nerastných surovín a vylúčiť umiestnenie objektov banskej infraštruktúry na území biocentra,
- nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry,
- regulovaná kosba lúk a pasienkov,
- prejednávanie PSL so ŠOP,
- ťažba v mimohniezdnom období,
- regulované rozširovanie turistických a poľovníckych chodníkov.

C.II.8.1.1.3 Biokoridor rieky Nitra (OST1)

V dokumentácii RÚSES nie je rieka Nitra klasifikovaná ako samostatný biokoridor, napriek tomu je vhodné chápať ju ako nadregionálne významný migračný koridor. V rámci neho boli v RÚSES vymedzené dve genofondovo významné lokality (GL), a to **GL11 alúvium rieky Nitry nad Kútmi až po Solku** (k.ú. Nitrianske Pravno, Solka, Poluvsie, Pravenec, Nedožery, Lazany, Bojnice) a **GL15 Rieka Nitra** (k.ú. Bojnice, Prievidza, Opatovce nad Nitrou, Koš). Výmera v k.ú. mesta Bojnice: 9,6 ha.

Stav: na väčšine úseku nevyhovujúci až čiastočne vyhovujúci.

Charakteristika: Prirodzený úsek rieky Nitra medzi Nedožermi a osadou Kúty - zväčša meandrujúci úsek rieky, s hodnotnými brehovými porastami, s prevahou jelší lepkavých (*Alnus glutinosa*). Brehové porasty sú zdecimované v zastavaných častiach obcí, ktorými rieka preteká. Z európsky významných druhov živočíchov je to hniezdna lokalita rybárika riečného (*Alcedo atthis*) a pravidelný výskyt zaznamenávame aj u vydry riečnej (*Lutra lutra*). Podľa informácie SRZ Žilina (in verb.), v rieke Nitre v priestore medzi Nedožermi a Prievidzou bola zaznamenaná jedna z najpestrejších skladieb rýb na Slovensku.

Vodný tok v úseku Prievidza – Nováky je človekom pretváraný. Úsek od Koša po Nováky bol v súvislosti s rozvojom ťažby uhlia v Nováckom uhoľnom ložisku preložený do nového koryta, pričom ostalo aj staré koryto so zachovaným pôvodným brehovým porastom, kde sa už viac ako 5 rokov zdržuje bobor vodný (*Castor fiber*) a hniezdia tu aj volavky popolavé (*Ardea cinerea*). Z ďalších vtáčích druhov sú na vodu a brehové porasty viazané kúdeľníčka lužná (*Remiz pendulinus*) a svrčiak riečny (*Locustella fluviatilis*). Lovným teritóriom je tento úsek rieky aj pre európsky významný druh rybárika riečného (*Alcedo atthis*).

Ohrozenia biokoridoru:

- najmä stavebné zásahy a urbanizačné zámery - zo strany mesta Prievidza, ale aj Bojníc (napr. výstavba na nive rieky, urbanizácia územia pri Opatovciach n.N.)
- poškodzovanie a výrub brehových porastov.

Navrhované manažmentové opatrenia podľa konceptu RÚSES:

- zachovať či dosiahnuť optimálny stav, zabezpečujúci genofond rastlinných a živočíšnych druhov vyskytujúcich sa v danom priestore,
- zabezpečiť monitoring plôch a následné manažmentové opatrenia proti vysušovaniu a degradácii týchto spoločenstiev,
- zabezpečiť ochranu prípadných pramenísk, terénnych depresí a iných vlhkých lokalít vyskytujúcich sa na území,
- cielene odstraňovať nepôvodné, predovšetkým invázne druhy.

Ďalšie regulatívy a opatrenia:

- vymedzenie pufráčneho pásu popri rieke v šírke min. 50 m so zákazom výstavby

- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť v zmysle nevyhnutnej údržby vodných tokov, ale s ponechaním brehových porastov a so zriadením a udržiavaním pufráčneho trávnatého pásu tlmiaceho vplyvy hospodárenia na ekosystémy.
- vyhlásenie biokoridoru za chránený prírodný prvok resp. obecné chránené územie.

C.II.8.1.2 Prvky ÚSES miestneho významu

C.II.8.1.2.1 Biocentrum miestneho významu MBC1 Vodná nádrž Kanianka

Existujúce biocentrum, k.ú. Dubnica, Kanianka. Celková výmera 14,5 ha, z toho v k.ú. Dubnica 4,6 ha.

Charakteristika: Hydrické biocentrum, malá vodná nádrž na potoku Kanianka. Na brehoch sú druhotne vyvinuté a čiastočne vysadené brehové porasty s prevahou jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*) a jaseňa štíhleho (*Fraxinus excelsior*), častý je výskyt osiky, brezy a agátu, z priľahlého lesného porastu sem prenikajú duby (d. letný a d. zimný), hrab, borovice a smrekovec. V obmedzenej miere plní funkciu biocentra najmä pre vodné druhy vtáctva. Nádrž je rybárskym revírom, je aj rekreačne využívaná.

Ohrozenia:

- Znečistenie vody komunálneho pôvodu, eutrofizácia
- Intenzívna výstavba v okolí, skládkovanie odpadu a znečistenie brehov
- Intenzívna rekreácia a návštevnosť.

Regulatívy a opatrenia:

- Vymedzenie pufráčneho pásu po obvode nádrže v šírke min. 20-25 m so zákazom budovania stavebných objektov a spevnených ciest
- Regulácia rekreačných aktivít (rybárčenie, pobyt pri vode)
- Starostlivosť o brehové porasty, dopĺňanie pôvodných druhov drevín
- Vyhlásenie biocentra za chránený prírodný prvok resp. obecné chránené územie.

C.II.8.1.2.2 Biocentrum miestneho významu MBC2 Pod Vígľašom

Existujúce biocentrum, k.ú. Bojnice. Celková výmera 38,4 ha.

Charakteristika: Terestrické biocentrum - komplex lesných porastov, lúk, sádov a záhrad v prírodnom celku Rudnianska kotlina, v západnej časti k.ú. Bojnice na hranici s k.ú. Kocurany. Lesné porasty tvoria relatívne pôvodné dubiny s prímiesou listnáčov a čiastočne aj borovice, lúky sú rôzne intenzívne, väčšinou kosené. Okraj biocentra zasahuje do maloplošných lúk, sádov a záhrad pri osade Hlboké, ktoré sú však čiastočne opustené. V severnej časti územia sa budujú aj rekreačné objekty.

Ohrozenia:

- Rekreačné aktivity v časti územia (rekonštrukcia pôvodných objektov a budovanie nových objektov a ciest)
- Intenzívne lesné hospodárstvo (porasty v rubnom veku)
- Zhoršujúca sa odolnosť a stabilita lesných porastov v dôsledku klimatickej zmeny
- Opustenie a zánik tradičného obhospodarovania (Hlboké)

Regulatívy a opatrenia:

- regulovať výstavbu a ďalší urbanistický rozvoj územia v celom prírodnom celku – nerozširovať rekreačnú zástavbu ani iné väčšie objekty, aj s ohľadom na náchylnosť územia na geodynamické javy
- udržať prirodzené zloženie lesných porastov v území – zachovať dominantné zastúpenie dubov a primiešané iné vhodné listnaté dreviny, s cieľom zvýšiť odolnosť územia voči dôsledkom klimatickej zmeny. Vylúčiť veľkoplošné spôsoby ťažby dreva.

- podporovať maloplošné obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy v prírodnom celku – najmä obnova a udržiavanie ovocných sádov, maloblokových lúk a políček v okolí usadlostí
- regulovať prípadné stavebné a krajinárske úpravy existujúcich rekreačných a obytných objektov – limitovať nevhodné architektonické a urbanistické riešenia.

C.II.8.1.2.3 Biocentrum miestneho významu navrhované MBCN1 Pri rieke Nitra

Navrhované biocentrum, k.ú. Bojnice, výmera 10,6 ha.

Charakteristika: Navrhované prechodné terestricko-hydrické biocentrum – vodná plocha a vlhké lúčne úhory na nive rieky Nitra, v blízkosti kúpaliska Bojnice. Vodná plocha je zvyškom ramena rieky, s porastmi vrb (*Salix fragilis*, *S. alba*), jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*), sprievodne brezy (*Betula pendula*) s prenikaním nepôvodného agátu bieleho (*Robinia pseudoaccacia*) a javorovca jaseňolistého (*Negundo aceroides*). Väčšiu časť plochy tvoria zanedbané lúčne úhory s náletom lužných drevín a bežných krovin, čiastočne zamokrené. Lokálne je možný výskyt mokradných biotopov. Územie je čiastočne rekreačne využívané – rybárčenie, prechádzky popri rieke.

Ohrozenia:

- Znečistenie vody komunálneho pôvodu, eutrofizácia ramena
- Opustenie pôvodných lúk – zarastanie drevinami, prienik invázných a nepôvodných druhov
- Výrub stromov a brehového porastu
- Tvorba divokých skládok odpadu
- Intenzívna návštevnosť, degradácia mokradí.

Regulatívy a opatrenia:

- Obnovenie využívania vlhkých lúk (pravidelné kosenie a odstránenie náletu krovin)
- Starostlivosť o brehovú porasty a domáce dreviny, odstraňovanie nepôvodných drevín a invázných druhov rastlín
- Regulácia rekreačných aktivít (rybárčenie, krátkodobá rekreácia bez budovania trvalých objektov)
- Vyhlásenie biocentra za chránený prírodný prvok.

C.II.8.1.2.4 Biocentrum miestneho významu navrhované MBCN2 Obora

Navrhované biocentrum, k.ú. Dubnica. Celková výmera 17,7 ha.

Charakteristika: Lesné porasty v susedstve nových obytných súborov Obora na okraji Hornonitrianskej kotliny, navrhované ako terestrické biocentrum. Pôvodné dubiny a dubohrabiny sú v súčasnosti druhovo zmenené – okrem duba zimného a letného (*Quercus sp.*) a hrabu (*Carpinus betulus*) je tu vysoké zastúpenie borovice lesnej (*Pinus sylvestris*), smreka obyčajného (*Picea abies*) a smrekovca opadavého (*Larix decidua*). Pôvodne celistvý komplex lesa bol za ostatných 5 rokov silno fragmentovaný výstavbou dvoch obytných komplexov – návrh biocentra smeruje k podpore pôvodných prirodzených nížinných dubohrabín.

Ohrozenia:

- Urbanizačné aktivity v susedstve lesných porastov – rozsiahle výruby lesa a výstavba obytných komplexov Obora 1 a 2, sprievodné znečistenie ovzdušia a tvorba odpadov
- Intenzívne lesné hospodárstvo (ťažba lesa v rubnom veku)
- Zhoršujúca sa odolnosť a stabilita lesných porastov v dôsledku klimatickej zmeny
- Intenzívne poľnohospodárstvo v okolí biocentra,
- Nepôvodné druhové zloženie lesných porastov, prenikanie nepôvodných druhov rastlín

Regulatívy a opatrenia:

- Regulovať výstavbu a ďalší urbanistický rozvoj lokality Obora – najmä nerozširovať zástavbu
- Obnoviť prirodzené zloženie lesných porastov na ploche biocentra – postupne nahradiť ihličnaté dreviny pôvodnými dubmi a hrabom s prímiesou iných listnáčov, vylúčiť veľkoplošné spôsoby ťažby dreva
- Postupne zmeniť spôsob obhospodarovania okolitých poľnohospodárskych pozemkov – zmenšiť výmeru pôdných celkov, dodržiavať zásady protieróznej ochrany, podporiť budovanie prvkov trvalej vegetácie.

C.II.8.1.2.5 Biokoridor miestneho významu MBK1 Zadné lány a navrhovaný úsek MBKN1

Líniový porast v údolí pri osade Lány a jeho pokračovanie, na rozhraní k.ú. Bojnice a k.ú. Lazany. Dĺžka biokoridoru na hranici k.ú. Bojnice je 1,67 km, plošne je takmer celý biokoridor situovaný v k.ú. Lazany.

Dobre vyvinutý porast pôvodných lužných drevín s prevahou vrby krehkej (*Salix fragilis*), topoľa čierneho (*Populus nigra*) a jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*). Nad cestou do Lazian je porast už len medzernatý a koridor má charakter bylinného úhoru.

Ohrozenia:

- Prienik invázných a nepôvodných druhov rastlín
- Poškodzovanie a výrub brehového porastu
- Tvorba divokých skládok odpadu.

Regulatívy a opatrenia:

- Stanovenie minimálnej šírky biokoridoru 20-25 m (vrátane pufračných pásov na rozhraní poľnohospodárskych pozemkov), so zákazom budovania stavebných objektov a spevnených ciest
- Starostlivosť o existujúci porast drevín, odstraňovanie nepôvodných drevín a invázných druhov rastlín
- Výsadba biokoridoru v úseku MBKN1 z domácich druhov lužných drevín, následná starostlivosť
- Postupne zmeniť spôsob obhospodarovania okolitých poľnohospodárskych pozemkov – zmenšiť výmeru pôdných celkov, dodržiavať zásady protieróznej ochrany, podporiť budovanie prvkov trvalej vegetácie.
- Vyhlásenie biokoridoru za chránený prírodný prvok.

C.II.8.1.2.6 Biokoridor miestneho významu MBK2 Potok Kaniaňka

Biokoridor potoka Kaniaňka od VN Kaniaňka po navrhované biocentrum MBKN1, v blízkosti ústia do rieky Nitra. Situovaný je na rozhraní k.ú. Dubnica a Kaniaňka, dolná časť vedie cez k.ú. Bojnice. Celková dĺžka biokoridoru je 3,56 km, výmera v k.ú. Dubnica je 10,9 ha.

Horná časť potoka pod vodnou nádržou je upravená, avšak s dobre vyvinutým druhotným brehovým porastom s dominanciou jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*). Stredná a dolná časť potoka je čiastočne prirodzená, s veľmi dobre zachovanými brehovými porastmi (jelše, vrby – *Salix fragilis*, menej topoľ čierny *Populus nigra* a jaseň štíhly *Fraxinus excelsior*).

Ohrozenia:

- Splach pôdy a agrochemikálií z okolitých pozemkov do vodného toku počas príválových dažďov
- Prienik invázných a nepôvodných druhov rastlín
- Poškodzovanie a výrub brehových porastov najmä v dolnej časti
- Tvorba divokých skládok odpadu.

Regulatívy a opatrenia:

- Rešpektovanie súčasnej šírky biokoridoru 20-60 m, so zákazom budovania stavebných objektov a spevnených ciest. V užších úsekoch vytvorenie pufráčneho pásu trávnych porastov na okrajoch pozemkov ornej pôdy.
- Odstraňovanie nepôvodných drevín a invázných druhov rastlín
- Postupne zmeniť spôsob obhospodarovania okolitých poľnohospodárskych pozemkov – zmenšiť výmeru pôdných celkov, dodržiavať zásady protieróznej ochrany, podporiť budovanie prvkov trvalej vegetácie.
- Vyhlásenie biokoridoru za chránený prírodný prvok.

C.II.8.1.2.7 Biokoridor miestneho významu MBK3 Prítok Dubničky a navrhovaný úsek MBKN3

Biokoridor miestneho potoka od lokality Obory po Dolné lány, kde ústi do potoka Dubnička. Situovaný je v k.ú. Dubnica a Bojnice, dĺžka biokoridoru je 2,86km (z toho navrhovaný úsek má dĺžku len 0,22 km). Výmera biokoridoru je 11,0 ha, navrhovaný úsek má výmeru 1,2 ha.

Väčšia časť biokoridoru je tvorená brehovými porastmi a lokálnymi mokraďami v údolnej polohe, obdobného charakteru a druhového zloženia ako MBK2. Dolná časť biokoridoru mala charakter sústavy malých rybníčkov s odbernými objektmi na závlahy v areáli výskumného ústavu – tento systém však nie je udržiavaný. Väčšina malých vodných plôch je zazemnená a má charakter periodických mokradí, otvorená vodná plocha sa zachovala len pri vtoku do potoka Dubnička. V rámci biokoridoru sa tak vyskytujú potenciálne významné mokraďové biotopy.

Ohrozenia:

- Splach pôdy a agrochemikálií z okolitých pozemkov do vodného toku počas príválových dažďov
- Prienik invázných a nepôvodných druhov rastlín, poškodzovanie a výrub brehových porastov
- Degradácia mokraďných ekosystémov (porasty trste, otvorené vodné plochy)
- Tvorba divokých skládok odpadu.

Regulatívy a opatrenia:

- Rešpektovanie súčasnej šírky biokoridoru 20-40 m, so zákazom budovania stavebných objektov a spevnených ciest. V užších úsekoch vytvorenie pufráčneho pásu trávnych porastov na okrajoch pozemkov ornej pôdy.
- Odstraňovanie nepôvodných drevín a invázných druhov rastlín z brehového porastu
- Výsadba biokoridoru v úseku MBKN2 z domácich druhov lužných drevín, následná starostlivosť
- Postupne zmeniť spôsob obhospodarovania okolitých poľnohospodárskych pozemkov – zmenšiť výmeru pôdných celkov, dodržiavať zásady protieróznej ochrany, podporiť budovanie prvkov trvalej vegetácie.
- Vyhlásenie biokoridoru za chránený prírodný prvok.

C.II.8.1.2.8 Biokoridor miestneho významu MBK4 Dubnička a navrhovaný úsek MBKN4

Biokoridor potoka Dubnička od konca intravilánu Bojníc – časť Dubnica po rameno Nitry (MBCN1). Situovaný je v k.ú. Dubnica a Bojnice, dĺžka biokoridoru je 1,70 km, výmera je 5,9 ha. Cez intravilán a prepojenie biokoridoru na regionálne biocentrum RBC4 označujeme ako MBKN4, jeho dĺžka je 0,94 km a výmera 2,4 ha.

Existujúci biokoridor je tvorený z väčšej dĺžky prirodzeným korytom potoka a jeho brehovými porastmi (prevaha pôvodných druhov – jelš, jaseňa, vrb a topoľa), s výskytom lokálnej mokrade a úhorov na nive potoka. Dolnú časť biokoridoru pod sútokom s prítokom sme vymedzili v trase širokej medze vedúcej poza areál plážového kúpaliska, ktorú tvorí zmes rôznych drevín.

Úsek navrhovaného biokoridoru cez intravilán Dubnice je tvorený upraveným úsekom potoka s úzkym medzernatým brehovým porastom, nad intravilánom sme navrhli prepojenie biokoridoru s regionálnym biocentrom v trase údolnej strže a okrajom lesa.

Ohrozenia:

- Opustenie okolitých pozemkov v strednej časti biokoridoru, prienik invázných a nepôvodných druhov rastlín
- Degradácia mokradných ekosystémov (porasty trste, mokré lúky, vodná plocha)
- Tvorba divokých skládok odpadu.

Regulatívy a opatrenia:

- Rešpektovanie súčasnej šírky biokoridoru 20-40 m, so zákazom budovania stavebných objektov a spevnených ciest. V dolnej časti biokoridoru vytvorenie pufráneho pásu trávnych porastov na okrajoch pozemkov ornej pôdy.
- Obnova obhospodarovania pozemkov v okolí biokoridoru, odstraňovanie nepôvodných drevín a invázných druhov rastlín z brehového porastu
- Čiastočná revitalizácia úseku potoka cez intravilán obce
- Vyhlásenie biokoridoru za chránený prírodný prvok.

C.II.8.1.2.9 Biokoridor miestneho významu navrhovaný MBKN5 Pod Vígl'ašom – Opatovce

Navrhovaný biokoridor prepájajúci vrcholovú polohu Rudnianskej kotliny s údolím Nitry. Situovaný je v k.ú. Bojnice a na hranici s k.ú. Opatovce nad Nitrou okrajom areálu kúpeľov a Minerálnym potokom, dĺžka biokoridoru je 2,48 km a výmera v k.ú. Bojnice je 6,7 ha.

Biokoridor je tvorený v hornej časti lesnými porastmi s prevahou dubín a borín súbežne s cestou Bojnice – Šútovce, dolná časť je vedená širokou medzou na hranici areálu kúpeľov Bojnice a ďalej v trase upraveného miestneho potoka tečúceho z areálu kúpeľov. Pretože na väčšej časti trasy nie je reálna migrácia viacerých skupín živočíchov, klasifikovaný je ako navrhovaný.

Ohrozenia:

- Intenzívne lesné hospodárstvo (ťažba lesa v rubnom veku)
- Nepôvodné druhové zloženie lesných porastov, prenikanie nepôvodných druhov rastlín
- Intenzívne rekreačné aktivity v úseku Kalvária – Športcentrum a v celom areáli Kúpele Bojnice
- Urbanizácia v lokalitách Kúpeľná - Na chmeľnici: intenzívna výstavba, úprava potoka, prerušenie migračnej trasy

Regulatívy a opatrenia:

- Zabezpečenie priechodnosti biokoridoru v úseku križovania s cestou Bojnice – Šútovce
- Obnovenie prepojenia medzi riekou Nitra a kotlinou v úseku cez Opatovce nad Nitrou, vrátane lokality Na chmeľnici (vytvorenie min. 10 m pásu s drevinným porastom alebo zatrávnením) – čiastočná revitalizácia potoka
- Rešpektovanie trasy biokoridoru, zákaz budovania stavebných objektov a spevnených ciest.
- Odstraňovanie nepôvodných drevín a invázných druhov rastlín
- Vyhlásenie biokoridoru za chránený prírodný prvok.

C.II.8.2 Ostatné ekologicky významné segmenty krajiny

C.II.8.2.1 OST2 – Mestský park

Priestor mestského parku Bojnice pri rieke Nitra, významná plocha rekreácie pre miestnych obyvateľov a zároveň ekologicky významný prvok v susedstve biokoridoru rieky Nitra. Opis a opatrenia sú uvedené v časti dokumentácie týkajúcej sa sídelnej vegetácie.

C.II.8.2.2 OST3 – Ekotonový priestor Bojnice

Prechodná zóna medzi zalesneným pohorím a intenzívne využívaným priestorom Bojníc, ktorá by mala prirodzene plniť funkciu ekotonového priestoru regionálneho až nadregionálneho významu. V súčasnosti je celý priestor silno ovplyvnený urbanizáciou a rekreáciou. Ohrozenia a regulatívy sú uvedené pri opise prírodného celku Bojnické podhorie v kapitole 4.

C.II.8.3 Ochranné pásma

Na území mesta Bojnice sú vymedzené tieto ochranné pásma:

1. Cestné ochranné pásma
 - 1.1. Ochranné pásmo cesty III. Triedy – 20 m od osi vozovky
 - 1.2. Ochranné pásmo miestnej komunikácie – 15 m od osi vozovky
2. Ochranné pásma vodohospodárskych zariadení
 - 2.1. Ochranné pásmo verejného vodovodu a kanalizácie do priemeru 500 mm – 1,5 m na obe strany od vonkajšieho obrysu potrubia
 - 2.2. Ochranné pásmo verejného vodovodu a kanalizácie nad priemer 500 mm – 3 m na obe strany od vonkajšieho obrysu potrubia
3. Ochranné pásma elektroenergetických zariadení
 - 3.1. Ochranné pásmo transformačnej stanice z VN na NN – 10 m
 - 3.2. Ochranné pásmo káblových vedení
 - 3.3. Ochranné pásmo VN vedenia 22 kV – 10 m
 - 3.4. Ochranné pásmo VVN vedenie 110 kV – 15 m
4. Ochranné pásma plynárenských zariadení
 - 4.1. STL a NTL plynovody a prípojky – 1 m
5. Ochranné pásma telekomunikačných zariadení
 - 5.1. Ochranné pásmo telekomunikačného vedenia – 1,5 m na obe strany
6. Ochranné pásma vodných tokov
 - 6.1. Ochranné pásmo vodohospodársky významného toku (Chvojnica) – 10 m na obe strany
 - 6.2. Ochranné pásmo drobného toku – 5 m na obe strany
7. Ochranné pásmo lesa - 50 m od hranice lesného pozemku
8. Ochranné pásma letiska Prievdza

C.II.9 Obyvateľstvo**C.II.9.1 Demografický potenciál**

Počet obyvateľov mesta k 31.12.2020: 5022

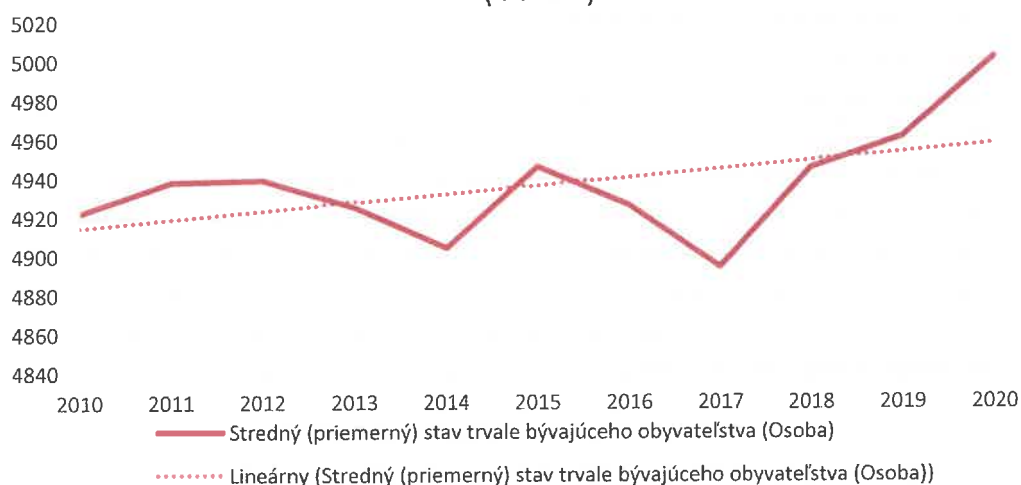
Údaje o počte obyvateľov za roky 2010-2020:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stredný (priemerný) stav trvale bývajúceho obyvateľstva (Osoba)	4922	4938	4939	4925	4904	4946	4926	4894	4945	4961	5002
Narodení (Osoba)	58	39	30	37	30	35	43	29	44	34	36
Zomretí (Osoba)	60	51	44	54	65	44	60	67	61	46	75
Prírodný prírastok obyvateľstva (Osoba)	-2	-12	-14	-17	-35	-9	-18	-38	-17	-12	-39
Prisťahovaní na trvalý pobyt (Osoba)	88	131	102	115	122	166	118	162	144	156	153
Vystáňovaní z trvalého pobytu (Osoba)	101	75	102	102	108	116	119	112	109	104	84
Migračné saldo (Osoba)	-13	56	0	13	14	50	-1	50	35	52	69
Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	-15	44	-14	-4	-21	41	-19	12	18	40	30

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva na konci obdobia (Osoba)	4905	4939	4925	4921	4900	4941	4922	4934	4952	4992	5022
Narodení na 1 000 obyvateľov (hrubá miera pôrodnosti) (Promile)	11,78	7,90	6,07	7,51	6,12	7,08	8,73	5,93	8,90	6,853	7,20
Hrubá miera úmrtnosti (Promile)	12,19	10,33	8,91	10,96	13,25	8,90	12,18	13,69	12,34	9,27	14,98
Hrubá miera prirodzeného prírastku obyvateľstva (Promile)	-0,41	-2,43	-2,84	-3,45	-7,14	-1,82	-3,65	-7,77	-3,44	-2,41	-7,79
Prisťahovaní na 1000 obyvateľov na trvalý pobyt (Promile)	17,88	26,53	20,65	23,35	24,88	33,56	23,96	33,10	29,12	31,44	30,59
Vystáňovaní na 1000 obyvateľov z trvalého pobytu (Promile)	20,52	15,19	20,65	20,71	22,02	23,45	24,16	22,89	22,04	20,96	16,79
Hrubá miera migračného salda (Promile)	-2,64	11,34	0,00	2,64	2,86	10,11	-0,20	10,22	7,08	10,48	13,78
Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva (Promile)	-3,05	8,91	-2,84	-0,81	-4,28	8,29	-3,86	2,45	3,64	8,063	5,99

Tabuľka C-2 Vývoj počtu obyvateľov 2010-2020

Stredný (priemerný) stav trvale bývajúceho obyvateľstva (Osoba)

Obrázok C-1 Graf vývoja počtu obyvateľov 2010-2020

Vývoj počtu obyvateľov má vo všeobecnosti klesajúcu tendenciu. Pre nasledujúce dve obdobia sa pri nezmenených podmienkach predpokladá pokles počtu na zhruba 4910 obyvateľov.

Mesto Bojnica má tendenciu úbytku obyvateľstva, aj keď v posledných obdobiach sa zvyšuje prírastok obyvateľstva, čo môže túto tendenciu zvrátiť. Podiel na prírastku má predovšetkým migračné saldo, nakoľko mesto má prirodzený úbytok obyvateľstva, čo je vidieť aj na pomerne vysokom priemernom veku (45,5 roka a rastie) aj zvyšujúcim sa podielom obyvateľov v poproduktívnom veku. Väčšina obyvateľstva sa hlási k rímskokatolíckemu náboženstvu. V meste sa nachádzajú dva rímskokatolícke kostoly (farský kostol sv. Martina v Bojniciach, kostol Sedembolestnej Panny Márie v Dubnici a kaplnku Sv. kozmu a Damiána v liečebnom dome Mier – farnosť Bojnica) Ostatné cirkvi majú modlitebne najmä v Prievdzi. Z hľadiska národnostného zloženia je väčšinovým obyvateľstvom slovenské (vyše 91%)

Mesto nedosahuje obývanosť domov od požadovaného štandardu 3,1 obyvateľa/byt (Inštitút urbanizmu a územného plánovania URBION, 2011). Má pomerne veľa neobývaných domov určených na trvalé bývanie (11,5%) a viacero rozostavaných developerských projektov pre trvalé bývanie.

C.II.9.2 Sociálna infraštruktúra

Mesto Bojnice ako kúpeľné mesto má pomerne bohatú občiansku vybavenosť aj vďaka blízkosti mesta Prievidza. Nasledujúca tabuľka uvádza porovnanie odporúčanej občianskej vybavenosti pre kategóriu sídel do 5 tisíc a 5 až 10 tisíc obyvateľov (nakolko mesto Bojnice má tesne pod 5000 obyvateľov) a súčasného stavu podľa Štandardov minimálnej vybavenosti obcí.

Vybavenosť obcí	Existujúca vybavenosť	
	Bojnice	okolie (Prievidza)
Školstvo		
Materská škola	x	
Základná škola	x	
gymnázium		x
Stredná odborná škola		x
Konzervatórium		
Školské hospodárstvo a stredisko odbornej praxe		
nadstavbové a pomaturitné štúdium		
Základná umelecká škola	x	
MŠ pre deti so zdravotným postihnutím		
ZŠ pre žiakov so zdravotným znevýhodnením		
Praktická škola		
Odborné učilište pre žiakov so zdravotným znevýhodnením		
Školy a triedy pre deti a žiakov s nadaním		
Školský klub	x	
Školské stredisko záujmovej činnosti		
Centrum voľného času https://cvcbojnice.sk/		x
Školský internát		
Diagnostické centrum		
Reedukačné centrum		
Liečebno-výchovné sanatórium		
Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva		
Škola v prírode		
Vysoké školy		x
šport		
Ihrisko pre deti	x	
Ihrisko pre mládež a dospelých	x	
Ihrisko maloplošné (do 2000 m ²)	x	
Ihrisko veľkoplošné (nad 2000 m ²)	x	
Telocvičňa	x	
Športová hala		x
Športový štadión futbalový ?		x
Otvorený plavecký bazén	x	
Krytý plavecký bazén		x
Otvorená ľadová plocha	x	
Zimný štadión otvorený		

Vybavenosť obcí	Existujúca vybavenosť	
	Bojnice	okolie (Prievidza)
Zariadenie		
Zimný štadión krytý		X
Relaxačné centrum	x	
Wellness	x	
centum pohybových aktivít	x	
cestovný ruch		
Hotel 5*, 4*	x	
Hotel 2*, 3*	x	
penzióny	x	
Hostely	x	
Horské apartmány		
turistická informačná kancelária	x	
zdravotníctvo		
Ambulancie	x	
Zariadenia na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti		
Stacionár		
Dialyzačné stredisko		
Polikliniky	x	
Všeobecné nemocnice	x	
Liečebne		
Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti		
Dom ošetrovateľskej starostlivosti		
Hospic		
Mobilný hospic	x	
Ambulancia záchranej zdravotnej služby	x	
Špecializované nemocnice		
Prírodné kúpele	x	
Lekárne	x	
sociálne služby		
Zariadenia podporovaného bývania		
Zariadenie pre seniorov	x	
Zariadenie opatrovateľskej služby	x	
Rehabilitačné stredisko	x	
Domov sociálnych služieb	x	
Denný stacionár		
Opatrovateľská služba		
Nocľaháreň		
Útulok		
Domov na polceste		
Nízkoprahové denné centrum		
Denné centrum		

Vybavenosť obcí	Existujúca vybavenosť	
	Bojnice	okolie (Prievdza)
Zariadenie		
Zariadenia núdzového bývania		
Integračné centrum		
Jedáleň	x	
práčovňa		
Stredisko osobnej hygieny		
maloobchod		
Potraviny, miešaný tovar	x	
Špecializovaný obchod	x	
Malý supermarket (400-1000m2)	x	
Veľký supermarket (1000-2500m2) LIDL	x	
Malý hypermarket (2500-5000 m2)		
Veľký hypermarket (5000 a viac)		
Hobbymarket (1000 a viac m2)		
menší OD NS do 2500 m2		
Väčší OD (2500 m2 a viac)		
Diskontná predajňa (400 -1000 m2)		
verejné stravovanie		
reštaurácia I. a II. CS		
reštaurácia III. a IV. CS	x	
Vináreň, pivnica	x	
Kaviareň	x	
Pohostinstvo, hostinec	x	
Cukráreň	x	
Bar	x	
kultúra		
knižnica verejná	x	
knižnica vedecká		
výstavné priestory		
múzeum	x	
galéria	x	
divadlo		
koncertná sála		
polyfunkčné kultúrne zariadenie	x	
Kultúrne a voľnočasové centrum		
Viacúčelová hala		x
kino		x
prírodné kino		x
hvezdáreň, planetárium		
zhromažďovací priestor	x	
zoologické, botanické záhrady	x	

Vybavenosť obcí	Existujúca vybavenosť	
	Bojnice	okolie (Prievidza)
Zariadenie		
kongresové centrá		
kultúrno-osvetové centrá, klubovne		
štátne archívy	x	
modlitebne, pastoračné centrá	x	
účelové sakrálné priestory		
iné náboženské budovy		
rehoľné budovy		x
cintoríny	x	

Legenda

Označenie	Význam
x	Odporúčaná
o	Alternatívna

Tabuľka C-3 Základná sociálna vybavenosť

Mesto Bojnice nie je primárne spádovým mestom, spádovým mestom je aglomerácia Bojnice-Prievidza.

Vzhľadom na kúpeľný charakter mesta, kultúrno-historické dedičstvo a zoologickú záhradu patrí mesto medzi strediská cestovného ruchu nadregionálnym až celoštátny významom.

C.II.10 Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Oblasť rozprestierajúca sa v strednej časti Hornonitrianskej kotliny pri úpätí pohoria Malá Magura, na pravom brehu rieky Nitra, má svoje najstaršie dejiny – geologickú históriu zapísanú kamenným písmom v horninách a skamenelinách.

V prehistorickom období na miestach dnešných rozľahlých lúk, polí a lesov šumelo teplé slnečnými lúčmi prehriate paleogénne more, v ktorom pulzoval rušný život rozmanitých vodných organizmov. Pestrosť pradávneho života na dnešnom teritóriu Bojníc dokladajú skamenené časti významných živočíšnych skupín napr. koralov pripomínajúcich kamenné kvety, rebrovitých lastúrníkov či vežičkovitých ulitníkov. Dominantnými živočíchmi treťohorného mora boli dierkavce – numulity, majúce tvar mincí rozmanitých veľkostí, ktoré sa v okolí mesta nachádzajú najčastejšie. Nálezmi týchto fosílií, starých 66 miliónov rokov sa Bojnice radia ku klasickým paleontologickým lokalitám Slovenska, dobre známym aj za hranicami našej vlasti.

Ďalšie kamenné stopy života vedú do štvrtohôr – geologickej súčasnosti. V ére, ktorá sa začala pred 1,7 miliónmi rokov, sa odohralo mnoho významných zmien. Najdôležitejšími boli výrazné ochladenie a objavenie sa človeka. Nálezy skamenených kostrových častí mamutov, nosorožcov, medveďov, ale i koní, jeleňov a ď. z okolia Bojníc dokladujú, že v chladnom stepnom prostredí si veľmi rýchlo našli svoje miesto veľké cicavce. V štvrtohornom období sa z teplých prameňov vyvierajúcich v bojnickej oblasti tvorili hrubé vrstvy sladkovodného vápence – travertínu, na ktorých dnes leží mesto.

Bojnice patria medzi lokality s najstarším paleolitickým osídlením na Slovensku. Podľa súčasného stavu poznania sa prví ľudia v meste usadili už v rissko – würmskej medzifadovej dobe (asi pred 100 000 rokmi) na mieste dnešného zámku.

Neskoršie osídlenie poznáme z okolia Prepoštskej jaskyne. Paleolitický človek po sebe zanechal množstvo kamenných pracovných nástrojov – driapadlá, škrabadlá, vrtáky, hroty a množstvo úštepov z výroby.

Na stredopaleolitické osídlenie priamo nenadväzovali žiadne kultúrne skupiny. Nejasné sú stopy po neolitickom osídlení a dobe bronzovej. Halštatské osídlenie zanechalo svoje stopy na mieste bojnického starého mesta. Zrejme už ľud púchovskej kultúry na hradnej kope postavil hradisko, ktoré si neskôr prispôbilo Slovania. Okrem bežných nálezov slovanskej keramiky a železných predmetov bojnické artefakty dokladajú aj dechtárstvo. Zo strážnej osady sa v polovici 9. storočia Bojnice rozvinuli na hradné špánstvo - centrum vojenskej obrany obcí, administratívneho, obchodného, výrobného i náboženského života.

Dejiny mesta sú spojené s Bojnickým hradom. Už v prvej písomnej zmienke o Bojniciach, v listine zoborského opátstva z roku 1113, sa spomína bojnické podhradie „de suburbanis Baimoz...“, čím sa hrad stal najstaršou historicky doloženou stavebnou pamiatkou Bojníc. Opevnené hradisko stálo v roku 1113 a o kamennom hrade sú údaje z roku 1302. Bol aj strediskom náboženského života, pretože cirkevná správa sa ustálila na kráľovských hradoch a vytvorili sa hradske fary. V Zoborskej listine z r. 1113 je už zmienka o fare, kostol sa však spomína až v roku 1244. V listine sa uvádzajú aj liečivé pramene.

Rozvoju Bojníc napomohlo získanie privilégií. Výsady mesta Bojniciam udelil kráľ Ľudovít I. v roku 1366. Okrem mestských slobôd potvrdil právo na jatku, mlyn, kúpele a neskôr i jarmočné právo. Výsady prispeli k rozvoju remesiel i obchodu, posilnil sa význam Bojníc v hospodárskom a politickom živote. Regálie získané v priebehu 14. – 18. storočia korigovali počas histórie šľachtici, vlastníci bojnické panstvo. Podľa ich priazne či nežičlivosti mesto prosperovalo alebo upadalo.

V dejinách Bojníc mal dôležitú úlohu aj náboženský život. Cirkevné dejiny sa začali postavením kostola a vytvorením hradskej fary najneskôr v 12. storočí. Po založení nových fár v okolí mesta v 14. storočí sa o posilnenie postavenia bojnickej fary postarali Nofriovci. V období reformácie, v 16. a 17. storočí, po zvolaní Žilinskej synody sa od roku 1610 až do roku 1638 stali Bojnice sídlom superintendencie. Po získaní panstva sa rod Pálfiovcov snažil o rekatolizáciu obyvateľov. Ako spolupracovníkov si prizval zástupcov reholí - jezuitov a po nich piaristov.

Vojenské konflikty v 16. a 17. storočí priniesli Bojničanom mnoho utrpenia. Hrozba tureckého nebezpečenstva a stavovské vojny vyžadovali obohnať mesto hradbami kvôli jeho lepšej ochrane. Opevňovacie práce Bojníc začali za Turzovcov a pokračovali za Pálfiovcov, ktorí namiesto drevených palisád v roku 1663 vybudovali systém kamennej fortifikácie.

Dekadentné vplyvy a pustošenia boli len jednou stránkou života mesta. V etapách ekonomickej progresie sa rozširovalo poľnohospodárstvo a dôležitým bol nárast remeselnej výroby a rozmach obchodu. K ich oživeniu došlo v 17. storočí, keď hornou Nitrou viedla poštová i obchodná cesta z Viedne cez Krakov až do Sedmohradska. Bojnice boli od roku 1613 až do roku 1823 jednou z poštových staníc. Na bojnické trhy so soľou, železom a drahými kovmi prichádzali obchodníci z Viedne, Moravy a Sliezska. Povestný bol aj obchod so šafranom. Na žiadosť Pavla Pálfiho potvrdil cisár Ferdinand III. Bojniciam v roku 1647 nové výsady a poriadky. K hlavným dôchodkom mesta patrila výčap piva v zimných mesiacoch. Obmedzilo sa však užívanie prava lesa.

S rozmachom hospodárstva sa organizoval cechový systém v meste. Prvý cech utvorili ševci v roku 1653. V meste pôsobili aj iní remeselníci – murári, čizníci, krajčíri, tkáči, farbiari, kožušníci, debnári a d. Bojnice sa rozvojom remeselnej výroby zaradili k popredným mestečkám Nitrianskej župy, na čele s

voleným richtárom a 12 senátormi. Pri mestskej rade bol stály notár. Mesto malo hajdúcha a na námestí stál pranier, dereš a mestská väznica.

Neskorší úpadok mesta a zaostávanie vo vývine súviselo s poklesom úrovne remeselnej výroby i počtom remeselníkov po narastaní manufaktúr, čo pretrvávalo aj po zrušení poddanstva v roku 1848. Bojnice zostali hospodárskym, administratívnym a vojenským centrom hornej Nitry i sídlom okresu do roku 1872.

V novodobých dejinách dostali Bojnice štatút mesta v roku 1966 a k jeho postaveniu významného strediska Slovenska z hľadiska kúpeľníctva a cestovného ruchu prispievajú nielen prírodné danosti a zaujímavé pamätihodnosti, ale i množstvo kultúrnych, športových a turistických aktivít.

Národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu

p.č.	číslo ÚZPF	Pamiatkový objekt
1.	11949	PODSTAVEC
	11949	SOCHA
	11949	SOCHA-KÓPIA
2.	806	MÚR HRADBOVÝ
	806	VEŽA BRÁNOVÁ
3.	805	VEŽA DELOVÁ
	805	KRÍDLO JUHOVÝCHODNÉ I.
	805	KRÍDLO ZÁPADNÉ I.
	805	VEŽA SCHODISKOVÁ
	805	KRÍDLO SEVERNÉ I.
	805	NÁDVORIE HRADNÉ I.
	805	STUDŇA HRADNÁ
	805	KRÍDLO VÝCHODNÉ
	805	VEŽA VÝCHODNÁ
	805	KRÍDLO JUHOVÝCHODNÉ II.
	805	NÁDVORIE HRADNÉ II.
	805	KRÍDLO JUŽNÉ
	805	KAPLNKA HRADNÁ
	805	KRÍDLO JUHOZÁPADNÉ I.
	805	KRÍDLO JUHOZÁPADNÉ II.
	805	NÁDVORIE HRADNÉ III.
	805	SCHODISKO
	805	VEŽA ZÁPADNÁ
	805	KRÍDLO ZÁPADNÉ II.
	805	KRÍDLO SEVERNÉ II.
	805	VEŽA SEVERNÁ
	805	KRÍDLO SEVEROVÝCHODNÉ
	805	NÁDVORIE HRADNÉ IV.
	805	KRÍDLO VSTUPNÉ
	805	MOST HRADNÝ
	805	MÚR PARKANOVÝ
	805	MÚR PARKANOVÝ

p.č.	číslo ÚZPF	Pamiatkový objekt
	805	PRIEKOPA
	805	MÚR PRIEKOPOVÝ
	805	FONTÁNA
	805	REŠTAURÁCIA
	805	PARK ZÁPADNÝ
	805	PARK SEVERNÝ
	805	JAZERO
	805	PAVILÓN
	805	DOM ZÁHRADNÝ
	805	PARK VÝCHODNÝ A JUŽNÝ
4.	817	DOM MEŠTIANSKY
5.	809	KAPLNKA
6.	814	DOM MEŠTIANSKY
7.	10622	PIVNICA
	10622	DOM MEŠTIANSKY
8.	816	DOM MEŠTIANSKY
9.	813	DOM KÚPELNÝ
	813	PARK
10.	808	KOSTOL
	808	KAPLNKA POHREBNÁ
	808	KAPLNKA
	808	FARA
	808	BUDOVA VSTUPNÁ
	808	MÚR OHRADNÝ
	808	CINTORÍN PRÍKOSTOLNÝ

Tabuľka C-4 Národné kultúrne pamiatky evidované v ÚZPF (Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, dátum neznámy)

C.II.11 Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Bojnice sú považované za najvýznamnejšiu paleontologickú lokalitu na Slovensku a vzácnu lokalitu sídla neandertálskeho pračloveka na Slovensku. Prepoštská jaskyňa sa nachádza takmer v centre kúpeľného mesta Bojnice, v jeho zastavanom území, priamo pod kamennou stenou s kostolom a hradbami. Samotná jaskyňa je chránená mohutným skalným previsom, vstup do nej sa nachádza v nadmorskej výške 242 m n. m. a je dlhá 11 m. Vznikla činnosťou termálnych prameňov, ktorých minerály sa ukladali a vytvárali travertínovú kopu. Výhodná prirodzená poloha a ochrana Prepoštskej jaskyne podmienili jej osídlenie. Vykopané nálezy potvrdili významnosť tohto miesta. Opakované archeologické výskumy zaradili jaskyňu medzi najbohatšie jaskynné sídliská na Slovensku, keďže sa v nej a v jej okolí našlo viac ako 3 000 artefaktov. Ich výskumom bolo spresnené aj datovanie osídlenia, čo zaradilo Prepoštskú jaskyňu k vzácnym strednopaleolitickým náleziskám nielen na Slovensku, ale v strednej Európe.

C.II.12 Iné zdroje znečistenia

Vzhľadom na banskú činnosť a priemyselné plochy v susediacich katastrach ide o pomerne znečistené územie. Úroveň znečistenia podzemných vôd je vysoká, rovnako o priemerná ročná koncentrácia NO₂ a SO₂ vo vzduchu. Kvalita povrchových vôd je nízka, nakoľko ide o veľmi znečistené vodné toky (Nitra, Handlovka).

C.II.13 Zhodnotenie súčasných problémov

Územný celok	Charakteristika	Index krajiny	Odporúčanie
UC1	Nezastavané zalesnené územie s prevažujúcim podielom ekosystémových služieb.	4	Zachovať ako nezastavané lesné územie s trasami pre rekreáciu, prípadne drobnou architektúrou. Minimalizovať urbanizáciu.
UC2	Zalesnené územie s extenzívnou zástavbou rekreačného charakteru formou solitérov v krajine s prevahou prírodných prvkov.	4	Ďalej rozvíjať ako rekreačný les s extenzívnou zástavbou najmä individuálnej rekreácie, turistických atrakcií. V kontaktných polohách s cestou III. triedy stanoviť podmienky intenzívnej rekreácie so službami a ubytovaním. Rešpektovať prírodné danosti územia a lokality ekosystémových služieb.
UC3	Extenzívna zástavba priestorových a funkčných dominánt bez bývania. S pomerne vysokým podielom ekosystémových služieb. S vysokým podielom parkovo upravenej zelene a uzatvorených funkčných areálov. S vysokou krajinársko-kultúrno-historickou hodnotou.	4	Zachovať dominatnosť hradu, čomu je potrebné prispôsobiť aj ďalšiu urbanizáciu územia s ohľadom na ekosystémové služby územia. Dopravnú vybavenosť územia riešiť tak, aby nezasahovala do stabilizovaných urbanisticky a krajinársky cenných území najmä v kontakte so zámockým parkom a národnou zoologickou záhradou. Rešpektovať kúpeľný charakter územia.
UC4	Nešpecifické územie konfliktu koridoru rieky Nitra a pobrežných porastov so štruktúrou monoblokov výrobné funkcie a zástavby rodinných domov v kontakte s Opatovcami.	3	Rozvíjať vo funkčne uzatvorených celkoch s minimalizáciou negatívneho ovplyvňovania susedných území. Rešpektovať prirodzené a plánované prepojenia na mesto Prievidza.
UC5	Historické centrum kompaktnej rastlej zástavby narušenej neskoršími zásahmi znižujúcimi hodnotu historického urbanizmu územia.	3	Rešpektovať historický urbanizmus. Ďalší rozvoj prispôsobiť okolitej zástavbe s dôrazom na verejné priestranstvá a dominanty hradu a kostola.
UC6	Nová zástavba uniformnej plánovanej zástavby prevažne rodinnými domami doplnená solitérnymi občianskej vybavenosti a enklávami bývania v bytových domoch. Centrum Dubnice tvorené potočnou historickou rastlou zástavbou. Na kraji v kontakte s voľnou krajinou nekomponovaná zástavba bez zjavného zámeru, urbanisticky málo hodnotná.	3	Stanoviť podmienky intenzifikácie územia tak, aby nedošlo k znehodnocovaniu existujúcej štruktúry so zachovaním zelených plôch a verejných priestranstiev. Stanoviť podmienky pre novovznikajúce lokality, aby nevznikali územia bez zjavnej urbanistickej kompozície a kvality. Rešpektovať ekosystémové služby a sídelnú zeleň.
UC7	Pôvodne extenzívna zástavba malopodlažných rekreačných objektov momentálne pomerne nekoncepčne intenzifikovaná. Hodnotné ekosystémové služby.	4	Nastaviť cieľovú kvalitu územia s jednotným charakterom za účelom zachovania diaľkových pohľadov na sídlo a udržateľný rozvoj územia z hľadiska dopravnej a technickej infraštruktúry s prihliadnutím na prírodné podmienky.
UC8	Kontaktné nezastavané územie využívané ako poľnohospodárska pôda, predovšetkým sady s uzatvorenými areálmi najmä v kontakte s dopravnými trasami.	3	Navrhnuť nové plochy pre rozvoj bývania a súvisiacej vybavenosti s vhodným prepojením na existujúcu štruktúru. Kompozičné osi územia podporiť celomestskou až nadmestskou vybavenosťou so zachovaním plôch pre účely výskumného ústavu.
UC9	Nezastavané územie s najkvalitnejšou veľkolanovou poľnohospodárskou pôdou vrátane brehovej zelene pozdĺžnych vodných tokov.	3	Územie v koridore potoka nezastavovať. Zachovať predovšetkým ako poľnohospodársku pôdu. Rozvoj sústrediť v južnej časti územného celku v kontakte na mesto Prievidza a UC10 (Kúty).

Územný celok	Charakteristika	Index krajiny	Odporúčanie
UC10	Pôvodný areál hospodárskeho dvora doplnený o ulicovú zástavbu rodinných domov.	2	Navrhnuť intenzifikáciu územia a lokalitu vhodne prepojiť s mestom Prievidza a aj s mestom Bojnice.
UC11	Kontaktné územie voľnej krajiny a zastavaného územia atakované uzatvorenými areálmi monofunkčných celkov hospodárskych dvorov a bývania. Bez ucelenej koncepcie. Pomerne veľký podiel ekosystémových prvkov.	3	Zástavbu pre účely bývania a súvisiacej občianskej vybavenosti navrhnuť najmä okolo cesty III. triedy za účelom skompaktovania novovznikajúcich zastavaných území a doplnenia chýbajúcich služieb. Rozvoj podmieniť vhodným riešením technickej infraštruktúry.

Hodnotenie indexu krajiny:

Index	Hodnota indexu	Kritérium (UKP)	Plnenie	Význam indexu pre návrh optimálneho rozvoja
1	KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA NAJVYŠŠEJ HODNOTY (5 BODOV)	Vitalita	Plná	Krajinná štruktúra v území je determinantom pre ďalší rozvoj územia.
		Perspektíva	Dlhodobá	
		Hygienická / ekologická funkcia	Nenahradiťelná	
		Druhovú vhodnosť (VP)	Vhodná	
		Mestotvornosť / krajinný ráz	Veľmi vysoká	
2	KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA VYSOKEJ HODNOTY (4 BODY)	Vitalita	Plná al. mierne znížená	Krajinná štruktúra je prioritná, je nutné ju zohľadniť pri ďalšom návrhu rozvoja
		Perspektíva	Dlho- alebo strednodobá	
		Hygienická / ekologická funkcia	Ťažko nahraditeľná	
		Druhovú vhodnosť (VP)	Vhodná	
		Mestotvornosť / krajinný ráz	Vysoká	
3	KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA STREDNEJ HODNOTY (3 BODY)	Vitalita	Mierne alebo značne znížená	Krajinná štruktúra je pre daný celok veľmi významná a podľa možnosti ju je potrebné zahrnúť do riešenia.
		Perspektíva	Strednodobá	
		Hygienická / ekologická funkcia	Nahradiťelná	
		Druhovú vhodnosť (VP)	Nepodstatná	
		Mestotvornosť / krajinný ráz	Indiferentná	
4	KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA NÍZKEJ HODNOTY (2 BODY)	Vitalita	Značne znížená	Krajinná štruktúra nie je vhodná pre daný územný celok, je potrebné jej prehodnotenie a nový návrh riešenia
		Perspektíva	Stredne – al. krátkodobá	
		Hygienická / ekologická funkcia	Nepodstatná	
		Druhovú vhodnosť (VP)	Nepodstatná	
		Mestotvornosť / krajinný ráz	Indiferentná alebo negatívna	
5	KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA VEĽMI NÍZKEJ HODNOTY	Vitalita	Bez vitality	Krajinná štruktúra je úplne nevhodná, nutný nový návrh.
		Perspektíva	Krátkodobá	
		Hygienická / ekologická funkcia	Nepodstatná	
		Druhovú vhodnosť	Nepodstatná, aj invázny druh	
		Mestotvornosť / krajinný ráz	Negatívna	

C.III HODNOTENIE PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ

DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A ODHAD ICH VÝZNAMNOSTI

Územný plán mesta Bojnice rieši v návrhu usporiadanie zámerov tak, aby bol umožnený udržateľný rozvoj územia v súlade so stanovenom stratégiou obce. Navrhuje usporiadanie tak, aby boli vytvorené

podmienky pre kvalitné bývanie a zároveň navrhuje opatrenia pre zvýšenie stability územia ako schopnosti vyrovnávať sa s náhlymi zmenami nielen zo socio-ekonomického hľadiska ale aj z hľadiska zmien klímy alebo náhlych prírodných kritických situácií.

Z hľadiska regulácie využívania územia vytvára priestorové podmienky pre ďalší rozvoj výstavby za účelom bývania, za účelom rozvoja lokálnych pracovných príležitostí najmä v návaznosti rozvoja obce ako súčasti aglomerácia Prievidza-Bojnice-Opatovce nad Nitrou.

Riešenie správneho územia obce zodpovedá územiu katastra Bojnice a Dubnica.

Z priestorového hľadiska sa navrhuje zvýšenie kompaktnosti územia, prepojenia so susednými zastavanými územiami. Rozvoj obce je zameraný na doplnenie nových plôch v kontakte s už zastavaným územím tak, aby bol vytvorený predpoklad pre vznik kvalitných obytných prostredí.

Zároveň sa podporuje funkcia Bojníc ako nadregionálneho kúpeľno-rekreačného centra.

V územnom pláne sú uvedené opatrenia a zásahy do územia, ktoré môžu mať nasledovné vplyvy a povahu na životné prostredie:

P (pozitívny) – zvýšenie kvality životného prostredia a jeho stability ako schopnosti vysporiadať sa s náhlymi zmenami

I (indiferentný) – nemá vplyv na zmenu kvality životného prostredia

N (negatívny) – zníženie kvality životného prostredia a jeho stability ako schopnosti vysporiadať sa s náhlymi zmenami

Opatrenie/zámer	Povaha vplyvu na životné prostredie								
	Priamy	Nepriamy	Sekundárny	kumulatívny	synergický	krátkodobý	dočasný	dlhodobý	trvalý
I. V oblasti priestorového rozvoja									
Nové plochy pre funkciu bývania	P	N	I	P	P	N	N	P	P
Nové plochy pre zmiešané územie bývania a občianskej vybavenosti	I	N	I	I	P	N	N	P	P
Návrh koncepcie výškového obmedzenia	I	I	P	P	P	I	I	P	P
II. V oblasti dopravy									
Doplnenie miestnych komunikácií	N	P	P	N	P	I	N	I	I
Sieť cykloturistických trás	P	N	N	P	P	N	I	P	P
Preložka cesty I. triedy									
Preložka cesty III. triedy									
III. V oblasti technického vybavenia									
Rozšírenie siete technickej infraštruktúry	N	P	I	P	P	N	I	P	P
Suché poldre	P	P	P	P	P	N	N	P	P
IV. V oblasti krajiny									
Vymedzenie nových chránených území									
Medze a remízky na ornej pôde a jej členenie na menšie lány	P	P	P	P	P	P	P	P	P
Doplnenie prvkov územného systému ekologickej stability a podpora existujúcich	P	P	P	P	P	I	P	P	P
Návrh plôch pre vymedzenie rekreácie	P	I	P	P	P	I	I	P	P
V. Mitigačné opatrenia na zmenu klímy									
Definovanie podielu zelene v zastavanej časti	I	P	P	P	P	I	I	P	P
Zachytávanie dažďovej vody v zastavanom a mimo zastavaného územia	P	P	P	P	P	I	P	P	P
Návrh vodných plôch pre zvýšenie retencie vody v krajine	P	P	P	P	P	I	P	P	P

Opatrenie/zámer	Povaha vplyvu na životné prostredie								
	Priamy	Nepriamy	Sekundárny	kumulatívny	synergický	krátkodobý	dočasný	dlhodobý	trvalý
Vymedzenie zelených parkov a krajinej zelene pozdĺž vodných tokov	P	P	P	P	P	P	P	P	P

Tabuľka 5 Povaha vplyvov na životné prostredie podľa zámerov

Pri porovnaní variantov sa porovnáva navrhovaný variant a tzv. nulový variant reflektujúci súčasnú situáciu.

C.III.1 Vplyvy na obyvateľstvo

Základnou úlohou územného plánovania je zosúladienie požiadaviek pre ekonomický rozvoj s požiadavkami pre rozvoj bývania a zachovania ekologickej stability územia. Územný plán obce v analytickej časti v etape prieskumov a rozborov definoval základné požiadavky pre rozvoj územia vzhľadom na stratégie rozvoja, kde sa predpokladá rozvoj obce ako miesta s kvalitnými podmienkami pre bývanie a podnikanie.

Pre stanovenie stratégie rozvoja sú z nadradeného strategického dokumentu vybrané tie špecifické ciele, ktoré je možné aplikovať v území mesta Bojnice a majú relevantný priestorový priemet v území.

C.III.1.1 Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Mesto má schválený PHSR-O s platnosťou na roky 2015 – 2020, avšak jeho ciele sa dajú uplatniť aj pre dlhšie obdobie. Pre spracovanie prieskumov a rozborov boli vybrané tieto ciele:

Mesto Bojnice definovalo víziu svojho územia nasledovne:

„Mesto Bojnice bude vždy otvoreným, bezpečným a atraktívnym kúpeľným mestom, bez veľkých výrobných jednotiek na svojom území, v ktorom žijú a pôsobia vzdelaní, aktívni a angažovaní občania a zástupcovia mesta, ktorí svojim záujmom o miestne dianie budú podporovať všestranný rozvoj mesta. Mesto bude predstavovať územie vhodné, dôstojné a atraktívne pre život, podnikanie, ale vďaka svojim historickým a kultúrnym danostiam aj miesto s intenzívnym cestovným ruchom. Mesto bude pokojným a občiansky uspokojivo vybaveným územím s kvalitným životným prostredím.“

Tabuľka strategických cieľov a opatrení:

Tabuľka C-6 Strategické ciele a opatrenia

Vízia	
1. Prioritná oblasť – HOSPODÁRSKA	
CIEĽ: Zabezpečenie kvalitnej dopravnej, technickej a občianskej vybavenosti v meste	1.1 Rekonštrukcia a výstavba mestskej dopravnej infraštruktúry
	1.2 Rozvoj technickej infraštruktúry mesta
	1.3 Rozvoj občianskej vybavenosti
CIEĽ: Ochrana historických pamiatok mesta	1.4 Rekonštrukcia historických pamiatok mesta
Vízia	
2. Prioritná oblasť – SOCIÁLNA	
CIEĽ: Zabezpečenie kvalitnej občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	2.1 Rozvoj občianskej vybavenosti
	2.2 Rekonštrukcia a modernizácia mestských budov
	2.3 Skvalitnenie a rozšírenie možností pre voľnočasové aktivity
Vízia	
3. Prioritná oblasť – ENVIRONMENTÁLNA	
CIEĽ: Zabezpečenie kvalitnej technickej infraštruktúry a ochrany životného prostredia	3.1 Riešenie problematiky nakladania s odpadmi
	3.2 Skvalitnenie a rozšírenie kanalizačnej siete
CIEĽ: Zvýšenie energetickej efektívnosti mestských budov	3.3 Zníženie energetickej náročnosti mestských budov

Tabuľka opatrení a aktivít:

Tabuľka C-7 Opatrenia a aktivity

Opatrenie	Projekt/aktivita	Prioritná oblasť
Opatrenie 1.1 Rekonštrukcia a výstavba mestskej dopravnej infraštruktúry	1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov	Hospodárska oblasť – dopravná infraštruktúra
	1.1.2 Vybudovanie nových parkovacích kapacít, zriadenie odstavných plôch a zavedenie parkovacieho systému	
Opatrenie 1.2 Rozvoj technickej infraštruktúry mesta	1.2.1 Rekonštrukcia verejného osvetlenia v meste	Hospodárska oblasť – technická infraštruktúra
	1.2.2 Dobudovanie kamerového systému v meste	
Opatrenie 1.3 Rozvoj občianskej vybavenosti	1.3.1 Rozšírenie siete bezdrôtového rozhlasu na celé mesto	Hospodárska oblasť – občianska infraštruktúra
	1.3.2 Zlepšenie elektronických služieb obyvateľom	
	1.3.3 Vybudovanie siete cyklotrás	
Opatrenie 1.4 Rekonštrukcia historických pamiatok mesta	1.4.1 Rekonštrukcia Hradného múru mesta Bojnice	Hospodárska – ochrana historických pamiatok
	1.4.2 Rekonštrukcia Južnej brány mestského opevnenia	
	1.4.3 Rekonštrukcia Meštianskych domov	

Opatrenie	Projekt/aktivita	Prioritná oblasť
Opatrenie 2.1 Rozvoj občianskej vybavenosti	2.1.1 Zakúpenie technického vybavenia pre KD Dubnica	Sociálna oblasť – občianska vybavenosť
	2.1.2 Zakúpenie technického vybavenia mestského úradu	
	2.1.3 Výstavba nájomných bytových domov	
Opatrenie 2.2 Rekonštrukcia a modernizácia mestských budov	2.2.1 Vybudovanie denného stacionáru pre seniorov	Sociálna oblasť – sociálna infraštruktúra
	2.2.2 Rekonštrukcia budov KC Bojnice a KD Dubnica	
	2.2.3 Rekonštrukcia budovy materskej školy	
	2.2.4 Rekonštrukcia budovy Združenia technických a športových činností	
Opatrenie 2.3 Skvalitnenie a rozšírenie možností pre voľnočasové aktivity	2.3.1 Rekonštrukcia futbalového ihriska v mestskej časti Dubnica	Sociálna oblasť – voľnočasové aktivity
	2.3.2 Výstavba športovej haly	
	2.3.3 Vybudovanie detského ihriska	
Opatrenie	Projekt/aktivita	Prioritná oblasť
Opatrenie 3.1 Riešenie problematiky nakladania s odpadmi	3.1.1 Skvalitnenie systému odpadového hospodárstva	Environmentálna oblasť – odpadové hospodárstvo
Opatrenie 3.2 Skvalitnenie a rozšírenie kanalizačnej siete	3.2.1 Výstavba a rekonštrukcia kanalizačnej siete	Environmentálna oblasť – technická infraštruktúra
Opatrenie 3.3 Zníženie energetickej náročnosti mestských budov	3.3.1 Zateplenie budovy a výmena strechy na budove mestského úradu	Environmentálna oblasť – energetická efektívnosť mestských budov
	3.3.2 Zateplenie budovy Domu služieb	

Výstupy z lokálnych strategických dokumentov (PHRSR-O) majú okrem rekonštrukcie existujúcich objektov a skvalitnenia technickej infraštruktúry nasledovné priestorové priemety, s požiadavkou priemetu do územného plánu obce:

Tabuľka C-8 Aktivity s priestorovým priemetom

Označenie	Priorita
L.SC1	1.1.2 Vybudovanie nových parkovacích kapacít, zriadenie odstavných plôch a zavedenie parkovacieho systému
L.SC2	1.3.3 Vybudovanie siete cyklotrás
L.SC3	2.1.3 Výstavba nájomných bytových domov
L.SC4	2.2.1 Vybudovanie denného stacionáru pre seniorov
L.SC5	2.3.2 Výstavba športovej haly
L.SC6	2.3.3 Vybudovanie detského ihriska

C.III.1.2 Zhrnutie a stanovenie priestorových priemetov do územného plánu

Výstupy z nadradených strategických rozvojových dokumentov a lokálnej stratégie rozvoja majú nasledovné priestorové priemety:

Tabuľka C-9 Priestorové priemety

Označenie	Priestorový priemet
SP1	Zachovanie a rekonštrukcia súčasnej športovej a sociálnej vybavenosti
SP2	Cyklotrasy
SP3	Nájomné bytové domy
SP4	Nové objekty pre sociálnu vybavenosť (Denný stacionár)
SP5	Nové objekty pre šport (Športová hala)
SP6	Detské ihriská

Vyhodnotenie ostatných zámerov je uvedené všeobecne vo vyhodnoteniach jednotlivých územných celkov.

Tento vzťah je vyhodnotený ako:

Strategický vzťah	Hodnota	Definícia
Komplementárny	1	Územný celok má komplementárny vzťah k vybraným špecifickým cieľom, ak je v súlade so stanovenou stratégiou rozvoja v celom území, pokračovaním nastoleného trendu ju podporí
Indiferentný	0	Územný celok má indiferentný vzťah k vybraným špecifickým cieľom, ak pokračovaním nastoleného trendu stratégiu rozvoja neohrozí ani nepodporí.
Konkurenčný/protichodný	-1	Územný celok má konkurenčný/protichodný vzťah k vybraným špecifickým cieľom, ak priamo ohrozuje ciele stanovené stratégiou v celom území.

Tabuľka C.10 Strategický vzťah

Jednotné posúdenie kompletného územného celku je individuálne ale principiálne je potrebné identifikovať ciele, ktoré je možné v danom celku realizovať. Na základe tohto vyhodnotenia sú stanovené odporúčania pre ďalší rozvoj.

Tabuľka C-1.1 Vyhodnotenie strategického vzťahu

UC/SP	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6	celkom
UC1	0	1	0	0	0	0,5	0,25
UC2	1	0,5	0	1	0	0,5	0,50
UC3	1	0,5	0	1	1	1	0,75
UC4	1	1	-0,5	-0,5	-1	1	0,17
UC5	0	-0,5	1	1	0	0,5	0,33
UC6	1	-0,5	1	1	-0,5	1	0,50
UC7	0,5	-0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,25
UC8	-0,5	-1	-1	-1	-1	-0,5	-0,83
UC9	-1	-1	0	0	0	0	-0,33
UC10	0,5	-0,5	-1	0	0	0,5	-0,08
UC11	0,5	-0,5	-0,5	-1	-0,5	0,5	-0,25
celkom	0,36	-0,14	-0,05	0,18	-0,18	0,5	0,11

Navrhovaná stratégia rozvoja obce je pomerne úzko špecifická cez celkovej vízie rozvoja mesta s parciálnymi priemetmi do územia. Celkové zhodnotenie stratégie je 0,11 a teda doterajší rozvoj územia neohrozí navrhovanú stratégiu. Hodnota je však nízka, to znamená, že je potrebné vykonať opatrenia pre zmeny v jednotlivých celkoch prípadne rozšíriť stratégiu rozvoja.

Pre hodnotenie kvality bývania v území sú vybrané nasledovné kritéria a ich vyhodnotenie:

	Význam
-2	Riešenie má výrazne negatívny vplyv na životné prostredie/ výrazne zhorší životné prostredie
-1	Riešenie má skôr negatívny vplyv/ skôr zhorší životné prostredie
0	Nemá vplyv / stav životného prostredia nezmení
+1	Má skôr pozitívny vplyv / skôr zlepší súčasný stav
+2	Má výrazne pozitívny vplyv / výrazne zlepší súčasný stav

Tabuľka 12 Hodnotenie kvality bývania

Kritérium	Variant 0	Variant A	Variant B
Dostupnosť k základnej občianskej vybavenosti	1	2	2
Vymedzenie plôch pre výstavbu nových obytných budov	1	2	2
Dostupnosť k rekreačným možnostiam	2	2	2
Rozvoj nových území vzhľadom na ekostabilizačné hodnoty	1	2	1
Určenie podmienok pre rekonštrukciu existujúcich objektov	-1	2	2
Systém verejnej zelene	0	2	2
Dopravná dostupnosť	1	1	1
Ochranné opatrenia pred nežiadúcimi vplyvmi z výroby	0	1	1
Ochranné opatrenia pred nežiadúcimi vplyvmi z dopravy	0	1	1
Ochranné opatrenia pre zachovanie kultúrno-historických hodnôt	0	2	1
Verejné priestranstvá	1	2	1
Dostupnosť k plochám pre šport a rekreáciu	1	2	2
Naplnenie stratégie rozvoja	-1	2	2
Spolu	6	23	20

Tabuľka 13 Hodnotenie kvality bývania - výsledky

Vyhodnotenie variantov

Variant A vychádza na základe komplexného zhodnotenia viac výhodný ako variant B.

C.III.2 Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Návrh realizácie zámerov z územného plánu nemá žiaden alebo len zanedbateľný vplyv na horninové prostredie alebo nerastné suroviny.

Evidované zosuvné územia sú rešpektované a nenavrhujú sa v nich výstavba. V okrajových častiach zastavateľných plôch, kde je prienik so zosuvným územím, je potrebné neumiestňovať stavby, alebo ich podmienky ich umiestnenia a zakladania stanoviť inžiniersko-geologickým posudkom.

Na území mesta nie je evidované žiadne prieskumné územie, chránený ložiskový priestor ani dobývací priestor.

Porovnanie variantov

Z hľadiska vplyvov na horninové prostredie je sú **oba varianty rovnocenné**.

C.III.3 Vplyvy na klimatické pomery

V rámci územného plánu sa vytvárajú predpoklady pre realizáciu opatrení zvyšujúcich ekologickú stabilitu, priaznivejší vodný režim, zmiernenie dopadov zmeny klímy a priaznivejšiu mikroklimu.

Ide predovšetkým o:

- členenie ornej pôdy drevinovou vegetáciou a členenie na menšie lány
- Rozšírenie plôch zelene popri vodných tokoch
- zvýšenie rozlohy sídelnej zelene
- navrhované zvýšenie pokryvnosti stromami
- rešpektovanie a zachovanie existujúcich prvkov tzv. zelenej a modrej infraštruktúry
- návrh nových chránených území
- regulácia využívania územia stanovením indexov napr. zastavanosti

Variant A viac rešpektuje prírodné danosti územia najmä lokalizáciou nových rozvojových území vo vzťahu k ekostabilizačným prvkom.

Porovnanie variantov

Variant A je vzhľadom na klimatické pomery výhodnejší.

C.III.4 Vplyvy na ovzdušie

V územnom pláne nie sú navrhnuté stredné ani veľké zdroje znečistenia vzduchu. Mestom prechádza cesta I. triedy – preložka a cesta III. triedy vrátane jej preložky. Územím neprechádza železničná trať.

- V obci sú navrhované nové plochy zelene v zastavateľnej aj mimo zastavateľnej časti.
- Plochy výroby nie sú navrhované. Existujúce plochy sú definované ako zmiešané územia výroby a občianskej vybavenosti, pričom výroba je len lokálneho charakteru.
- V obci sú povolené len malé zdroje znečistenia.

V územnom pláne sú premietnuté opatrenia Stratégie, zásad a priorít štátnej environmentálnej politiky, nadradených strategických dokumentov a lokálnych strategických dokumentov.

Porovnanie variantov

Z hľadiska vplyvov na ovzdušie sú **oba varianty rovnocenné**.

C.III.5 Vplyvy na vodné pomery

V obci je vybudovaná verejná splašková kanalizácia a splaškové vody sú čistené v ČOV Prievidza. Ochrana spodných vôd – minerálnych a termálnych prameňov je zabezpečená rešpektovaním ochranného pásma.

Porovnanie variantov

Z hľadiska vplyvov na ovzdušie sú **oba varianty rovnocenné**.

C.III.6 Vplyvy na pôdu

Navrhované územia na zastavanie sú vymedzené v dotyku so zastavaným územím, kde sa nachádzajú aj najkvalitnejšie pôdy. Navrhované plochy vytvárajú kompaktné zastavané územie, nevznikajú samostatné urbanizované územia.

Variant A

Prehľad záberu pôdy Kategória pôdy	Zastavané územie		
	mimo z.ú.	v z.ú.	Celkový súčet
k.ú. Bojnice	160,2681	9,9763	170,2444
lesná pôda	0,9239		0,9239
nepoľnohospodárska pôda	25,5146	0,3615	25,8761
poľnohospodárska pôda	133,8296	9,6148	143,4444
k.ú. Dubnica	21,3388	2,1905	23,5293
nepoľnohospodárska pôda	4,6867	0,3666	5,0533
poľnohospodárska pôda	16,6521	1,8239	18,476
Celkový súčet	181,6069	12,1668	193,7737

Záber PP podľa kvality Ochrana	Zastavané územie		
	mimo z.ú.	v z.ú.	Celkový súčet
k.ú. Bojnice	133,8296	9,6148	143,4444
najkvalitnejšia pôda	55,417	6,1274	61,5444
ostatná pôda	78,4126	3,4874	81,9
k.ú. Dubnica	16,6521	1,8239	18,476
najkvalitnejšia pôda	3,9556	1,0909	5,0465
ostatná pôda	12,6965	0,733	13,4295
Celkový súčet	150,4817	11,4387	161,9204

Variant B

Prehľad záberu pôdy Kategória pôdy	Zastavané územie		
	mimo z.ú.	v z.ú.	Celkový súčet
k.ú. Bojnice	172,3999	10,0874	182,4873
lesná pôda	2,8155		2,8155
nepoľnohospodárska pôda	26,378	0,3083	26,6863
poľnohospodárska pôda	143,2064	9,7791	152,9855
k.ú. Dubnica	46,6212	4,3618	50,983
nepoľnohospodárska pôda	11,9641	0,6081	12,5722
poľnohospodárska pôda	34,6571	3,7537	38,4108
Celkový súčet	219,0211	14,4492	233,4703

Záber PP podľa kvality Ochrana PP	Zastavané územie		
	mimo z.ú.	v z.ú.	Celkový súčet
k.ú. Bojnice	143,2064	9,7791	152,9855
najkvalitnejšia pôda	57,9727	6,2917	64,2644
ostatná pôda	85,2337	3,4874	88,7211
k.ú. Dubnica	34,6571	3,7537	38,4108
najkvalitnejšia pôda	10,8972	2,767	13,6642
ostatná pôda	23,7599	0,9867	24,7466
Celkový súčet	177,8635	13,5328	191,3963

Porovnanie variantov

Z hľadiska vplyvov na pôdu má variant B väčší záber pôdy a väčší záber chránenej pôdy, preto je **variant A výhodnejší**.

C.III.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Rozvoj urbanizácie sa bude diať v blízkom okolí obce v nadväznosti na jej zastavané územie, hlavne smerom do poľnohospodársky využívaného územia.

Prirodzené životné prostredie jednotlivých živočíchov a rastlín sa v riešenom území viaže predovšetkým na jednotlivé prvky ÚSES. V návrhu územného plánu sú prvky ÚSES, významné biotopy a chránené územia rešpektované. Navrhnuté sú opatrenia pre zvýšenie biodiverzity a podporu funkčnosti jednotlivých prvkov ÚSES.

Variant A pritom návrhom nových plôch menej zasahuje do prvkov ÚSES.

Porovnanie variantov

Variant A je výhodnejší.

C.III.8 Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Z konkrétnych opatrení prichádza na poľnohospodárskej pôde do úvahy výsadba stromov a krov pri poľných cestách a rozdelenie veľkých blokov oráčín zelenými pásmi drevín. Tieto zásadným spôsobom nezvrátia zlý stav ekologickej stability, ale môžu ho aspoň zmierniť.

Navrhované opatrenia pre jednotlivé plochy:

Orná pôda

- Členiť remízками a medzami vo vzdialenosti cca 500 mm s výsadbou autochtónnych taxónov stromov a krovín, šírka remízky približne 2 m za účelom zabránenia veternej erózie, zachytávaniu vody v krajine a podporu biodiverzity.

Nelesná stromová a drevinová vegetácia

- Ponechať bez zásahov, vysádzať len autochtónne taxóny stromov a krov

Súkromná zeleň, zeleň záhradkárskych osád, záhrady

- Na záhradách umiestňovať aj ovocné stromy
- V uliciach tvoriť predzáhradky so stromovou zeleňou pre zabezpečenie pokryvnosti ulíc korunami stromov

Zeleň areálov

- Zeleň umiestňovať predovšetkým v kontaktných polohách pre zamedzenie nežiadúceho vizuálneho impaktu a zachytávaniu prachu a hluku
- Ochranná zeleň by mala byť navrhnutá vo všetkých etážach

Vyhradená zeleň cintorínov

- Vysádzať predovšetkým autochtónne taxóny zelene
- Skupiny hrobových miest oddeľovať parkovo upravenou zeleňou (živé ploty)
- Dodržať pietnosť miesta, neprehusťovať hrobové miesta, dopĺňať plochami parkovo upravenej zelene

Parky, Verejná zeleň, zeleň športovísk a ihrísk

- V parkoch umiestňovať aj ihriská a spevnené plochy, drobnú architektúru
- Zabezpečiť pokryvnosť korunami stromov aspoň 60%
- Umiestňovať aj vodné prvky (fontány, pitká)

Verejnú zeleň a parky využívať na retenciu vody formou dažďových záhrad

Porovnanie variantov

Z hľadiska prístupu ku tvorbe krajiny je mierne **výhodnejší variant A.**

C.III.9 Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

V území sa nenachádzajú územia pod legislatívnou ochrannou okrem NPP Prepoštská jaskyňa. Vzhľadom na vyhodnotenie kvality ekostabilizačných prvkov sú v území navrhnuté chránené časti krajiny s nasledovnými opatreniami:

Mokrad' pod lesom:

- Po skončení vegetačného obdobia kosiť.
- Územie nevysúšať.
- V čase hniezdenia do územia nevstupovať a neumožniť voľný pohyb domácich zvierat.
- Územie neznečisťovať.
- V ochrannom pásme:
 - Vsakovať dažďovú vodu z objektov;
 - zamedziť kontaminácií vsakovaných vôd;
 - neumiestňovať prevádzky a nevykonávať činnosť so zvýšeným hlukom najmä v období hniezdenia.

Mokrad' pri rieke

- Územie nevysúšať.
- Pravidelne kosiť, zamedziť náletovým drevinám.
- Územie neznečisťovať.
- V ochrannom pásme:
- Nekontaminovanú dažďovú vodu vsakovať.

Kanianska priehrada

- Neumiestňovať žiadne stavby.
- Minimalizovať pohyb v čase hniezdenia.
- Neodstraňovať pobrežné porasty.

Rieka Nitra

- Obnovenie využívania vlhkých lúk (pravidelné kosenie a odstránenie náletu krovín).
- Starostlivosť o brehové porasty a domáce dreviny, odstraňovanie nepôvodných drevín a invázných druhov rastlín.
- Neumiestňovať stavby.

Porovnanie variantov

Z hľadiska rešpektovania chránených území sú **oba varianty rovnocenné**.

C.III.10 Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Z kultúrno-historického hľadiska ide o pomerne cenné územie. Najcennejšiu časťou je zámok a okolie zámku s vyhlásenými ochrannými pásmami. Celkový koncept riešenia sa snaží zachovať dominanciu historického územia, najmä rozmiestnením funkčných plôch a ich výškovým obmedzením.

Koncept rešpektuje vydané územné rozhodnutia a už ukončené stavby, ktoré ale pomerne výrazne zasahujú do diaľkových pohľadov.

Porovnanie variantov

Variant A je vzhľadom na rozmiestnenie funkčných plôch v okolí zámku **výhodnejší**.

C.III.11 Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Riešenie územného plánu nenavrhuje žiadne rozvojové zámery v blízkosti známych a potenciálnych paleontologických nálezísk a geologických lokalít.

Porovnanie variantov

Oba varianty sú rovnocenné.

C.III.12 Iné vplyvy

V územnom pláne nie sú navrhované žiadne iné aktivity, ktoré by mohli vyvolať iní známe vplyvy na životné prostredie.

Porovnanie variantov

Oba varianty sú rovnocenné.

C.III.13 Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Vzhľadom na skutočnosť, že v územnom pláne sú vytvorené podmienky pre realizáciu zámerov a neobsahuje konkrétne informácie o umiestňovaných stavbách, len vymedzuje parametre, ktoré sa musia dodržať, nedá sa presne vymedziť a popísať konkrétny vplyv. Realizácia zámerov v územnom pláne obce ovplyvní životné prostredie. Na základe navrhnutých opatrení a nastavenej regulácie ako podmienky pre umiestňovanie stavieb, aktivít a činností do územia sa predpokladá minimalizácia negatívnych vplyvov.

Zhrnutie zámerov, ktoré ovplyvnia životné prostredie a posúdenie ich závažnosti uvádzajú nasledujúce kapitoly.

C.III.13.1 Variant A

Zámer s predpokladaným vplyvom		Obyvateľstvo	Horninové prostredie a suroviny	Klimatické pomery	Ovzdušie	Vodné pomery	Pôda	Fauna, flóra	Krajina	Chránené územia, ÚSES	Kultúrne dedičstvo	Geologické a paleontologické nálezišká	Celkom
I. V oblasti priestorového rozvoja													
Nové plochy pre funkciu bývania		5	0	-1	-2	1	-2	0	1	0	2	0	0,36
Nové plochy pre zmiešané územie bývania a občianskej vybavenosti		5	0	-1	-2	1	-2	0	1	0	2	0	0,36
Návrh koncepcie výškového obmedzenia		5	0	0	0	0	2	0	3	0	5	0	1,36
II. V oblasti dopravy													
Doplnenie miestnych komunikácií		4	0	-1	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0,09
Sieť cykloturistických trás		5	0	4	4	0	-1	2	2	0	0	0	1,45
Preložka cesty I. triedy		-1	0	-3	-4	0	-2	-3	-3	0	0	0	-1,45
Preložka cesty III. triedy		5	0	2	-1	0	-2	-2	-2	0	0	0	0,00
III. V oblasti technického vybavenia													
Rozšírenie siete technickej infraštruktúry		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,45
Suché poldre		5	0	5	0	5	1	0	2	0	0	0	1,64
IV. V oblasti krajiny tvorby													
Vymedzenie nových chránených území		3	0	5	0	3	0	5	5	5	0	0	2,36
Medze a remízky na ornej pôde a jej členenie na menšie lány		3	3	5	1	5	5	5	5	2	0	0	3,09
Doplnenie prvkov územného systému ekologickej stability a podpora existujúcich		0	0	5	0	5	3	5	5	5	0	0	2,55
Návrh plôch pre vymedzenie rekreácie		4	0	3	0	0	-1	0	2	0	0	0	0,73
V. Mitačné opatrenia na zmenu klímy													
Definovanie podielu zelene v zastavanej časti		4	0	5	0	3	3	2	5	0	3	0	2,27
Zachytávanie dažďovej vody v zastavanom a mimo zastavaného územia		3	0	5	0	5	3	4	5	1	0	0	2,36
Návrh vodných plôch pre zvýšenie retencie vody v krajine		0	0	5	0	5	3	4	4	1	0	0	2,00
Vymedzenie zelených parkov a krajinej zelene pozdĺž vodných tokov		3	0	5	3	5	3	5	5	5	0	0	3,09
Celkom		3,41	0,18	2,53	-0,12	2,24	0,71	1,59	2,35	1,12	0,71	0,00	1,34

Tabuľka 14 Celkové hodnotenie variantu 0

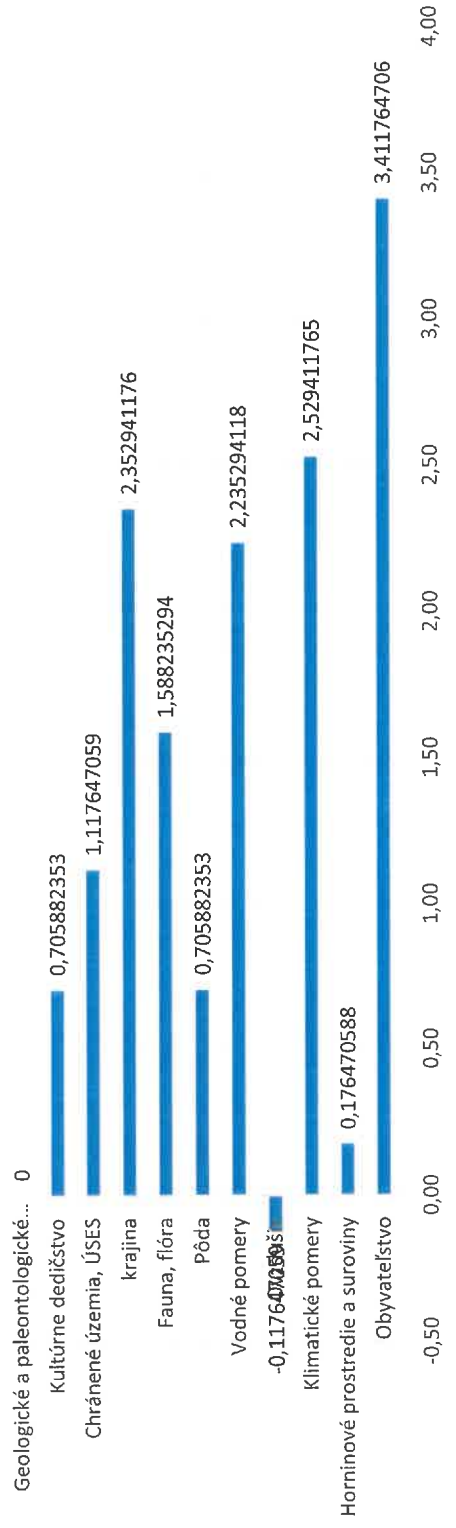
Výrazný negatívny vplyv -5
 Nemá vplyv/nie je navrhnuté 0
 Výrazný pozitívny vplyv +5

Vplyv jednotlivých opatrení

Obrázok č. 1: Prehľad vplyvu opatrení variantu A vo vzťahu k navrhovaným zámerom

Vplyv na jednotlivé kategórie

Obrazok č. 2: Prehľad vplyvu vplyvu variantu A na posudzované kategórie

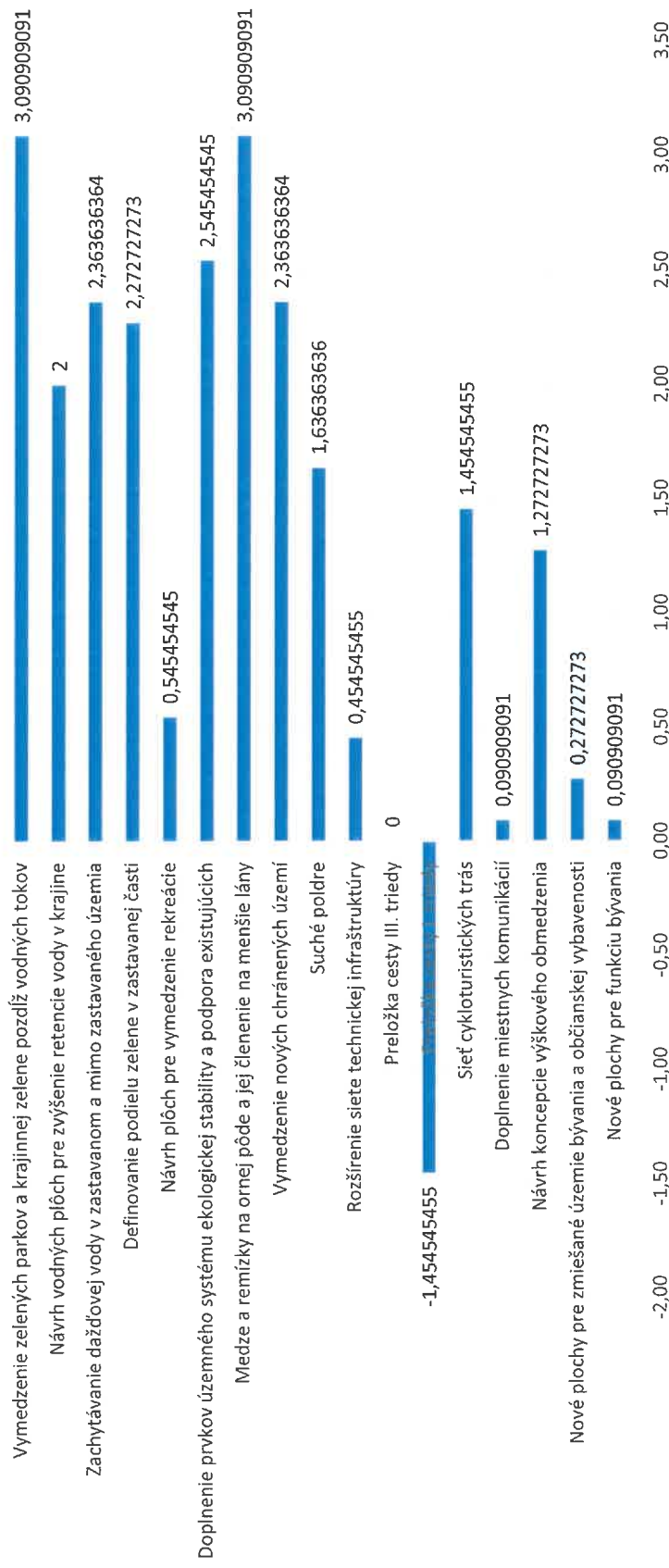
C.III.13.2 Variant B

Zámer s predpokladaným vplyvom		Obyvateľstvo	Horninové prostredie a suroviny	Klimatické pomery	Ovzdušie	Vodné pomery	Pôda	Fauna, flóra	Krajina	Chránené územia, ÚSES	Kultúrne dedičstvo	Geologické a paleontologické nálezišká	Celkom
I. V oblasti priestorového rozvoja													
Nové plochy pre funkciu bývania		5	0	-1	-2	1	-3	0	0	0	1	0	0,09
Nové plochy pre zmliešané územie bývania a občianskej vybavenosti		5	0	-1	-2	1	-3	0	1	0	2	0	0,27
Návrh koncepcie výškového obmedzenia		5	0	0	0	0	2	0	3	0	4	0	1,27
II. V oblasti dopravy													
Doplnenie miestnych komunikácií		4	0	-1	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0,09
Sieť cykloturistických trás		5	0	4	4	0	-1	2	2	0	0	0	1,45
Preložka cesty I. triedy		-1	0	-3	-4	0	-2	-3	-3	0	0	0	-1,45
Preložka cesty III. triedy		5	0	2	-1	0	-2	-2	-2	0	0	0	0,00
III. V oblasti technického vybavenia													
Rozšírenie siete technickej infraštruktúry		5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,45
Suché poldre		5	0	5	0	5	1	0	2	0	0	0	1,64
IV. V oblasti krajiny													
Vymedzenie nových chránených území		3	0	5	0	3	0	5	5	5	0	0	2,36
Medze a remízky na ornej pôde a jej členenie na menšie lány		3	3	5	1	5	5	5	5	2	0	0	3,09
Doplnenie prvkov územného systému ekologickej stability a podpora existujúcich		0	0	5	0	5	3	5	5	5	0	0	2,55
Návrh plôch pre vymedzenie rekreácie		4	0	3	0	0	-3	0	2	0	0	0	0,55
V. Mitigačné opatrenia na zmenu klímy													
Definovanie podielu zelene v zastavanej časti		4	0	5	0	3	3	2	5	0	3	0	2,27
Zachytávanie dažďovej vody v zastavanom a mimo zastavaného územia		3	0	5	0	5	3	4	5	1	0	0	2,36
Návrh vodných plôch pre zvýšenie retencie vody v krajine		0	0	5	0	5	3	4	4	1	0	0	2,00
Vymedzenie zelených parkov a krajiny zelene pozdĺž vodných tokov		3	0	5	3	5	3	5	5	5	0	0	3,09
Celkom		3,41	0,18	2,53	-0,12	2,24	0,47	1,59	2,29	1,12	0,59	0,00	1,30

Tabuľka 15 Celkové hodnotenie návrhového variantu

Výrazný negatívny vplyv -5
 Nemá vplyv 0
 Výrazný pozitívny vplyv +5

Vplyv jednotlivých opatrení

Obrázok č. 3: Prehľad vplyvu zámerov variantu B

Vplyv na jednotlivé kategórie

Obrázok č. 4: Prehľad váhy vplyvu variantu B na posudzované kategórie

C.III.13.3 Porovnanie variantov

V komplexnom posúdení získal variant A celkom 1,34 bodu a variant B ÚPN 1,3 bodu, čo znamená mierne lepšie hodnotenie. Oba varianty však majú pozitívny vplyv na územie. **Variant A je v komplexnom hodnotení výhodnejší.**

C.IV NAVRHOVANÉ OPATRENIA NA PREVENCIU, ELIMINÁCIU, MINIMALIZÁCIU A KOMPENZÁCIU VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE

Územnoplánovacia dokumentácia komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúladzuje záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. V rámci územnoplánovacej dokumentácie obce možno opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie definovať v podobe navrhovaných opatrení, zásad a regulatívov.

Ide najmä o nasledovné odporúčané opatrenia:

a) ekologicko-environmentálne

- chrániť prirodzené porasty - lesy, nelesnú prirodzenú vegetáciu, mokrade, brehové porasty
- doplniť a rozšíriť porasty drevín v prostredí obce ako faktora, ktorý zmierňuje negatívne dopady klimatických zmien i ako faktora podporujúceho hygienu prostredia a jeho estetiku
- podporiť nové výsadby hlavne ako podpora prvkov USES ako faktora, ktorý sa podieľa mikrokolobehe vody v krajine, na retenčnej schopnosti krajiny, ponechať plochy na vybrežovanie a vsakovanie vody apod.
- podporiť tvorbu systému zelene, tzv. "zelenej infraštruktúry"
- realizovať dosadby - podporiť výsadbu stromoradií v uličných priestoroch, a to min. jednostrannou alejou v súčasných uličných parteroch (ak to dovoľujú priestorové možnosti) i v nových IBV, dosadby riešiť i vo výrobných areáloch, pri objektoch občianskej vybavenosti apod.
- preferovať druhy domáce, nedopustiť výsadbu cudzokrajných, nepôvodných druhov drevín, ktoré by mohli narušiť charakteristický vzhľad krajiny,
- pravidelne odstraňovať dreviny invázne

b) urbanisticko-architektonické

- hlavné urbanistické osi podporiť zelenými líniami - stromoradiami z tradičných druhov drevín
- historické plochy zelene nezastávať, ale ich adaptovať na súčasné potreby, a to na základe funkcie príslušných objektov, ku ktorým tieto plochy prináležia
- doplniť priestorovú štruktúru porastov s min. dvojetážovou výsadbou vo výrobných a poľnohospodárskych areáloch, tiež realizovať výsadby po obvode katastrálneho územia ako orientačné línie a vytvoriť prírode blízke trojetážové porasty
- dodržiavať minimálny podiel zelene ako vodepriepustnej plochy

Všeobecné opatrenia:

- Vytvárať a udržiavať nelesnú drevinovú vegetáciu ako sprievodnú zeleň vodných tokov pre zachytávanie vody v území

- Upravovať a revitalizovať malé vodné toky a kanále pre posilnenie ich ekologickej funkcie a ako vodozádržného opatrenia
- Dažďovú vodu v obci oddeľovať od splaškovej vody a zachytávať ju na pozemkoch
- Podporovať separovaný zber v obci vytváraní zberných miest
- Podporovať kompostovanie a zber biologického odpadu aj v zbernom dvore
- Zamedziť zakladaniu neorganizovaných skládok odpadu
- Neorganizované skládky odpadu dôkladne odstrániť.
- Zabezpečiť starostlivosť o verejnú zeleň a jej druhej skladby podľa jednotlivých regulatívov ÚPN
- Nevytvárať zdroje znečistenia, ktoré by mali výrazný vplyv na kvalitu životného prostredia.
- Objekty pre bývanie v zónach s prekročenou hranicou hluku stavebno-technicky navrhovať tak, aby bola navrhnutá efektívna eliminácia hluku.

C.V POROVNANIE VARIANTOV (VRÁTANE POROVNANIA S NULOVÝM VARIANTOM)

V hodnotení vplyvov na životné prostredie sa porovnáva rozvojový variant A a B s nulovým variantom, teda s možnosťou, ak by rozvoj v území ostal v súčasnom stave.

C.V.1 Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pre výber optimálneho variantu sú posudzované nasledovné kritéria a určením celkovej váhy.

Kritérium	Váha
I. V oblasti priestorového rozvoja	100%
Nové plochy pre funkciu bývania	50%
Nové plochy pre zmiešané územie bývania a občianskej vybavenosti	20%
Návrh koncepcie výškového obmedzenia	30%
II. V oblasti dopravy	100%
Doplnenie miestnych komunikácií	15%
Sieť cykloturistických trás	15%
Preložka cesty I. triedy	50%
Preložka cesty III. triedy	20%
III. V oblasti technického vybavenia	100%
Rozšírenie siete technickej infraštruktúry	60%
Suché poldre	40%
IV. V oblasti krajiny	100%
Vymedzenie nových chránených území	50%
Medze a remízky na ornej pôde a jej členenie na menšie lány	15%
Doplnenie prvkov územného systému ekologickej stability a podpora existujúcich	20%
Návrh plôch pre vymedzenie rekreácie	15%
V. Mitigačné opatrenia na zmenu klímy	100%
Definovanie podielu zelene v zastavanej časti	20%
Zachytávanie dažďovej vody v zastavanom a mimo zastavaného územia	30%
Návrh vodných plôch pre zvýšenie retencie vody v krajine	30%
Vymedzenie zelených parkov a krajiny zelene pozdĺž vodných tokov	20%

Tabuľka 16 Návrh a váha kritérií pre celkové zhodnotenie

Pre jednotlivé varianty je následne stanovené hodnotenie v rozmedzí (tab. hodnotenia):

	Význam
-2	Riešenie má výrazne negatívny vplyv na životné prostredie/ výrazne zhorší životné prostredie
-1	Riešenie má skôr negatívny vplyv/ skôr zhorší životné prostredie
0	Nemá vplyv / stav životného prostredia nezmení
+1	Má skôr pozitívny vplyv / skôr zlepší súčasný stav
+2	Má výrazne pozitívny vplyv / výrazne zlepší súčasný stav

Tabuľka 17 Tabuľka hodnotenia kritérií

C.V.2 Porovnanie variantov

Celkové hodnotenie jednotlivých všeobecných kritérií.

Kritérium	Váha	Variant 0		Variant A		Variant B	
		hodnotenie	celkom	hodnotenie	celkom	hodnotenie	celkom
I. V oblasti priestorového rozvoja	100%		0,10		2,00		1,30
Nové plochy pre funkciu bývania	50%	1	0,5	2	1	1	0,5
Nové plochy pre zmiešané územie bývania a občianskej vybavenosti	20%	1	0,2	2	0,4	1	0,2
Návrh koncepcie výškového obmedzenia	30%	-2	-0,6	2	0,6	2	0,6
II. V oblasti dopravy	100%		-1,05		-0,75		-0,75
Doplnenie miestnych komunikácií	15%	1	0,15	1	0,15	1	0,15
Sieť cykloturistických trás	15%	0	0	2	0,3	2	0,3
Preložka cesty I. triedy	50%	-2	-1	-2	-1	-2	-1
Preložka cesty III. triedy	20%	-1	-0,2	-1	-0,2	-1	-0,2
III. V oblasti technického vybavenia	100%		0,60		1,40		1,40
Rozšírenie siete technickej infraštruktúry	60%	1	0,6	1	0,6	1	0,6
Suché poldre	40%	0	0	2	0,8	2	0,8
IV. V oblasti krajiny	100%		-0,85		1,85		1,70
Vymedzenie nových chránených území	50%	-2	-1	2	1	2	1
Medze a remízky na ornej pôde a jej členenie na menšie lány	15%	0	0	1	0,15	1	0,15
Doplnenie prvkov územného systému ekologickej stability a podpora existujúcich	20%	0	0	2	0,4	2	0,4
Návrh plôch pre vymedzenie rekreácie	15%	1	0,15	2	0,3	1	0,15
V. Mitigačné opatrenia na zmenu klímy	100%		0,10		1,50		1,50
Definovanie podielu zelene v zastavanej časti	20%	-2	-0,4	2	0,4	2	0,4
Zachytávanie dažďovej vody v zastavanom a mimo zastavaného územia	30%	0	0	2	0,6	2	0,6
Návrh vodných plôch pre zvýšenie retencie vody v krajine	30%	1	0,3	1	0,3	1	0,3
Vymedzenie zelených parkov a krajinné zelene pozdĺž vodných tokov	20%	1	0,2	1	0,2	1	0,2
Celkom			-1,10		6,00		5,15

Tabuľka 18 Celkové hodnotenie variantov

Z celkového hodnotenia jednotlivých kritérií je výhodnejší návrhový variant A.

C.VI METÓDY POUŽITÉ V PROCESE HODNOTENIA VPLYVOV ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE A SPÔSOB A ZDROJE ZÍSKAVANIA ÚDAJOV O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

Hodnotenie vplyvov na územie je zamerané na zhodnotení rozdielu, ktorý vznikne po prípadnom realizovaní zámerov. Hodnotí sa miera zmeny v pozitívnom a negatívnom smere voči súčasnemu stavu. Táto metóda bola zvolená pre povahu územného plánu ako dokumentu zahrňujúceho systém opatrení na riešenie problémov identifikovaných v etape prieskumov a rozborov a v porovnaní so schválenými stratégiami, kde sa hodnotil vzťah jednotlivých územných celkov smerom k nim. Jednotlivé opatrenia sú nastavené tak, aby boli jednotlivé strategické ciele naplnené.

Ako zdroje informácií boli použité:

- Prieskumy a rozborov k územnému plánu mesta Bojnice
- Zadanie územného plánu mesta Bojnice
- MÚSES Bojnice, 2020
- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Ministerstvo TP SR, 2002
- ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja
- PHRSR VÚC Trenčianskeho kraja
- Mapa bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (VÚP Bratislava, 2007)
- Štatistický úrad SR. Sčítanie obyvateľov, bytov a domov 2001. Bratislava : Štatistický úrad SR, 2001
- Infostat, 2002: Prognózy vývoja obyvateľstva SR do roku 2050
- katastrálna mapa
- mapové listy katastrálneho územia ZMSR
- ZBGIS, Ústav geografie a kartografie SR
- Jančura, P., a kol., 2010: Metodika identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny, MŽP SR, SAŽP, TU Zvolen (publikovaná vo Vestníku MTP SR 2010, čiastka 1b).
- Futák J., 1973: Smernice pre spracúvanie Flóry Slovenska. – In: Špániková A. (ed.), Bot. práce, Botanický ústav SAV, Bratislava, pp. 131 – 166.
- Michalko et al., 1986: Geobotanická mapa ČSSR
- www.geoportal.sk
- www.enviroportal.sk
- www.katasterportal.sk
- www.geodesy.sk

C.VII NEDOSTATKY A NEURČITOSTI V POZNATKOCH, KTORÉ SA VYSKYTLI PRI VYPRACÚVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ

Najväčšie neurčitosti a nepresnosti pri hodnotení dopadov na územie vyplývajú z realizácie zámerov, ktoré sú umožnené v územnom pláne Bojnice vyplývajú predovšetkým v komplexnosti a podrobnosti získaných údajov o území. Zároveň územný plán nastavuje rámec pre realizovanie zámerov, ktorých skutočné prevedenie môže ovplyvniť celkovú povahu vplyvov na životné prostredie. Pri súčasnej hĺbke poznatkov o danom území ako aj všeobecných vedeckých poznatkov je predpoklad,

že nastavená regulácia bude eliminovať možné vplyvy, ktoré nemuseli byť zohľadnené, kvôli ich nedostupnosti, v tejto správe o hodnotení.

C.VIII VŠEOBECNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Navrhované riešenie územného plánu vychádza z prirodzených daností územia a schválených rozvojových miestnych a nadradených stratégií. Tieto boli zhodnotené v prieskumoch a rozboroch, ktoré navrhli odporúčania pre riešenie jednotlivých územných celkov ako územne homogénnych jednotiek. Navrhované odporúčania prešli pracovným prerokovaním s obyvateľstvom a miestnym obecným zastupiteľstvom. Tieto predpoklady umožnili vypracovať **koncept a následne na základe výsledkov prerokovania konceptu a záverečného stanoviska z posúdenia vplyvov na životné prostredie** návrh územného plánu tak, aby realizáciou zámerov a opatrení nastavených v regulácii vytvorili podmienky pre zlepšenie životného prostredia a vyrovnanie sa so zmenami klímy a rešpektovanie prirodzených daností územia.

Na základe zhodnotenia vplyvov sa odporúča územný plán schváliť.

C.IX ZOZNAM RIEŠITEĽOV A ORGANIZÁCIÍ, KTORÉ SA NA VYPRACOVANÍ SPRÁVY O HODNOTENÍ PODIEĽALI, ICH PODPIS (PEČIATKA)

Ing. arch. Martin Baloga, PhD., autorizovaný architekt SKA, reg. č. 2090 AA

Ing. arch. Ján Bátora, autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1768 AA

C.X ZOZNAM DOPLŇUJÚCICH ANALYTICKÝCH SPRÁV A ŠTÚDIÍ, KTORÉ SÚ K DISPOZÍCII U NAVRHOVATEĽA A KTORÉ BOLI PODKLADOM NA VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ

Prieskumy a rozbor k územnému plánu mesta Bojnice, Ing. arch. Ján Bátora, 2020

Zadanie k územnému plánu mesta Bojnice, Ing. arch. Ján Bátora, 2021

M-ÚSES Bojnice, doc. RNDr. Peter Mederly, PhD., 2020

C.XI DÁTUM A POTVRDENIE SPRÁVNOSTI A ÚPLNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

Bojnice, jún 2023

MVDr. Ladislav Smatana
primátor mesta Bojnice